

A méltóságos
művésznő
Bajor Gizi
(Fotó Vajda
Pál)

körül tekintetét fényes új otthonában. Nem tudott szólni. Néma rajongása el-
némította gyermekes megindultságát.

— Lám... — suttogta maga elé. — A rög szétomlik a lábam alatt,
amerre járok, az utamon virágok köszöntenek, délben ebéd vár, este vigasság
járja — a szürkeség is merő illat és fénysugár. Az élet, az igazi, a tartós, a meg-
ingathatatlan, mégis csak az, amit most élek.

És nappal él, este pedig komédiázott. A színházban komédiázott. Miután
csaknem minden este játszott.

Innentől kezdve a polgári rend s a jólét nyugalma mozgatta óráján a

mutatót. Ahányszor csak végigsiklott tekintete drága szőnyegein, antik bútorain, amik a valóságot sugározták magukból, mindannyiszor felsőhajtott:

— Ez az igazság és az élet, a többi ábránd és álom.

Akkor egy este váratlanul megrezzent.

Az öltözőjében rezzent meg. Véletlenül régi rongy került a kezébe. Kis színes rongydarab s ahogy megérintvén, kibontotta maga előtt, mintha bezárult régi élete titkának a fátylát lebbentette volna föl.

Remegve ereszkedett le a törpe kerevetre.

— Mi történik velem? — szorította szívére a kezét.

Sokáig maradt ülve, sokáig várakozott, de nem tudott válaszolni az ellebbent kérdésre. Azon az estén álomban játszott s miközben sírt, nevetett, komédiázott a színpadon — messziről, nagyon messziről, mintha dal hangzott volna felé.

Zavartan, testében és lelkében fölzaklatva tért meg éjjel a palotába. Egyedül volt és egyszerre megrebbent. Váratlanul álmosnak látta a szekrényt, lomposnak az asztalt s hirtelen eszébe jutott, hogy amikor jött hazafelé, egész úton rázta a kényelmes, nagy autó.

Másnap lázasan és üres lélekkel ébredt. A méltóságos férj rögtön észrevette rajta a változást.

— Mondja, kedves... Nem is tudom, hogyan fejezzem ki magamat...

Mintha ideges volna az utóbbi időben?

A művésznő csöndesen ráemelte tekintetét. Dallamos, delejes hullámzású hangján felelt, azon a szinte kísértetiesen lágy érzéki hangon, amivel a színpadról annyi sejtelmes titkot hintett az emberek közé.

— Vágyom valami után. Egyre dalt hallok, de nem tudom honnan, merről jó felém.

A méltóságos férj megcsöndesült. Ő nem volt költő, ő nem az álmok honából jött, ő a házak, a harcok, az emberek közül való volt, ő rögtön tudott mindent. Tudta, hogy a felesége lelkében az ifjúság dala csendült meg.

És ettől kezdve szorongó félelemmel számolta a muló percekét. Talán éppen abban az órában hajtotta le bús lemondással a fejét, amikor a felesége váratlanul másodszor is megrezzent.

Mert a méltóságos asszony másodszor is megrezzent. Megrezzent, mert az álmok kapu ismét kitarult előtte.

A fiú, akinek mindig mosoly játszott az ajkán és mosoly csillogott kék szemében, a fiú, aki most indult el, hogy elérje az elérhetetlent, magához ölelje a végtelent, a fiú, aki úgy érezte, hogy magában hordja a mindenséget, csaknem könyörögve térdepelt le elébe.

— Jó estét... Eljöttem, itt vagyok... — mondta halkán.

A művésznő rátekintett. És különösképpen az egyik szeme megint sírt, a másik meg megint nevetett.

Ennyit rebegett csupán:

— Vártalak.

Aztán ment haza, hogy elbúcsúzzék mindentől. A palotától, a birtoktól, a nyugalomtól, a jóléttől. S hogy mindent otthagytott, szegényen, mint azelőtt, de csordultig telt lélekkel megindult — a boldogság felé.

— Szeretsz?

— Szeretlek — hangzott el ismét.

Elhangzott a vallomás s azóta ketten hallgatják a dalt. Az ifjúság és a szerelem dalát.

*

Ballada? Nem. Valóság. Nemsokára az anyakönyvvezető elé állnak. Az ifjú szerző és a méltóságos művésznő. Egyesülvén a mindenható szerelemben — Isten és ember előtt.

átorain,

be. Kis
bezárult

z elleb-
omédiá-
na felé.
alotába.
krényt,
é, egész

revette

mat ...

ámzású
mpadról

nonnan,

álmok
tudott

Talán
felesége

nert az

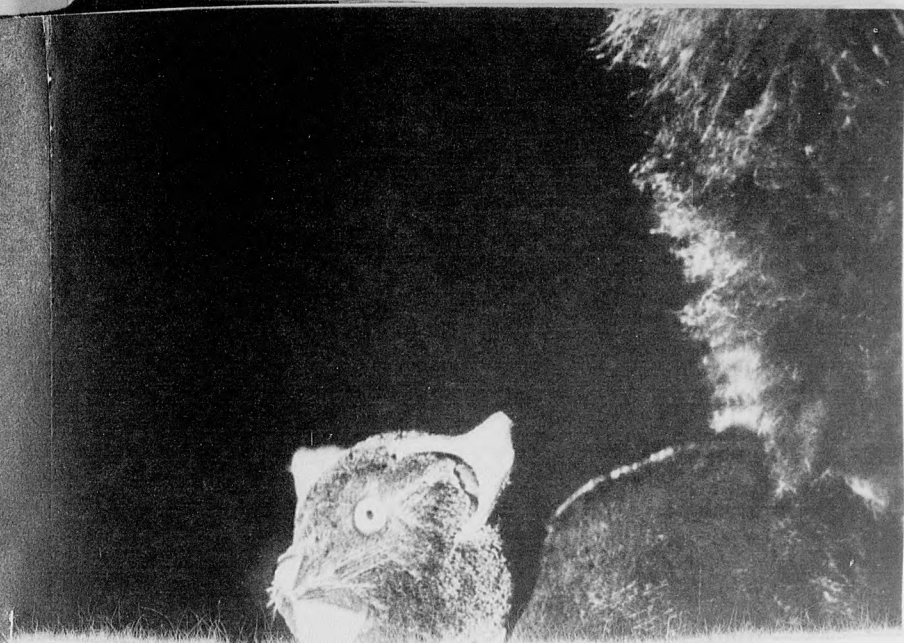
ott kék
z ölelje
saknem

nt sirt,

októl, a
lőtt, de

ág és a

állnak.
ben —

A HÉT 4 LEGÉRDEKESEBB RIPIORTJA

Karriér az autocarból egy newjersey-i villába

Ki ne ismerné azokat az autocarokat, amelyek végigszáguldanak Budapesten. Tele vannak kíváncsi idegenekkel, akik gyönyörködnek Budapest szépségében.

Egy ilyen autocaron teljesített szolgálatot Kisfalvi Ella budapesti úrilány, aki széleskörű műveltségével, nyelvtudással, nagy tehetséggel művelte az idegenvezetői szakmát és szakértelemmel magyarázta a Mátyástemplom, királyi vár, Margitsziget érdekességeit. A szép Kisfalvi Ella államilános szeretetnek örvendett a külföldi turisták között is, akik elragadtatással hallgatták kellemes orgánumát és okos beszédét, amely kellemes külsővel is párosult.

Az autocar utasai között egy napon

házasság, amelynek szereplői a főváros társaságának ismert tagjai.

Dinich Vidor magyar királyi kormányfőtanácsos, főszerkesztő, volt nemzetgyűlési képviselő, a főváros törvényhatósági bizottságának tagja, aki most negyvenöt éves, feleségül vette Laykauf Magda budapesti úrilányt, a magyar főváros egyik legszebb nőjét, Laykauf államvasúti főintézőnek leányát, akinek *Oscarre Di Franco*, a budapesti olasz követség kancellárja a nagybátyja.

A romantikus szerelemnek érdekes előmenyei vannak.

Körülbelül egy esztendővel ezelőtt ismerkedett meg a politikus Dinich Vidor Laykaufékkal, még pedig *Oscarre Di Franco* révén. Di Francoék társaságában gyakran fordult meg a feltűnő szépségű Laykauf Magda, akit sokan olaszoknak hittek, mert különösen beszélt olaszul.

Laykauf
indulnak
Mi de
netből
Az, ho
és olyan
ség van
keves e
keresni.
ember e
evez...

Azok,
bizonyá
bekerlét
kívánt
szép é
magána
Az o
fogja v
„signori

Mégit de

Euró
házaiba
Daystar
utoljára
ben jár
A m
és aki
nálunk
nem

Kide
eggyüttes
doni P
ráig m
világot.

A lá
Haar
baletta
Daystar
év utá
jöltek
ember
érdeke

Kis
a vilá

Inko eg

A r
mulató
nagyon
ismerő
meg,

Sylv
tott it
„végig
egyik
hogyan

Edd
család
kellett
a ho

orib-
izott
az
gyan
zöke
cosa-
ncse,
ágba
átta,
ársas-
tatás
ánt,
...
kül-
da-
sen
zle
tól,
ilve
lott
mi-
a
ita:
há-
zto-
ök
ras-
tött

Laykauf Magdával és igaz szerelemmel indulnak neki a házasságnak.

Mi derül ki ebből a házassági történetből?

Az, hogy ma már eltolódtak a korhatárok és olyan mindegy, hogy milyen korkülönbség van a férj és a feleség között. Ma olyan kevés ember boldog, hogy lámpással kell keresni. Eppen ezért öröm az, amikor két ember egymásra talál és a házasság révén bevezet...

Azok, akik a házasság szereplőit ismerik, bizonyára érdeklődéssel tárgyalták az egybekelést és mindenki csak boldogságot kívánt a pesti városatyának, aki ilyen szép és fiatal feleséget tudott szerezni magának...

Az olasz fiatalok pedig mint asszonyt fogja viszontlátni Laykauf Magdát, a szép „signorinát”, aki magyar úriasszony lett.

Mégis mindenki magyar — de elsősorban a görögök

Európa nagyvárosainak varietészínházaiban előkelő helyen szerepel a *Daystar Dancing Girl* együttes, mely utójára Rómában, a *Teatro Principe*-ben játszott.

A minap ez a csodás *Daystar* érkezett nálunk — *teher*!

Kiderült együttesnek doni Palladónak mind a világot.

A lányo Haar Man balettagjár *Daystar D* év után *h* jöttek ny ember, *Ré* érdekes *h*

Kis piha a világba.

Inkognegy

A múlt mulatókból nagyon ismerősnek meg, hogy

Sylvester ott itt h „végigkísérte” egyik pes hogyan k

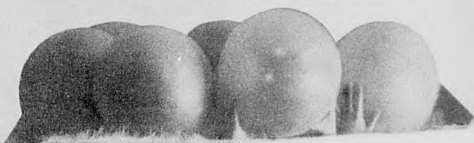
Eddig családja kellett tö a hotelbe

megettetszett neki, hogy ki akarta tapasztalni család és fellepés nélkül is. Ezért mulatott úgy, mint Budapest fürdőváros bármelyik más vendége — kellemes társaságban.

Operaénekes nászúton

Az idén nehezen mennek nyaralni az operaházi tagok, hiszen redukálták a gázsikat és nem igen van az utazásra pénzük.

Aki legelsőnek utazott el, az Svéd Sándor volt. Igaz, könnyen tehetett, mert ő nem rendes nyári szabadságára ment, hanem nászútra utazott a Bécs melletti Badenba, ahonnan üdvözlötet ír... Fialat felesége Radó Magda, a kitűnő csellóművész.

Lóvá tett lovak, megvesztegetett favoritok és más izgalmak a színésznők ügetőversenyén

Színésznők az ügetőpályán. A lovaszfiúk kölnis üveggel járkálnak az istállókban, a trénerék frissen vannak borotválva. És a lovak? ... A lovak el vannak készülve a legrosszabbra.

A kis Turay Ida viharzik be elsőnek, alig késett, hét órára várták és már 1/2 tíz-kor befutott. Futottak még: Kun Magda, Sólyom Janka, Babochay Erzs, Bodó Ica.

Turay drukkol a legjobban és szerény, mint az ibolya, csak a legjobb lovat, a legjobb kocsit, a sztár tréneret akarja.

— Nézze — mondja Zwilling trénernek, — az én életem féltik, végre az én kezemben van otthon is a gyepő, nem bílamálhatom magam az uram előtt. Tudja mennyi pénzt tett meg rám az uram, mit szedek el tőle, ha nem nyerek. Az ismerősök is engem tippelnek, nyerni kell, részsedést kapok a nyereségből. Ha én nyerek,

nyerek, nem tudja milyen naíva vagyok, a szemében,

Ica

Itt akar élni, k szépek ennél! Bodó Babochay Erzs, Zeller apitány

Bodó szarú k
— Jó
Jaj de lo
égnek ál
hogy me
Baboch
Magda t
püderoz
A höl
Turay I
jutott e
lovak.
Sólyom
a hajta
ha nem
A höl
a paripa
tak, a t
frissen
Marikát
el sem
Kun
hogy a
Jók
totta m
sajnált
férjhez
nök, a
cukorra

Kun M

Kor
Kur
Zwill

Bodó Ica harisnya nélkül, de hosszú-
szárú kesztyűben tipeg.

— Jó szerepet kérek, mert lemondok. —
Jaj de félek. — A tréner haja csendesen az
égnék áll: — Művésznő, nyugalom, ígérem,
hogy még a kocka sem esik ki a ruhájából.

Babochay már nyeregbe pattant. Kun
Magda tanácsokat ad: — Verseny közben ne
püderozd magad, drágám.

A hölgyek vigan ügetnek a pályán, csak
Turay kiabál, hogy meg akar állni, nem
jutott eszébe, hogy egyedül állítsa meg a
lovat.

Sólyom Janka csutakolja a Cigánybárót,
a hajtók biztatják, nem kap fizetést,
ha nem ragyog a ló.

A hölgyek egyébként minden varázsukat
a paripákra pazarolják. A lovak már fárad-
tak, a trénerek összeestek, de a művésznők
frissen treniroznak. Szörnyek félnek Röck
Marikától, aki a titkos favorit, tehát ma
el sem jött.

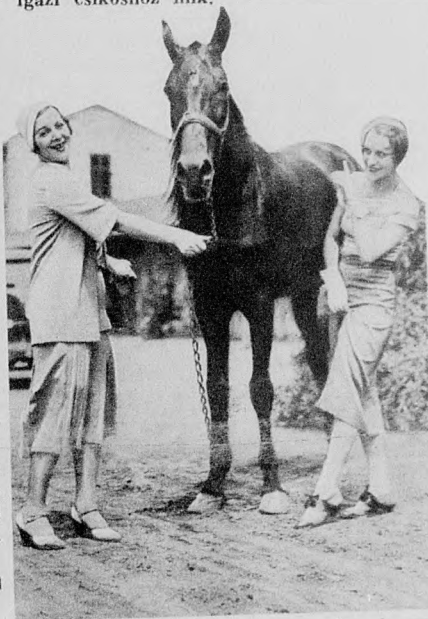
Kun Magda kijelenti a legvadabb lóra,
hogy angyal és táncolni tanítja.

Jók voltak még a Nap, amely megolvasz-
totta még a szíveket is, a publikum, amely
sajnálta a lovakat, a lovak, amelyek jó
férjhez hasonlóan húzták az igát, a művésznő-
k, akik mind első lesznek és a tréner, aki
cukorral etetgette állandóan a paripákat.

Kun Magda tánceal, Sólyom Janka énekel
vesztegeti meg Myrrhát

A sikeres főpróba után minden művésznő
kijelentette, hogy holnap úgysem jön el,
de azért ő akar az első lenni.

Az eddigi tréningen résztvett Csikós
Rózi, de nem ülte szőrén a paripát, mint
igazi csikóshoz illik.

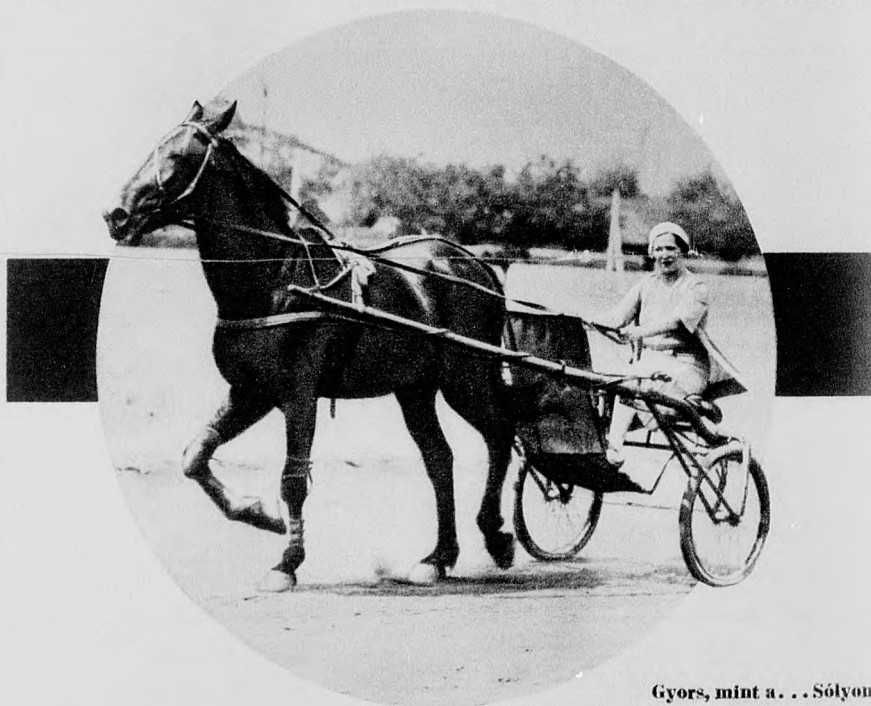

Komoly start!
Kun Magda és
Zwillinger tréner

Sziklay József elkísérte feleségét, Kun Magdát, de amikor le akartam fényképezni, ingatta a fejét: nem vagyok én nő, csak ló — vegye csak le nőmet.

Sólyom Janka halk, csöndes, finom, egyelőre a lovak nyer-ítettek, ha meglátták, de, ha rajtuk volna csak, nyernének is számára — mert a nyeres nemcsak a lótól, hanem a panamától is függ, már pedig a kedves művésznők a panamára fektetik a fősúlyt. Főzik a lovat, a tréner, a kocsit, meg egymást is a szent cél érdekében.

Kun Magda direkt rejtélyesen mosolyog. Azt mondja, hogy ő lesz a verseny nagy meglepetése. Az elmúlt nyáron megismerkedett egy angol zokéval, aki szenzációs hajtási trükkökre oktatta ki. Nem nyilatkozik bővebben, főlényesen túri a kolléganők esipkedő megjegyzését. De amint nézem a hajtási stílusát, magam is úgy érzem, hogy Kun önbizalma nem alaptalan. Persze, azt a kis hindu bálványt is láttam, melyet titokban kezében szorongatott. Az ilyen bálványok már igen sok mindenen segítettek át a bennük bizakodó hölgyeket.

Gyors, mint a... Sólyom

A kis Turay a legelszántabb, jöhetne Gaál Franci tanulni, mert Turay a legviharosabb főpróbák idegességét és szeszélyességét is felülmulja.

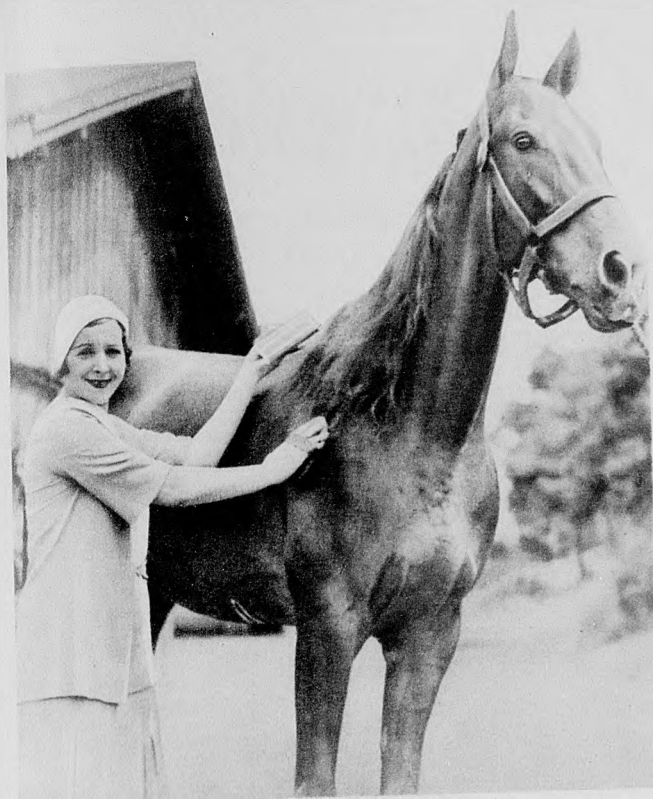
Nagyon ambicionálja az első díjat. Olyan temperamentumosan beszél, hogy az embernek önkéntelenül az jut az eszébe: micsoda óriási sikere lett volna valamikor a klaszszikus időkben a római arénákban. Most is alig tud ülni a bakon, minden pillanatban feláll és hatásos pózban hajszojja a lovakat, miközben valóságos kis szónoklatokat rögtönöz:

— Hajrá! Fatime! Bajadér! Előre!

Miért mondana éppen a Kun Magda talizmánja esődöt? Egyébként nem tudom, meg szabadott-e írnom ezt a bálványt, mert nem ismerem a verseny szabályait és lehet, hogy ez dumping vagy más tilos fogás és még utóbb diszkvalifikálják nyeres esetén a kitünő Magdát. (Lapzárta után kaptam a jelentést, hogy csakugyan Kun Magda győzött. Holnap én is veszek bálványt! Egyet? Nem, kettőt. Legalább két nagy kívánságomat akarom sürgősen megvalósítani.)

Csikós Rózsá mutatta a szakértők szerint a főpróbán a legjobb formát. Igaz, hogy a

A primadonna lova nem mondhat le a kozmetikáról

szakértők férfiak voltak és félek, hogy a formát nem a hajítás stílusára értették. Rózi olyan a bakony mint egy Marlitt-regényből kivágott grófkisasszony. Olyan szelíd, világítóan szőke és gyengéd, hogy ki sem nézné az ember belőle a temperamentumos táncoznót, aki most egy moziban szédíti a közönséget.

Bodó Ica-nak rossz kedve van. Azt mondtam, hogy ne legyen olyan rosszkedvű, hiszen ott van a kocsija elé fogott két ló, bízza azokra a szomorkodást, amint azt már a népdal is tanácsolja. De Bodó Ica megvallja, hogy nem a verseny aggasztja, nem is nagyon törődik a lovakkal, hanem az háborítja fel, hogy egyetlen francia divatlapban sem találta meg, hogy milyen kosztümöt kell ügétőversenyhez felvenni.

Dr. Gyenes Róza.

Babochay utazik a konkurrencijára, Turay Idára és Bodó Ica-ra

Jól megy a pesti színésznőknek!

Minden másodikonak villája van!

Valami nem stimmel! A színházak már szinte fűsikeltető lármát csapnak, hogy milyen rémesen rosszul megy a bolt, a kereskedők lehúzzák a rolókat, bankárok revolvergolyót küldenek a szívükbe, Lausanneban az államok jajveszékelve kérik adósságaik elengedését és esőddel fenyegetőznek és ezalatt egészen halkán, csendben, mondhatnánk a nyilvánosság teljes kizárása mellett a pesti primadonnák egymásután vásá-

rolgatják a villákat, bérházakat, családi tusculanumokat.

Nem a nagy sztárokról beszélünk, hiszen egy hosszú évekig tartó primadonna-vagy egy még hosszabb ideig tartó naivapályafutás után csakugyan felépülhet a villa, mi annak örülünk, hogy még a nem frontélen haladó színésznőknek is sikerült idejekorán ingatlanba átmenteni fölös pénzüknék egy részét. Oázis ez a mai általános összeomlás közepette és

mi, akik a sivatagban vonszoljuk magunkat, szívesen üdülünk fel egy kicsit ebben az oázisban.

A listavezető — mondjuk úgy, hogy rangidősebb — *Fedák Sári*. Érdekes, hogy *Zsazsa* mindössze három éve villatulajdonos.

És még hozzá nem is Pesten, hanem Szentlőrincen. *Zsazsa*, aki mindig a legnagyobb kereső színésznők közé tartozott vett is magának egy gyönyörű birtokot, de nem tartotta érdemesnek Pesten házat venni. (Holott hányszor vehetett volna magának!) A lótszerdahelyi birtok azonban már nincs meg s *Zsazsa* közben rájött, hogy egy *Fedák Sári*nak mégis csak a saját házában „illik” laknia, még ha — Pestszentlőrincen is. S ha már Szentlőrincen vagyunk, nem volna helyénvaló, ha nem néznénk be egy pillanatra *Bánky Vilmának*, a híres filmszínésznőnek a villa-

Gombaszögi Frida villája
(Hajnal felvétel)

Titkos II
(H)

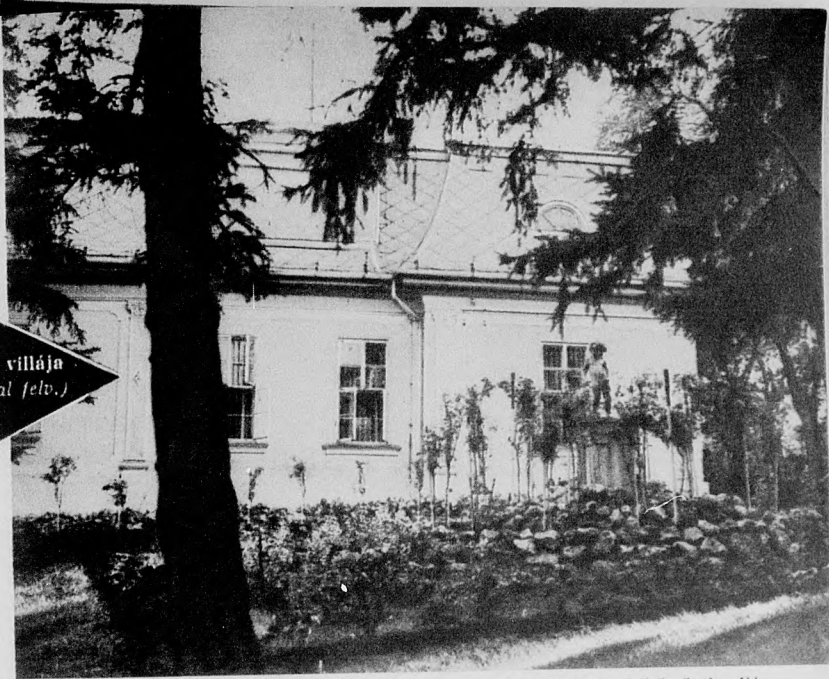
jába.
filmszín
felejtés
magyar
gyar s

Mos
kén. M
otthon
Palást
piheni
dalmat
Palá
rünk v
vagy n

tettem
sűrűbb
hazajó
momra
Néze
én itt
möt j
jében
jában
csak é
baran
kisebb
telekr

Mos
Frida
vész
Várba
(Érde
félben
lakott
(mint
is —
együt

Titkos Ilona villája
(Hajnal felv.)

jába. Igaz, hogy Bánky Vilma amerikai filmszínésznői karriert futott be, de ne felejtjük el, hogy ez a gyönyörű magyar nő, magyar színésznő volt s mint halljuk, magyar színésznő is lesz megint.

Most már maradjunk csak Pest környékén. Menjünk át Rákosszentmihályra, éppen otthon találjuk a villatulajdonos színésznőt, *Palásthy Irént*, aki most szintén otthon pihen ki a külföldi vendég szereplések fáradalmait.

Palásthytól már egy kis intervjú-t is kérünk villájára vonatkozólag, t. i. neki már vagy nyolc éve van itt villája. Ezeket mondja:

— Tulajdonképpen a szüleimnek építtettem ezt a villát, de most már egyre sürűbben lakom benne én is. Minden évben hazajövök s kimondhatatlan boldogság számomra az, hogy sajátomban lakhatom. Nézze ezeket a szobákat, ezt a kertet, ha én itt meghúzódhatom, ez nekem több örömet jelent, mint a világ legfényesebb hoteljében lakni, vagy a világ legnagyobb parkjában sétálni. Hogy mi a saját villa, azt csak én tudom értékelni igazán, aki annyit barangoltam a világban. Most egy, másik kisebb villát építtetek ide erre a telekre, ezt teljesen a családomnak hagyom.

Most már Pesten vagyunk. *Gombaszögi Fridának*, a legkiválóbb magyar drámai művésznőnek gyönyörű kis palotája van a Várban. Még csak pár hónapja lakik itt. (Érdekes, hogy eddig ő is, a közhittel ellentétben nem saját, hanem bérelt villában lakott a Mátyóki úton.) De Gombának (mint ahogy becézik) van egy nyári villája is — Tahitótfalun. Ez a villa a környezettel együtt valóságos látványosság. Gomba-

szögi Frida egész nyáron, késő őszig itt lakik.

Nagyon szép villája van *Péchy Erzsinek* a Hunyadi János úton. A villának rendkívül érdekes fekvése van. Teljesen izoláltan áll. A villa zongoraterméből pompás kilátás nyílik Pestre.

Titkos Ilona a Svábhegyen lakik saját tündéri villájában. A villához nagyszerű rózsakert tartozik. Ő maga ezeket mondotta nekünk villavásárlásával kapcsolatban:

— Tulajdonképpen csak nyári lakásnak vettem meg ezt a villát. Évekig télen Pesten laktam s csak nyáron költöztem ide. Most azonban beláttam, hogy fölösleges az úgynevezett téli lakás. Remekül megfelel ez a hely minden évszakban. Kimondhatatlan örömem telik ebben a villában. A nyaralásomat is egyre rövidebbre szabom, mert alig várom, hogy újra „haza”-jöhessek.

Bajor Gizinek, a Nemzeti Színház nagyszerű sztárjának a Németszőlgyi úton van villája. A dédelgetett művésznőnek ugyan a Várban van lakása, a németszőlgyiúti villában a családja lakik, de azért persze gyakori vendég ott Bajor, úgyszintén mint villatulajdonos.

A nemzetiszínháziak közül villája van még *Márkus Emiliának* a Hűvösvölgyben. Ezt a villát már mindenki ismeri azon a környéken, sőt a Beszkárt is megtisztelte azzal a zseniális művésznővel, hogy a kalauzokkal „Márkus-villa” jelzéssel kiabáltatja el a közelben levő megállót.

Helttey Arának, a nagyszerű tragikának Máriabesnyőn van villája. A klasszikus tragédiák hősnője itt pihen ki a szezon fáradalmait.

Rasovszky Juci villája
a Stefánia uton
(Hajnal felv.)

Meglepetést keltett egy évvel ezelőtt Tökés Annának — házvásárlása. Tökés mindössze kilenc éve játszik pesti színpadon s lám, máris házat tudott vásárolni.

— Ez a ház bizonyítéka annak — mondotta Tökés Anna, — hogy milyen takarékosan éltem. Amerikai turné, vendégszereplések — ezek hozták meg nekem ezt a házat, meg aztán az, hogy nem költök.

Persze Sándor Erzsé kamaraénekesnőnek is van villája. Istenem, aki olyan szépen és olyan sokat trillázott, az csak természetes, hogy „kitrillázott” magának egy villát is.

Berky Lilinek nagyon szép családi háza van Rákosligetben. Egyelőre csak nyáron lakik benne.

De, amint mondtuk, nemcsak a beérkezett, híres színésznőknek van villájuk. Eppenséggel nem. Bizony pompás villával rendelkeznek azok a színésznők is, akik még nem fűrdhettek a siker, a népszerűség napfényében. A Hűvösvölgyben, a Pasaréti út környékén már egész kis kolónia van villatulajdonos színésznőkből. Sírú

Annának nagyon szép villája van itt. A kitűnő színésznő otthagyta a színpadot — férjhez ment. Most saját villájában énekelheti az operettáriákat. Babocsay Erzsé-nek, az Andrássy úti Színház tagjának is itt van villája. Babocsaynak azonkívül a Balatonon is van villája. Krajnik Mária-nak is elkészült már a villája. Krajnik előszori pályára lépett. Azt hisszük kevesen tudják ezt utána csinálni. Most építik Lőrinczy Vilmának, az Operaház tagjának is a villáját. Lőrinczy jó passzban van. Két éven belül érte el az operaházi tagságot és a villát. A legnagyobb meglepetés azonban most következik. A még keveset szereplő fiatal, szép, fekete színésznőnek is van villája, még pedig a Stefánia úton. A színésznő neve: Rasovszky Juci.

... Ime, nem panaszkodhatnak a pesti színésznők. Bérház, villa, családi ház. Hogy is mondta Napoleon anyja, amikor hírül vitték fia császárságát. — „Szép dolog, csak sokáig tartson!”

Barna Jenő.

sietve értesítem, hogy a jövő szezonra nagy tervek vannak készülöben.

— Például?

— Például, mit gondol, miért építik át a Fővárosi Operettszínház színpadát forgószínpaddá? Vicces emberek ugyan azt mondják, hogy azért, mert jövőre Tökés Annát akarják odaszerezdötetni és ezáltal együtt lenne a Forgó és a Töke is, de ez csak lipikus színészcicse, mert az átépítésnek lényeges művészi oka van. A Fővárosi Operettszínház szakítani akar a hagyományos, régi divatú háromfelvonásos operettformával. Az operett mindjobban eltöködik a film felé. Konkurrálni kell a látványos zenés filmmel, ahol állandóan változik a szín és száz hatást lehet elérni azzal, hogy a mese mögött a képek változó sokasága vonul fel. Már pedig forgószínpad nélkül ez lehetetlen. Ezenfelül azonban akár öt percenként is másutt játszódhatik a darab meséje, egyet forog a színpad és az operett utólerzte mozgási lehetőségben a filmet. Nagy jövőt jósolnak az első pesti operett-forgószínpadnak. Mindenesetre valami új lesz a régi, merev operettsablón helyett.

— Halljuk a további terveket a jövő szezonra.

— Ugyan mit akar a pesti direktortól júliusban? Egyelőre „főszezonjuk” van a nyári színházaknak. Budán

Zilahy Irén lesz az új operett primadonnája, akiről azt mondják, hogy egy év alatt Bécsben meglepően sokat fejlődött.

— És a partnerei?

— Latabár Kálmán lesz a táncoskomikus, egy másik vidám szereplő az ifjabb Latabár Árpád lesz, sőt egy új fiatal énekesnő is fel fog lépni a darabban. Hogy kik írták a darabot? Sándor Jenő dr., a sok sikert aratott zeneszerző, a librettót pedig a fiatal Szenes Andor. A pesti librettisták egyébként igen erősen dolgoznak, abban a reményben, hogy szeptemberben létrejön a tantiémbehajtó iroda és ezentúl pontosan meg fogják kapni a színházaktól a tantiémeiket. Mert tavaly az volt a helyzet... de ezt legjobb volna egy megírtént esettel illusztrálni.

— Úgy van!

— Hát úgy történt, hogy az ismert operettszövegíró kisfiának az iskolában, a számtanórán a tanító úr feladta a következő kérdést: „Ha a papád hatszáz pengő lakbérrel tartozik a háziúrnak, kétszáz pengővel a szomszéd fűszeresnek és száz pengővel a tejeknek, akkor összesen mennyit kell fizetnie?” A kisfiú

Peéry Piri Alapi Nándor Kamaraszínházához szerződött. A fénykép Bernhard Shaw Szent Johannájából készült — ezt a szerepet a Szegedi Színházban játszotta

gondolkodás nélkül így válaszolt: „Semmit! Mert akkor rögtön etköltözünk a város másik oldalára“.

— Most pontosan tisztában vagyok az operettszövegírás anyagi oldalával. De azért remélem, még akadnak olyanok is, akiknek pénzük van?

— Hát akadnak. Ha nem is éppen szövegírók. De azért, sajnos, az idén nagyon megcsökkent a külföldön nyaralók száma. A kevesek között, akik külföldre mentek, volt az ismert komikus és felesége is. Mikor beültek az abbatiai vonatba, találtak egy jó üres kupét és az asszony reménykedve kérdezte a férjétől: „Gondolod, drágám, hogy ide nem száll be senki és egyedül maradunk a kupében az egész úton?“ Mire a komikus határozottan válaszolta: „Biztosan egyedül maradunk, drágám! Mert a szomszéd kupében egy gyönyörű fiatal leány ül az ablaknál, itt pedig te ülsz az ablaknál.“

— Pompás!

— És ha már nyaralásról van szó, annak az Irónak a nevét se áruolom el, aki a Fészek Klubban szomorúan panaszkodott dr. Nádornak, a jeles orvosnak: „Szörnyű, hogy milyen rettenete-

— **Makacs székrekedés**, vastagbélkataris, gyomorbaj, puffadás, vértorlódás, sárgaság, aranyeres csomók, csípőfájás eseteiben a természetes „**Ferene József**“ keserűvíz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a **Ferene József** víz még ingerlékeny belü betegeknel is fájdalom nélkül hat. A **Ferene József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

sen meg van hülve a feleségem. Már három nap, váárom éjjel egyfolytában köhög. Képzeld, három éjszaka nem aludtam.“ Az orvos résztvevően mondotta: „Hát miért nem hívatasz orvost? Miért nem hívatál engem?“ Az író legyintett a kezével: „Köszönöm, barátom, most már fölösleges. Holnap úgyis el kell utaznom néhány napra.“

— No, de mégis árujjon el valamit a szeptemberi szezonnyitó darabokról.

— Maga tévedésben van. A nagyágyúkat a színházak októberre, novemberre tartogatják. Molnár Ferenc, Szomorú Dezső, Fodor László darabjai a Magyar Színházban; Csathó Kálmán, Zilahy Lajos új darabjai a Nemzeti Színházban kerülnek bemutatásra. A

Valószínűleg sokan hallották már Bizoni, a híres amerikai hegedűművész nevét — de kevesen tudják, hogy a magyar Bizony Bélával azonos. Newyorki sikerel után most hazajött: nyaralni (Fotó Bremen)

Belvárosi Színház már elhatározta, hogy első premiérje mégis Pirandello komédiája lesz. A Révay uccai Pesti Színház pedig valószínűleg egy régebbi Lakatos László-vígjátékból átdolgozott zenés darabbal nyitlik meg. A Paulay Ede uccában viszont az új Kamaraszínház első premiérje új magyar író vígjátéka lesz. A szerző: Csurka Péter. Azt hiszem, most erre a hétre elegendő tud. Legföljebb még azt nem tudja, hogy augusztusban, Szent István hétre milyen érdekes zenei esemény készül.

— Végre már valami zenei esemény is történik Budapesten!

— Bizony! Végre rájöttek arra, hogy Liszt Ferenc magyarságát a világ előtt többször és hangosabban kell demonstálni. Jobban ki kell építeni a Liszt Ferenc-kultuszt. Ennek első lépése most az lesz, hogy augusztusban Liszt Ferenc-hétet rendeznek Budapesten. Nagy és előkelő ünnepségek keretében. Hangversenyekkel, a legkiválóbb magyar művészek szereplésével. Hogy az ideérkező külföldiben Liszt Ferenc neve úgy hozzákapcsolódjék a magyar zeneművészet fogalmához, ahogyan Cho-

Hubinyi Tibor párnákkal, paplannal és egy vekni kenyérrrel felszerelve expedíciós útra indult a héten. A Markóban töltötte ki bűntetését, párbajvétségért (Fotó Hajnal)

Lábégés

1perc alatt elmulik!

Szerezzen gyors enyhülést sebes, fáradt, égő, fájó lábainak. Keverjen a vízbe Saltrat Rodell-t, míg az tejszerűen néz ki. Tegye lábait ebbe a tejszerű oxigénfürdőbe. Érti, hogy a gyógyító sótartalom behatolásával a fájdalom megszűnik.

A duzzadások elmúltak, gyulladások meggyógyultak, tyúkszemek puhák, jóleső érzés egy perc alatt!

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban.

Mihály Ottó, Budapest, Podmaniczky ucca 43.

pin nevének említésére mindenki Lengyelországra gondol és Norvégiát látja maga előtt mindenki, amikor Grieg muzsikáját hallja. Az idei nyárnak ez a Liszt Ferenc-hét lesz a szenzációja és ahogyan tervezik, az művészi szempontból is valóban szenzációs lesz. Akarja még a hét legszebb pletykáját is hallani?

— Szomjas vagyok reá! Talán csak nem a művésznő válopöréről van szó?

— De arról! A férj már el is költözött a lakásból. A kedves az egészben, hogy hogyan költözött el.

— Na, hogyan?

— A művésznő a sofőrnek röviden a következő megbízást adta: „Kérem, menjen be a szomszéd szobába, a férjemhez és kérdezze meg tőle, hogy a poggyászeit hogyan kívánja innen elszállíttatni.” A sofőr bement. Aztán kijött és hozta a választ: „Azt mondta, hozzanak egy taxit.” Öt perc múlva előállt a taxi, felrakták rá a férj kofferjeit, a férj beült és a művésznő egyedül maradt a lakásban. De nem sokáig. Rövid idő múlva megérkezett a tehetséges fiatal író.

A legszebb dramaturg és a legújabb primadonna

Két színházi érdekesség robbant ki a napokban. Mind a két szenzációt a főváros legújabb színháza, a Bródy István igazgatása alatt álló „Pesti Színház” szolgáltatja. Ez a színház tudvaleg a jövő szezonban úgynevezett kis operettekkel játszik. Már magábanvéve az sem érdektelen, hogy egy drámai színház átfőrdik operettszínházzá, de még érdekesebb az, hogy ennek a színháznak női dramaturgja lesz és hogy egyik primadonnája — társasági üriasszony. A női dramaturg Sacy von

Blondel, az ismert filmszínésznő és író, akit négy évvel ezelőtt — mint írónót — éppen a „Déliab” fedezett fel.

Sacy most tehát a filmszínésznő, ujságírói és írói karriére után színházi dramaturgságot is vállal. Megintervjuoltuk őt ebből az alkalmából. Az interjú itt igazán könnyen ment. Mint vérbeli ujságíróhoz illik, egyszerűen „lediktálta” a mondanivalóit.

Ime.
— Nem ért meglepetésszerűen Bródy igazgató úr megtisztelő ajánlata, mert hozzá vagyok szokva a meglepetésekhez. Mint igazi „világsavargó”-nak az a hitvallásom, hogy jó az, ha az emberrel sok minden történik az életben. Az életem eddig is változatos volt, remélem ezután is az lesz. Három országban filmeztem. Magyarországon, Németországban és Franciaországban. Filmezés közben sokszor forogtam életveszedelemben is. De legnagyobb „életveszélyt” mégis az jelentette számomra, amikor Berlinben önálló filmgyárat alapítottam. Szerencsére ebbe sem haltam bele... Később több filmet is rendeztem. Nemsokára színészkutatást is vállaltam.

Filmezést és dramaturgiát tanítottam... Mindezek után megírtam rengeteg ujságcikket, novellát, öt nagy regényt, több kabarédarabot és legutóbb egy egész estét betöltő vígjátékot. Közben ráértem egy párszor körülutazni majdnem az egész világot. Ilyen „előzmények” után ugyebár érthető, hogy nem volt meglepetés rámnézve Bródy dr. ajánlata.

Igen nagy ambícióval fogok a munkához. Rendezek is majd minden valószínűség szerint. Budapesten — tudtommal — nem működött még női színházi dramaturg és rendező. Annál nagyobb öröm rámnézve, hogy én lehetek itt az első, s remélhetőleg bebizonyíthatom, hogy a nőkre ezen téren is szükség van. A női dramaturgnak és rendezőnek olyan elgondolásai és megfigyelései lehetnek, amelyek új irányba terelhetik a ma úgyszólván új utakat és lehetőségeket kereső színpadot... Bolyongásaim közben rengeteg különféle színházi előadást láttam, remélem, hogy tapasztalataimat ez irányban is teljes mértékben érvényesíthetem.

Eddig Sacy von Blondel. Kíváncsian várjuk az eredményt.

Sacy von Blondel,
az első magyar női dramaturg

(Labori felv.)

Verebes
Verebes
huga, a
pesti prin
(Tóth)

Megszól
persze a
színházi
séget is
saságbeli
szonyt,
mondva
Színház”
primadon

A jövő
madonna
bes Emm
bes Erv
kitűnő
néznek
huga.
jelenség,
valóban
ra terne
vörös h
szem. C
nő. Az
akiről
rögtön
píthatja
színpad
helye.
Emmy

képpen
korom
gyom
után, d
lettem
ideig
Már g
romban
hogy
ség vap
rénytel
kül m
hogy
táncoló
tam.
gyakor
partnei
hál” Is
a film
most é
eddig
színpad
ellenzi
Ernőt
moztal
filmgy
amerik
zódttet
nésznő
Mos
Egyik
tam.

NOVELLA
IRTA
LESTYÁN SÁNDOR

KARRIERJE

PÉTER

Péter csendesen bandukolt hazafelé a hajnallal viaskodó tavaszi éjszakában. Dalárdista barátaitól a Körút sarkán vált el és most egymaga léptetett az alvó házak mentén. Az ucca néma volt és csendes. Egy piros autó rohant végig az úttesten álmos vendéggel hátul, aki félrecsapott kalappal bóbiskolt felgyúrt galléros kabátjában és ádáz sofőrrel elől, a volán mellett, aki a gépet hajszolta.

Az aszfalt szélén ákácok nyíltak. A fehér-fürtös virágok bódultak, saját illatuktól megrészegedve ringatóztak a könnyű szellőben, mely valahonnan a budai hegyek felől suhant a város szívébe.

A magányos éjszakai vándor elbámészkodott az automobil után. Meg is állt egy ivlámpa alatt, fejszóvalón, kopottas, sárga vászonruhájában, mely a divatdiktátorok szemében bizonyára kissé korai idényviseletnek tetszett volna, de Péter nem törődött ezzel. Egyébként is csontos, szőrös kezei fehér glasszékesztyűbe voltak bujtatva, ami viszont báli gavallérok eleganciájára emlékeztetett.

Ezek a fehér glasszékesztyűk bizonyos fölünyt adtak Péter viselkedésének, az egész világgal szemben, hanyag előkelőséget és határozott, öntudatos fellépést.

Igy áll ott, az ivlámpa fényében, hátrafésült, dús sörényével magas homloka fölött és keservesen elkáromkodta magát:

— Az istenfáját ennek a sofőrnek — mormogta, — szabad kipuffogóval vágdat, nem törődve a békés polgárok éjszakai nyugalmával!... És sehol rendőr, hogy felírna a gazembert!

De a piros automobil már messzire járt tőle és megindult ő is nesztelenül a szállása felé.

Likacsos, nyári szandáljának gumitalpa volt és ez olybá varázsolta lépteit, mintha úszna az aszfalt fölött, egy jámbor zarándok az aszfalt hátán, a lankadó holdfényben fehér glasszékesztyűs két kezével, egy földreszállt angyal!

A csendben és a magányban Péter váratlanul lágy skálákba kezdett. Szabályos, énekiskolás skálákba, ahogy az Acélhang Dalegyletben eltanulta.

A májusi éjszakában nem volt kellemetlen a hangja, a skálák monoton unalmának is megvan a maguk természetes dallamosága, amint a mélyebb regiszterekben elkezdődnek és szállnak feljebb, egyre

feljebb, mind magasabbra, a carusói csúcsok felé.

Péter skálázott és arra gondolt, hogy a karnagy ma különösen megdicsérte a dalegyletben. Most is fülébe cseng még az elismerés:

— Miért nem képezte a hangját különórán? Két pengő egy különóra! Ki tudja milyen kincs rejlik a torkában?!

Lehet, hogy a karnagy a különórák szerény s neki mégis oly sokat jelentő díjazására gondolt, mikor Pétert hangja fejlesztésére biztatta, de ez most nem volt fontos.

A hang zengett az éjszakában s a csendes ucca bérházainak akusztikájában meghódította és elragadta az egyetlen publikumot, aki élvezte s aki maga a hang gazdája volt, ám e pillanatban mégis megtorpant hirtelen.

A sarki plakát a világhírű énekes egyetlen budapesti hangversenyét hirdette. Feltűnő, piros betűkkel lángolt a varázslatos név az öles sárga plakáton, ezer ivlámpánál ragyogóbban, a siker, a diadóltság, a népszerűség és az arany minden voltot és ampert elhomályosító fényerejével.

Péter csak állt-áldogált a plakát előtt. Dacosan megrázta dús hajsörényét, majd peckesen kihúzta magát, mint a közlegény, ha a generális előtt áll.

Áhítattal, az alázatosak jámbor rajongásával hódolt a nagy névnek, akinek hangját gramofonlemezekről ismerte, azt is csak a rádió közvetítésével, olesó, detektoros készüléke révén, ahogy albérlti szobájában olykor elüldögélt a két kagylóval a fülén, egy szebb jövőbe vetett hittel, elmerengve.

A dalegyletben is beszéltek ma erről a világhírű énekesről.

Dr. MIKES LAJOS

Angol nyelvtana,

az anyanyelvnek az angol nyelvvel való összehasonlítás alapulvétele mellett biztosan és öntudatosan tanítja meg mester nélkül az angol nyelvre. Ára bérmentve az összeg előzetes beküldése ellenében 70 fillér, utánvétellel nem szállítjuk. Megrendelhető a Délibáb kiadóhivatalában Budapest, VII. Dohány ucca 12. szám.

Azt mesélték róla, hogy egyszerű mesterlegény volt, szegénysorban, aki sokat nélkülözött, mielőtt felfedezték.

— Egyszerű mesterlegény, mint én! — villant át a gondolat Péter agyán.
Ezt a gondolatot pedig egy másik követte:

— Miért ne lehetnék én is világhírű énekművész?

Majd megszületett az elhatározás:
— Külön énekórákat veszek a dal-egyletben a karnagy úrtól! Inkább koplakok, de az énekleckékre meglesz a pénz!
És megrészegedve ettől a gyors elhatározástól, büszke göggel masirozott tovább és fantáziája ébren álmodott.

Az első négy órára meg is van az összeg. Nyolc pengő van a zsebében. És meglesz a többi is!

Vajjon meddig kell majd tanulnia? Vajjon ki fogja felfedezni? És... vajjon nem tévedett a karnagy a dalegyletben, ami a hangja rendkívüliségét illeti?

Saját megnyugtatóra okvetlenül hallani akarta a hangját.

Ismét elkezdte hát a skálákat, lenn, egész mélyen, szabályosan kitért hangvétellel, majd felbátorodva és felbuzdulva, mind merészebben vitte magasabbra és dirigálta is magát, fehér glazékesztyűkbe bujtatott két kezének kígyózó vonaglásával, hogy ez is segítse, amint egyre feljebb törtét a carusói csúcsok felé.

Nem látott maga körül semmit. Behunyt szemmel, szinte átszellemülten és megittasodva a gyönyörűségtől csak elsuhant a házak tövében, a hangja vitte előre, a skálái vitték, motorikus erővel a holdfényben, hogy olyanok tűnt, mint egy kántáló holdkörös, szegény!

Már majdnem a szállásához ért, mikor egy homályos kapualjból hirtelen rámeny-dörgött a rendőr:

— Megálljon!... Igazolja magát!

Péter összeresztett. A skála derékban összeroppan, a fehérkesztyűs kezek megmerevedtek a levegőben, a rendőr pedig folytatta:

— Fel fogom írni éjszakai csendháborítást!

Azzal már szedte is a noteszét és nyálazta a plajbászát zord bajusza alatt:

— Nyolc pengőbe fog fájni! Aki vigad, az fizessen, barátom!

Majd száraz, hivatalos hangon kezdte az eljárást:

— Neve?

Péter nem tudott felelni. Nem jött hang a torkán. Érezte, hogy a hangját örökre elvesztette. Soha, soha többet nem fog tudni énekelni.

A skálái rég elvesztek már a világhírben és a karja, dirigáló két karja, a fehér glazékesztyűkbe bujtatott csontos kezei most lehanyatlottak.

Ugy hullt alá a két glazékesztyűs kéz, olyan szomorúan és lesujtón, mint két fehér galamb, halálrasebezve, szárnyaszegetten...

Esak
az egészséges
haj szép!

De ha azt akarja, hogy haja egészséges maradjon, ápolnia kell. A korpaképződés annak a jele, hogy a haj nem egészséges, hogy hajhullás fenyegeti. Tehát mihelyt ez jelentkezik, szükséges, hogy a haj ápolására alkalmas szerhez nyuljon. Ez a szer a klinikailag kipróbált, bevált és sok szaktekintély által ajánlott

PIXAVON és

Pixavon-Shampooon

Ha állandóan ápoljuk a haját PIXAVON-nal és

PIXAVON-SHAMPOON-nal, megszűnik a hajhullás és a korpaképződés; a fejbőr megerősödik, a haj visszanyeri természetes fényét és könnyen fésülhető. Ismét szép lesz a haja, mert az egészséges haj szép haj.

Királynők, akik színésznők szerettek volna lenni...

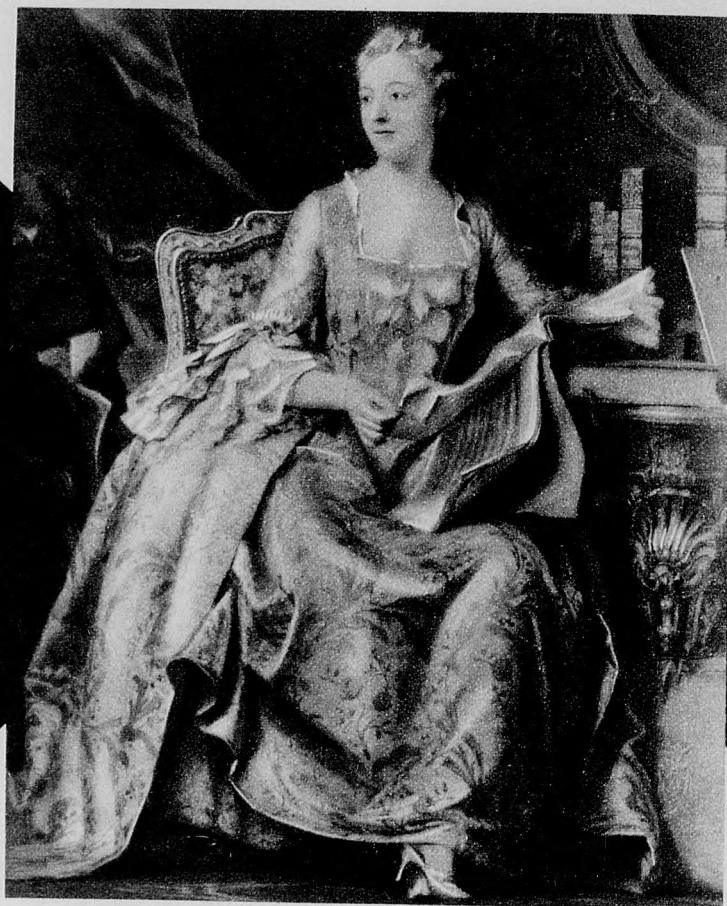
Írta: dr. HUTTKAY LIPÓT tanár

Az persze mindennapi dolog, hogy színésznők szeretnének királynők lenni. De nem is gondolná az ember, hogy milyen gyakran esik meg ennek az ellenkezője is. Hogy tudniillik királynők irigylik a színésznői sikereket, sőt nem tudván vágyaiknak ellenállni, személyesen lépnek fel a színpadon.

A rokokó idejében történt, hogy az egyik főúri hölgy, Pelignac márkiz olyan estélyt rendezett, melyen Párizs színészei és színésznői voltak a meghívott vendégek, viszont a palota színházának színpadán a királyi ház tagjai, főhercegek és hercegek,

grófok és márkik alakítottak. Ebben az időben egyébként minden nagyúr palotájában volt színházterem, melyben időnkint előadásokat tartottak.

A télen a Vigszínházban láttuk Angliai Erzsébet drámáját. Erzsébetről tudjuk, hogy kegyetlen, vérszomjas nő volt, aki vérpadra hurcolta unokanővérét, Stuart Máriát és kivégeztette boldogtalan kedvesét, Essex gróft is. De azt már kevesebben tudják, hogy a szeszélyes királynő végtelenül szeretett színpadon játszani. Estélyein gyakran rendezett előképeket, melyeken mint ókori

Madame Pompadour

istennő
Szoros ér
rel, aki a
keif. Erz
a költő z
vígjátéka
személye
gek előtt
nagy sik
sem szí
magaszt
még hiú
Nagy
padour
felesége.
Ámbá
Pompad
király k

istennő Djaná, vagy Vénusz lépett fel. Szoros érintkezést tartott fenn Shakespeare-rel, aki az ő idejében írta halhatatlan remekeit. Erzsébet nagy érdeme, hogy felismerte a költő zsenijét és odáig ment, hogy egyik vígjátékában — A felsült szerelmes-ben — személyesen lépett fel meghívott előkelőségek előtt. Felesleges mondanunk, hogy ilyen nagy sikert még nem aratott sem darab, sem színész. Az udvaroncok ódáiban magasztalták Erzsébetet, aki ettől kezdve még hübb és gögösebb lett.

Nagy rajongója volt a színpadnak Pompadour márkiz is, XV. Lajos morganatikus felesége.

Ámbár az is lehet, hogy a ravasz és okos Pompadour csak így akart még jobban a király kegyébe férkőzni, mert tudta, hogy

milyen pompásan állnak rajta a különböző jelmezek. Milliós kiadással rendezték be az udvari színházat, valódi arannyal futtatták be a bútorokat, káprázatos selymek, vagyont érő csillárok tündököltek és az udvari előadásokon az arisztokrácia színe-java játszott a különböző, bizony meglehetősen pikáns szerepeket, melyeken azonban az akkori erkölcsöknek megfelelően remekül mulatott a publikum. A valódi pikantéria azonban mégis az volt, hogy ezeknek az előadásoknak olyan híre kerekedett, hogy végül a királyné sem tudott ellenállni a kíváncsiságnak és maga is végignézte az egyik előadást, melynek főszerepét vetélytársnője alakította. A királyné nobilitására és megértő lelkére vallott, hogy Pompadournak gyönyörű ajándékot küldött, összebarát-

Maria Antoinette

II. Katalin cárnő

kozott vele és attól kezdve mindennap együtt lehetett őket látni.

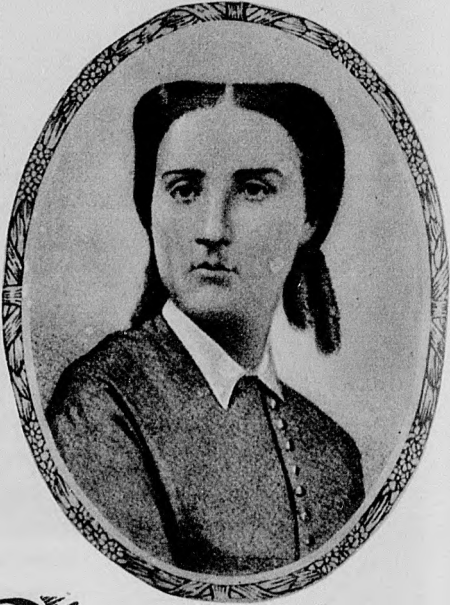
A letragikusabb szerepet kétségtelenül Karolina Matilda, VII. Keresztély dán király neje játszotta. A bűbajos, gyermekded lelkű királyné, aki olyan szörnyű módon fejezte be életét, egy udvari estén Shakespeare Rómeó és Júlia című drámáját adatta elő és ő maga alakította Júlia szerepét. Előadás közben törték be az összeesküvő tisztek a palotába, akik a királynét foglyul ejtették és kezükben fegyverrel kényszerítették, hogy adja ki az elfogatóparancsot a gyűlölt Sturersee, mindenható miniszter ellen. Ez lett megindítója annak a politikai forradalomnak és intrikaáradatnak, melynek végül a királyné is áldozatul esett.

Fanatikus színházrajongó volt II. Katalin orosz cárnő. Ez a nagystílű nő, aki korának minden nagy zsenijével levelezett és szerelmese volt az irodalomnak, nemcsak színháztermet építtetett a cári palotában, hanem időnkint ő maga is írt színdarabokat. Tékozlóan ontotta a pénzt jelmezekre és díszletekre, egy-egy előadás fantasztikus összegeket emésztett fel. Katalin személyesen is fellépett és egykorú feljegyzések szerint kitűnően alakította a szerelmes szerepeket, aminek igen érdekes lelki magyarázata is volt. Nevezetesen a cárnő partneréül mindenkor kedvesét választotta és így érthető, hogy könnyen beleélté magát szerepébe.

Az életben egy szörnyű történelmi drámának volt a hősnője Maria Antoinette,

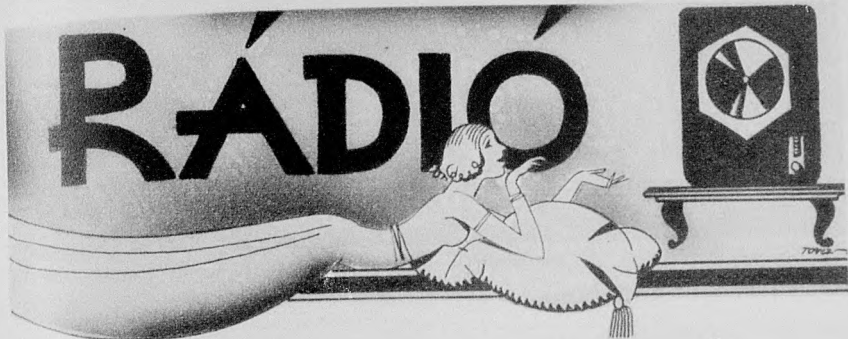
Mária Terézia legifjabb leánya, XVI. Lajos francia király felesége, aki mint tudjuk, vérpadon fejezte be életét. Holott ez a királyné naiv gyermeklélek volt, sugárzó életvidámság, aki titokban színesznő szeretett volna lenni. Nem is nyugodott addig, amíg a királyi palotában nyitott remek színházban elő nem adták Beaumarchaise híres vígjátékát, a Figaró lakodalmát, melyben személyesen fellépett. Nem is lehet azt már megérteni, hogy ez milyen sokszorosan nagy szenzáció volt. Nemesak azért, mert a királyné személyesen fellépett, hanem azért is, mert ezt a darabot forradalminak tartották, hiszen számos helyen megsípkedte a nemességet és Napoleon maga is nyilatkozott róla később: Figaró házassága, maga a kitörő forradalom!

A királyi színesznők sorát Sarolta Mária, I. Lipót belga király leánya és Miksa mexikói császárnak, I. Ferenc József öccsének felesége zárja le. A Trieszt melletti világhírű Miramare kastélyban élte házasságának első boldog éveit és ebben az időben gyakran rendeztek a palotában színházi estéket, melyeken Sarolta énekkel, szavallattal és táncal gyönyörködtette a közönséget. A sors különös iróniája, hogy egyszer Ofélia örülési jelenetét is megjátszotta tomboló siker mellett. Akkor még senki sem sejtette, hogy a színpadi játékból szomorú valóság lesz. A szerencsétlen királyné ugyanis férje kivégeztetése után — Miksa császárt a mexikói forradalomban agyonlőtték — valóban megőrült.

Sarolta császárné

RÁDIO

ILLUZIÓ — ÉS VALÓSÁG

Az amerikai Columbia Broadcasting-nak van egy Edna Robeson nevű jazzénekesnője, aki arról híres, hogy arcképe egyellen illusztrált lapban sem jelent eddig. Miért?

Edna Robeson lucatszámra kapja a házassági ajánlatokat olyan emberektől, akik a hangján keresztül gyulltak iránta szerelmenre. Ezeknek a szerelmes szívű jenkiknek bizonyára hallatlan kiábrándulást jelentene, ha Robeson kisasszonynak csak az arcképét is meglátnák valahol. Mert a kisasszony — csúnya! Olyan csúnya, hogy ezen a csúnyaságon semmiféle fotográfiai trükk, semmiféle retus nem segíthet.

Szándékosan idéztünk külföldi példát, holott a budapesti Studiónak is bizonyára vannak olyan sztárjai, akik... hm... elfelejtettek jelentkezni, mikor az Uristen a szépséggel osztogatta. De sehaj. Kialakult már egy új szépségtípus: a „rádió-szépség”, az illuzó-kilowattokban.

A rádió jütyül az eddigi szépségideálra, a szerelem és a szépség egészen új és korszerű formáját valósította meg. A köllő szava így módosul: „Meghallani őt és megszeretni egy zavartalan vétel műve volt”.

Nem bánom, akármilyen csúnya vagy, csak a hangod szép legyen; a szép hang, a kellemes orgánum csodálatos konjunktúrája közelkezett el. Az éterben láthatatlan hullámok illuziókat reptetnek. Amott egy kövér, idős hölgy hangja repül és gyújtja lángra a szíveket, emitt esontváz soványságú öregúr kellemes baritonját viszi füledig és szivedig a hullám.

Ó, nyájas hallgató! Vigyázz a füledre! Aki a füle után indul, könnyen elveszti —

fejét, az éter illuziója versenyre kel a szépség eddig volt szabályaival, alakod szebb lehet, mint Joan Crawford-é, arcod szebb lehet, mint Miss Európáé, a hangod azonban nem bírja a mikrofont. Reménytelen eset. Te nem vagy a rádió szépségideálja.

A hangnak külön sex-appealja van, egyéni bája, vonzereje és szexuális varázsa. Vannak rekedtes orrhangok, melyek rádión keresztül egyenesen az emberek szerelmi fantáziájára apellálnak. Szegény Cyrano, az ő idejében ezt még nem találták fel.

És most jött az arkangyal és lángpallosával... azaz távolbalátójával... kiűzte a rádió paradicsomából is szegény csúnyákat. Az amerikai adók mind sürűbben rendeznek távolbalátó-előadásokat. S az amerikai közönség türelmellen levelek százaival és ezreivel Robeson kisasszonyt követeli. És Robeson kisasszony — nincs sehol, szegény miss öngyilkosságot kísérelt meg s egy kórházban ápolják szigorú inkognitóban.

Vége az éter illuziójának, vége a csúnyaság konjunktúrájának, hiába minden: mégis szépeké a jövő a rádiónál is. A hang megszűnik kizárólagos egyeduralkodó lenni, eljön majd az idő, amikor szerelmes lehet majd rádión keresztül — a süket ember is.

Addig pedig a rádió csúnyái csak álmodozzanak tovább, álmodozzanak arról, hogy hiszen ők majd továbbra is tetszhetnek, mert szerencsére jó pár év múlik el, míg a drága távolbalátókészülék általánossá válik.

A csúnyák halálos ítélete ez — határidőre, megfellebbezhetetlen ítélet, melyet a kegyetlen technika jog végrehajtani.

A kémek és a RÁDIO

Titkosírás az éterben — A kémleplező éterrendőrség — Lawrence ezredes és az afganisztáni forradalom — Lehet-e siffrozni a rádióüzenetet? — A siffrozó-gép — Hadtitkok rövidhullámon — Az Intelligence Service rádiószolgálat

Körülbelül félvével ezelőtt történt, hogy az egyik nagy európai állam fővárosától pár kilométernyi távolságban titkos rövidhullámú adó működésére jött rá az illető állam éterrendőrsége. A titkos rövidhullámú adót politikai okok miatt nem leplezték le rögtön, hanem figyelni kezdték üzeneteit. Ezek az üzenetek eleinte a legártatlanabb dolognak tetszettek, mégis furcsállotta az éterrendőrség tartalmukat. Rendszerint éjjel 1 órakor szólalt meg a titkosított adó és ilyen üzeneteket adott le: „500 félbarna kávé baloldalt, 40 új nehéz sütemény a második asztalon, főpincér elboacsátva.” Egy másik üzenet így szólt: „120 vég prima szövet, 16 öl búkkfa, eladásra készülődek”.

Miféle halandzsa ez az éterben?

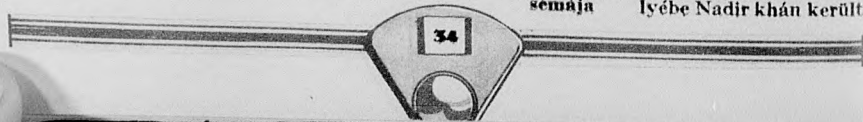
Valami jámbor magázó nyilván azt gondolná, hogy egy tréfás rádióamatőr ilyen halandzsaszövegekkel akarja megörjíteni a rövidhullámú vevőket. Teljes két hónapig tartott a nyomozás s az éterrendőrség meglepő dolgokra jött rá. A rövidhullámú adón egy veszedelmes kém-társaság adta le az állam hadititkait titkos középontjában egy Reiner-Snow-Parden és egyéb neveken szereplő veszedelmes nemzetközi kém állott. A kémkedési bűnügyből természetesen annak idején csak igen kevés szivárgott a nyilvánosságra s az illető országok nevét nem is tudjuk e hasábokon kiírni.

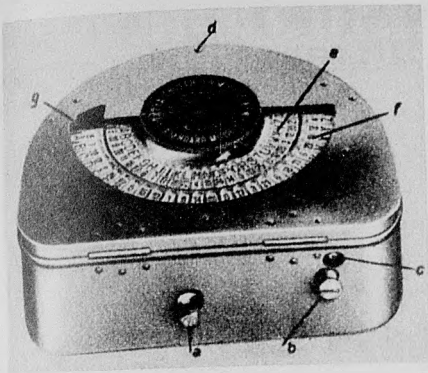
A kémek és a rádió. Milyen szolgálatot tesz az éter inkognitója a kémeknek, hiszen híreiket úgyszólván a legbiztosabb és legszemélytelenebb módon adhatják tovább. Igen ám, csak hogy ezeket a személytelen híreket az ellenség is felfoghatja és megfejtheti.

Az afganisztáni forradalom alatt például a híres Lawrence ezredes ilyen elfogott rádióüzenettel billentette az angolok javára a forradalom mérlegét. A rádióüzenet az angolgyűlölő Inayat Ullah címére szólt és az angol Intelligence Service rádiószolgálat fogta fel. Egy napig tartott, míg a titkosírással írt üzenetet desiffrozták és akkor Lawrence ezredes bennszülött ruhában, lóhalálában indult el a Khaibar-hágó felé. Missziójának eredménye: Inayat Ullahot felakasztották és helyébe Nadir khán került.

A siffre-gép sémája

A siffré-gép

Az egyes államok kémelhárítóosztályait óriási nehézségek elé állítja a rádió inkognitója. Hiszen nincs másról szó, minthogy a siffrizott szöveg megfejtésén kívül még a titkos adót is le kell fűlelni, lehetőleg működésben. A találmányok száma pro és kontra egész légióra rúg. Hiszen egy ilyen elfogott üzeneten ma már gyakran a hadititkok egész sora múlik. Nincs már komplikált kémfutárszolgálat, a kémek már nem hordoznak lepecsételt paksamétákat, amiket rejtegetniük kellene a határvizsgálat elől, egy pár kézmozdulat a billentyűkön s a drága titok fut egy idegen ország felé az elektromos hullámok szárnyán.

Emlékezzünk csak a Bécs melletti esetre. Körülbelül háromnegyed évvel ezelőtt Bécs mellett egy rövidhullámú adót fedeztek fel, mely a szovjet számára közvetített híreket. Az adótársaságot lefűlelték, de ki tudja, hány értékes titok jutott így ki Oroszországba.

Anglia volt az első, mely a rádió fontosságát ilyen szempontokból először méltányolta. A híres Intelligence Service rövidhullámú adók és vevők egész armádjával van felszerelve úgyszólván a világ minden részén. A délamerikai úgynök csak úgy pillanatok alatt léphet a központtal érintkezésbe, mint a távol Keleten dolgozó előőr. Hogy milyen mumus a rádió a hadititkok és a hadihelyzet szempontjából, arra jellemző, hogy a nemrég lefolyt kínai-japán háborúban a főhadiszállások nem engedték meg, hogy az újságírók híreiket rádióan adják Európába. Az újságírók kénytelenek voltak az idegennyelvben maradni, mert mit értek volna jóval szenzációsabb hírekkel a japán főhadiszálláson, ha azokat kénytelenek ólomlábú levelekre bízni.

Az államok már a korai ókor óta megkísérelték titkaikat titkosírással védeni. Most a rádió képesen a siffrizálás kétszeres gondot okozott, mert a titkok az éterbe küldve, mindenki birtokába kerültek. Így támadt egy orosz származású zseniális

berlini mérnöknek, Alexander von Kryhának az az ötlete, hogy konstruál egy olyan gépet, mely a normálisan lebillentyűzött, illetve tárcsázott betűket mingyárt siffrizott elektromos hullámmá alakítja át. A siffrizáló-gép alapelve valósággal Kolumbusz tojása. Két betűtárcsa van két korongon, mindegyiken az ábécé megfelelő betűje. Ha már most az első korong *a* betűjét érintjük meg, ez annak a betűnek jelét jelenti, mely a második forgatható korongon az *a*-val szemben van, például az *u* betűjét. Ha azonban a második korongot elfordítjuk, akkor már egészen más rendszerű titkosírást nyerünk, például az *a*-val szemben *n* betű van és minden betű jele megváltozik.

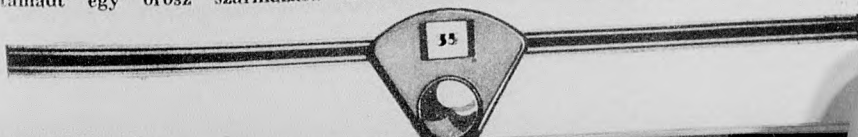
Persze ennek az egész készüléknek gyakorlati megoldása már roppant bonyolult, precíziós fogaskerekek és elektromos érintkezések szárai szükségesek ahhoz, hogy ez a készülék hibátlanul működjék. Az ezzel siffrizott rádiótvírat megoldása Kryha elgondolása szerint lehetetlen, a valóságban azonban mindössze annyi kombináció szükséges, ahány betűje az ábécének van.

Az az egy bizonyos, hogy hosszú idő fog még eltelni, amíg Kryha készüléke annyira tökéletes lesz, hogy mindennemű rádiótitok megőrzésére teljesen alkalmassá váljék. Akkor aztán tényleg anakronizmussá válik a diplomáciai futár, a nagykövet egészen egyszerűen leül a siffrizáló-gép elé és saját exterritoriális kezeivel fog egy diplomáciai jegyzéket hazájának fővárosába letárcsázni.

Ilyen és még számos más rendkívüli változást hozott és fog hozni a diplomáciai ügyvivők munkájában a rádió.

Kryha: a feltaláló

Beszélgetés Góthékkal a mikrofón előtt

Kihez hasonlítsuk őket? Monsieur és Madame Pitoeffhez? Pallenbergékhez? Minek hasonlítani: ők a Góth-házaspár. A lapok pletykarovata igen kevés viccet ad az ő szájukba, a könnyű kis híreccék vajmi ritkán szólnak róluk, egyéniségük ösztönös és mély humorát nem pazarolják magánéletükre, a színpadot talán túlságosan komolyan veszik és ez a magyarázata annak, hogy ők nem hálás téma a könnyed tollak számára. Erről a házasságról nem lehet vicceket, bonmot-kat gyártani, ez a házasság talán az egyetlen sikerült színész-házasság Magyarországon.

Természetesen a rádióban is együtt lépnek fel most. 24-én, vasárnap délután 6.30 órakor lesz Góthné Kertész Ella és Góth Sándor vidám-estje.

A műsor egy pillanatig sem lehetett kétséges, mindkettő a francia kultúra szerelmesei, a franciás vígjátékok szinte iskolát teremtett ábrázolóművészei. Valami örök nosztalgia hívja őket minden esztendőben Párizsba, alapjában célnélküli és elhibázott utazások ezek, meg kell, hogy mondjuk, mert hiszen mit tanulhatnak ők Párizsban? Legfeljebb a franciák tanulhatnak tőlük — franciául vígjátékot játszani. Ők ketten: külön stílus. „Kinek a Góth, kinek a Góthné”. Nem az útszéli és kézenfekvő mai szellemességek stílusa ez.

Megkértük Góth Sándort, beszéljen a rádióról, mit akarnak ők ketten, mit szeretnének ők ketten vasárnap estefelé megvalósítani a mikrofón előtt?

— Tulajdonképpen — mondja Góth Sándor, — egy szóval is válaszolhatnék: színjátszást. Vasárnapi vidám előadástunkat természetesen én magam rendezem s ennek a vidám-estnek első és bevallott célja, ha lehet: csak egy órára vidámmá tenni a közönséget. Nem kitörő nevetésre gondolok, amikor ezt mondom: vidám. Vidámság alatt elsősorban mosolyt értek, az emberek mosolyogjanak, de a vidámság mögött ugyanakkor vegyék észre az emberi mondanivalókat is. Mert minden vígjáték, a francia is, ha igazi vígjáték, elsősorban tragikomédia.

Rádió?

A színész a mikrofón előtt kizárólag a hangjára van utalva, az igazi előadó azonban megfelelő technikai keretben hangjával is mindent ki tud fejezni.

Régi, vígszínházi francia vígjátékok jeleneteit fogjuk a rádióban feleleveníteni, alkalmazkodunk persze, feleségem is, én is a rádió tempójához. Flers és Caillavet „A papa” című vígjátékából is hozunk jelenetet. 21 éve múlt, hogy ezt a vígjátékot a Vígszínház kihozta és most a rádióban akarjuk megmutatni, hogy semmit sem fakult 1911 óta. Programunkba természetesen Molnár Ferenc-vígjátékot is felvettünk.

Színházról? Halott dolgokról vagy jót vagy semmit. A színház azonban meggyőződésünk szerint még mindig annyira élő, hogy bátran elbírná, ha rosszat mondnék róla. Élénk részt veszünk a színészszövetség és igazgatók között folyó kollektív szerződési tárgyalásokon és éppen ezért, míg ezek a tárgyalások be nem fejeződnek, nem tartanánk ildomosnak, ha lekötőnk magunkat.

Egyébként turnéra indulunk; a turné első állomása Arad és Temesvár. Mit viszünk magunkkal? „A kisasszony”-t, a „Gyógyszerész úr”-at, francia vígjátékokat.

Szeretném, ha szereplésünk úgy sikerülne a rádió előtt, hogy az emberek a mosoly mögött, hacsak egy pillanatra is, elgondolkoznak: — Nini ez a Góthné és Góth...

A viszonhallásra 24-én, vasárnap délután 6 óra 30 perckor.

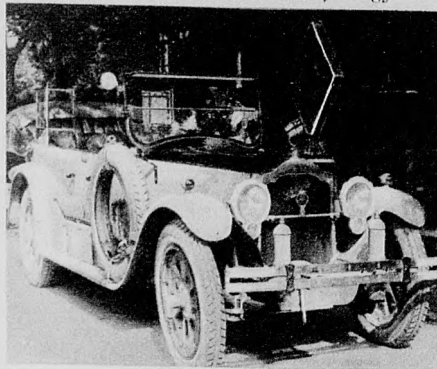
A Góth-pár a mikrofón előtt

Öt világrész rádiója

A BERLINI ÚJ NAGYADÓ építkezését már meg is kezdték a tegeli lövészmezőn, melyet az adó céljaira a Reichspost Ministerium a német hadügyminisztériumtól vett át. Az új adó 75 kw. energiával fog dolgozni, ez az energia azonban szükség esetén 150 kilowattig is fokozható. Az adónak egyetlen antennatornya lesz, melyből az antennát merőlegesen vezetik a földig. Az új-Berlin 1933 tavaszán kezdi meg működését.

AZ AUTOMATA-RÁDIÓT már számos amerikai hotelben és vendéglőben alkalmazták. Egy 5 centes pénzdarab bedobása után 20 állomás között válogathat a vevő, komplikált beállítással egyáltalán nem kell vesződni, mindössze egy gombot nyom meg és a kívánt állomás tökéletes tisztaságban tíz percig hallgatható. Ha az illető állomás éppen szünetet tart, akkor a „vevőnek” peche van, mert ebben az esetben az automatavevő is pusztán a szünjeleket foghatja. Ez még mindig jobb, mint a magyar rádió egyes műsorszámait, melyeknél a vevő legfeljebb a homlokát foghatja...

MIKROFÓN A VÁSÁRCSARNOKBAN. Radio Lyon-La Doua egyik érdekes helyszíni közvetítése vert fel nagy port a napokban. A mikrofont a lyoni vásárcsarnokba vitték el és a közönségnek eleinte érdekes élményben volt része, a vásárcsarnok különleges zajait, jellegzetes visszhangját, sőt még egy háziasszony alkuját is közvetítették, egyedül csak a lyoni vásárcsarnokra oly jellegzetes hagymaszagot nem tudták továbbítani. Ugy látszott már, hogy a

Roosevelt agitációs autója

közvetítés baj nélkül véget ér, amikor két konkurrens kofa váratlanul csinos jelenetet improvizált. Eppen a mikrofon előtt kaptak hajba egy kuncsafton és elkezdtek szidni

A rádiósziriusz óceánrepülők számára

egyéniségük fel- és lemenőági rokonságát. A kifejezések, amik a mikrofon előtt elhangzottak, arra indították a rádióriportert, hogy futólépésben távozzék a mikrofonra oly veszélyes környékről. Így közvetített Radio Lyon-La Doua akaratán kívül borsot is a vásárcsarnokból.

A PÁPA ÉS A GAZDASÁGI VÁLSÁG. Vatikáni jelentések szerint a pápa a közeljövőben a vatikáni rövidhullámú adón latin beszédet fog tartani, melyben a világ-gazdasági krízis erkölcsi kihátásaival és megoldásával foglalkozik majd.

AZ AMERIKAI ELNÖKJELÖLT RÁDIÓAUTÓJA. Franklin Roosevelt, az Egyesült-Államok demokrata pártjának elnökjelöltje még a választás előtt propagandakörútra indul az U. S. A.-ban. Az egész utat autóján akarja abszolválni s az autót rádióadó- és vevőkészülékkel látták el. Roosevelt kortesbeszédeit kellő felerősítéssel több rádiótársaság fogja hozni.

SZÜKSÉGRENDELET GRAMOFÓNLEMEZEN. Az utóbbi időben többször előfor-

Az automata rádió

dult, hogy a német kormány sürgős szükségrendeleteit először rádió útján tették közhírré és a mikrofonba beolvasott szöveg a felolvasás befejezése után törvényerőre emelkedett. Az ám, de a rendelet kihirdetését valahogyan okmányszerűleg is meg kellett örökíteni. Mirevaló a gramofon? A „törvénytudó” előadását egészen egyszerűen gramofonlemezre vették fel s a törvényokmányt szabályosan iktatva, a birodalom levéltárában helyezték el. Ha mondjuk a tanácsos úrnak szüksége lesz a törvényaktára, szól a szolgának, az „akta” előkerül a levéltárból és a tanácsos ahelyett, hogy elolvasná — leggramofonozza. Hogyan fogja azonban az illető aktát hevertetni a hivatal — tekintve, hogy törékeny dologról van szó. Azt azonban már egyenesen elképzelni is szörnyű, mi lenne, ha kimondanák például, hogy a budapesti Stúdióban felolvasott némely novella felolvasása után törvényerőre emelkedik és minden állampolgárnak kötelessége ismerni. Egyes novellák ilyenmódon még magánál a botbüntetés-törvénytörvényellánál is „népszerűbbek” lennének.

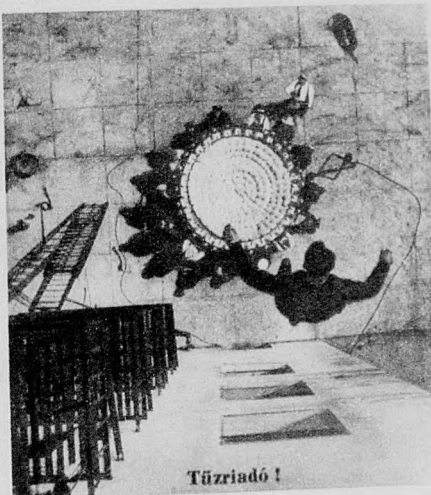
ARGENTINA—MAGYARORSZÁG
43:2. Ne tessék megjedni, nem futballtudósítás ez a rádiórovatban. Ez rádióhír. Argentína, melynek mindössze félmillió rádióelőfizetője van, 43:2-re veri Magyarországot a rádióban. Argentínában nem kevesebb, mint 43 adó működik a magyar-

országi kettővel szemben, holott az előfizetők száma nem szárnyalja lényegesen túl a magyarországiakét. Rezümé: Argentínában a rádióelőfizetőknek a magyarországiakkal szemben általános választójoguk van, 43 állomás között választhatnak.

ÉLETVESZÉLYES HELYSZINI KÖZVETÍTÉS. Az egyik amerikai adó tüziradiót közvetített hallgatói számára s a közvetítés legizgalmasabb része az volt, amikor egy Banner nevű bátor diák öt emelet magasságból leugrott a kifeszített tűzoltóponyvába. Három mikrofonnal dolgoztak ez alkalommal, egy az ötödik, egy a második emeleten és egy a földszinten volt elhelyezve.

RÁDIÓÁLLOMÁS KIZÁRÓLAG ÓCEÁN-REPÜLÉSI CÉLOKRA. Glendaleben, Los Angeles mellett működik a Glendale Aisway rádióállomása, melynek kizárólagos feladata, hogy a Csendes-óceán felé induló repülőgépeknek — állandó kontaktusban — időt jósoljon. Az amerikai „Rádiósziriusz” jóvendómondásait minden repülőelőfizetőjéhez elközvetíti.

A RÁDIÓELŐFIZETÉS ÚJ FORMÁJA ANGLIÁBAN. A nyári hónapok ellenére az angol rádióvevő-társaságok gombamódra szaporodnak. Nem sajtóhiba, kérem, rádióvevő- és nem rádióadó-társaságok. Angliában 50—60 ember összeáll egy házban, vesznek egy nagy készüléket és minden lakásba dróton vezetik be a hullámokat. Így válik lehetővé az olcsó és selektív vétel Angliában.

Tüziradió!

AMIT ÉRDEMES LESZ MEGHALLGATNI

Rádióhétfő a kánikula jegyében július 24-től 30-ig. A Stúdió igazgatósága nem méltányolja a kánikulát s ezen a héten egy pár sikerült összeállított és értékes műsorunkban is lesz részünk.

Magyar operák tánczenéje. Fridl Frigyes vezényli 24-én, vasárnap délután 7.45-kor, az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenyét, mely magyar operák tánczenéjét mutatja be. Erkel „Hunyadi László”-jának és „Bánk bán”-jának, Goldmark: „Sába királynőjé”-nek balettzenéje, Gróf Zichy Géza „Alar” és „Rodostó” című táncjelenete, Rékai Nándor palotása és csürdögölője, Poldini, Kodály és Hubay operáinak egy-egy tánc-, illetve balettzenéje kerül előadásra. A műsort jó érzékkel válogatták össze, bár azonban, hogy a műsor összeállítói megfeleltek arról, hogy Magyarországon él valaki Bartók nevű muzsikos is, aki szintén írt néhány... hm... táncjelenetet.

Claude Achille Debussy, akinek műveiből hétfőn, 25-én, délután öt órakor jóvávalogatott gramofónhangversenyt ad a Stúdió, a modern zene első úttörője volt. 1862-ben született, a párizsi Conservatoire-ban végezte zenei tanulmányait, 22 éves volt, amikor megkapta a római nagydíjat. A zenei impresszionizmus első nagymestere Debussy, aki elsősorban Richard Wagner programzenéjével szemben keresett új utakat. 1903-ban mutatta be első operáját a párizsi Opéra Comique s Debussy körül ekkor már javában állt a harc. Modoros, érthetetlen, a melódiát feláldozza a mindenáron való modernségnek — mondták ellenségei. A Peleas és Melisande-ot 1925 novemberében mutatták be Budapesten. Debussy ma már konzervatívnak számít a zenében, ami persze nem je-

lenti azt, hogy még mindig ne lenne túlságosan nehéz dió a közönség számára ez a hétfői hangverseny. Debussy 1918-ban halt meg.

Maurice Ravel

nagy francia, akinek műveiből a hétfői gramofónhangverseny második felét válogatták össze, 1875-ben született, a párizsi Conservatoire növendéke volt. Ő Debussy örökének egyenes utóda a modern zenében, de igen sokat köszönhet Rimszkij-Korszakovnak is. A XVIII. század francia zeneszerzőiből indult ki Ravel, kamaramuzsikája és zongoraművei lettek híresek elsősorban s ő is gyökeréig modern muzsikusként számít.

Kárpáti Aurél szintén hét-

Kárpáti Aurél

főn szerepel a mikrofon előtt, délután 6.15-kor, Modern magyar líra című előadásával. Kárpáti Aurél 1884-ben született Esztergomban. A Hét hasábjain tűnt fel verseivel és kritikáival. Ma legsúlyosabb szavú irodalmi és színházi kritikuskaink egyike. Kritikai tanulmányainak egy része kötetben összegyűjtve „A búsképző lovag” címmel jelent meg. Három regényt is írt, a tatárjárás korában játszódó „Aquamanile”-t, a kispolgári életről szóló „A nyolcadik pohár”-t és a gyermekkori emlékek finom szálából szőtt „Három régi esztendő”-t. „Kőműves Kelemen” című, Vajda László társaságában írt drámáját a Nemzeti Színház mutatta be. Kárpáti előadása az

Szini Gyula

Ady utáni generáció mostohasorsú magyar lírájáról is tárgyilagos képet fog rajzolni.

Szini Gyula, a nemrég elhunyt igen jelentős író emlékének is szentel egy órát hétfőn a rádió. A „Szini Gyula emlékest”-et Bánóczy Dezső dr. rendezi. Szini sorsa szinte iskolapéldája volt a mai magyar írók küzdelmes és nélkülözésekkel tele sorsának. A novella nagymestere volt, a magyar Maupassant, aki elsősorban ezt a rövid és nagy írói fegyvel-

met követelő műfajt művelte. Egyébként most van sajtó alatti posthumus nagy regénye: a „Spinét és szaksofón”.

Csajkovszkij-estet közvetíti a rádió az állatkertből 26-án, kedden este 8 órakor a Budapesti Hangverseny Zenekar előadásában. Csajkovszkij 6 szimfóniát írt s ezek között leghfresebb és legnépszerűbb a VI. (Patetikus) szimfónia. Természetes tehát, hogy a keddi esti Csajkovszkij-hangverseny kiemelkedő programpontja ez a szimfónia lesz. A komoly zenét hamar népszerűvé tenné a rádió, ha csupa ilyen szerencsés zenekari hangversenyt közvetítene.

Stella Adorján, a kiváló újságíró és humorista a humorról beszél az újságírásban kedden 26-án, délután 6.30 órakor. Stella előadását érdekes és nevetető gyakorlati példákkal fogja fűszerezni, beszélni fog

riazioni f-moll? 123 As-dur ebéd közben, 32 fokos meleggel fűszerezve? Ugyan, ugyan...

Tormay Cecil, akinek felolvasását 28-án, csütörtökön délután 5. 30 órakor halljuk, a MANSZ elnöknője és a Napkelet szerkesztőnője, 1876-ban született. Első

val is foglalkozni s a konzervatív nómozgalom egyik súlyosszavú vezére ma is.

Az olasz muzsika. 28-án, 7.45 órakor rendkívül ügyes érzékkel megválogatott olasz gramofon-estet hallunk. Az olasz zenét elsősorban melódiájának gazdagsága jellemzi és elsősorban a Vox Humana-ra, az emberi hangra épül. A recitativo-kon kívül az áriák sűrűsége az, ami az olasz operáknak különös jellegzetességet kölcsönöz. A zenének bizonyos utolérhetetlen lágyasága van, akár a zenei hatású olasz nyelvnek s ezért nem véletlen, hogy a világ leglágyabban, legkönnyebben, legdallamosabban éneklő énekesei az olaszok: Caruso, Galli-Curci, Titta Ruffo, Tino Pattiera, Tito Schipa, Gigli, akiknek énekében kedden este gyönyörködhetünk.

Hangverseny a Halászbástyán. A Magyar Zenebarátok Egyesületének hangversenyét közvetíti a rádió pénteken, 29-én este a Halászbástyáról. A gondolat maga: régi válogatott magyar dalok hangversenyét adni a Halászbástyáról, rendkívül jó és bizonyos archaisztikus hangulatot kölcsönöz az előadásnak. A régi magyar daltirodalom gyöngyeit a Budapesti Polgári Dalkör előadásában halljuk majd és Asbóth Gyula kuruc lárogatószámái szerencsésen egészítik ki a műsort. Nemesak rádióközvetítésnek, hanem helyszíni élménynek is rendkívüli lesz ez a szokatlan hangverseny a Duna fölött.

Hétényi-Heidelberg Albert, akinek szerzeményeit 29-én este 7.40 órakor Lábass Juci és Szedő Miklós éneklik, 1875-ben született. Népszerű és kiváló mestere a könnyebb-fajta muzsikának: kabarezenének, sanzonnak, kuplénak. Vannak komolyabb irányú műdalai is. Szerzeményeivel kabarészínpadokon minden hónapban találkozunk, bár Hétényi-Heidelberg Albertet munkássága jórészt a Bethlen téri Színpadhoz köti.

Simenszky Valéria

könyve, az „Apródszerem” 1900-ban jelent meg, de Tormay Cecil neve csak 1911-ben, „Emberek a kövek között” című regényének megjelenése után vált országosan ismertté. Ezután jelent meg „A régi ház” című regénye, mely erősen Thomas Mann „Buddenbrock-ház”-ának hatása alatt fródott, azonban mondanivalójának komolyságával és lüktető tragikumba hajló meséjével nagy kritikai és közönségmértánylást talált. Tormay Cecil 1919 után intenzíven kezdett politiká-

Stella Adorján

hírdet és humoros sajtóhibákról s az újságírás önkénytelen, véletlenül adódó humoros eseteiről is.

Simenszky Valéria fiatal zongoraművész nő hangversenyez Flesch Imre énekművésszel 27-én déli 12.05-kor. A fiatal zongoraművész nő műsorán Haydn, Liszt és Gounod szerepelnek. A műsor összeállítását nem tartjuk szerencsésnek, ki hallgat szívesen ebben a kánikulában pont délben komoly zenét? Joggal panaszkodhatnak ezúttal majd a komoly zene ellenfelei. Andante con va-

Tormay Cecil

A Közönség levelesládája

Vettük és adjuk a következő leveleket:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Hogyan lehetséges az, hogy a jazz minden népszerűsége mellett sem tudott mindeideig a budapesti Stúdió egyetlen elsőrangú magyar jazz-énekest találni. Miért van az, hogy a magyar jazz-énekesek minden jazz-slágert olyan duhaj szilajsággal, sírva-vigadón énekelnek, mintha magyar nótáról lenne szó. Hát nem akadt még senki, aki erre a stílustalanságra felhívta volna a budapesti Stúdió figyelmét. De ez még a kisebbik baj, jazz-énekesünk legnagyobb része gyomorból, hasból, torokból és minden egyébből énekel és néha éppen a leghalibabb tangónál Wagner-énekesnek képzelet magát és teli tüdőből, érces hangon fujja. A jazz és az érces hang csak a legtrikább esetben férnek össze. Ha már jazz, legyen jazz és ne operanéklés, magyar nóta vagy mulatójelenet. Hogyan van az, hogy jó jazz-énekest csaknem kizárólag gramofónlemezen hallhatunk. Annyi zenei tanácsadója van a Stúdiónak, szégyellnek talán a világszerte népszerű szinkópás zenével foglalkozni?

Tisztelettel
dr. Nadas Bertalan.

*

Csak egy kérdést a százezrekre rúgó sportkedvelők nevében: Olyan elháríthatatlan nehézségekbe ütközne az olimpiász egyes, bennünket különösen érdeklő délutánjáról helyszíni közvetítést rendezni. Technikailag nem megoldhatatlan kérdés ez, ajándékozzon egyszer a Stúdió párezer pengőt (amibe a közvetítés talán (?) kerülne) a rádiósok sportkedvelő táborának.

F. I.

*

Miért nem foglalkoztatják intenzívebben Budapest II-t. Talán félnek, hogy konkurenciát csinál a „nagyadó“-nak? Miért nem ad Budapest II naponta párszor gramofon- és párszor cigányzenekari hangversenyt? A panaszok óriási mennyiségének kétségkívül az a legfőbb oka, hogy egy adó műsora keretében nem lehet minden kívánságot teljesíteni. Ha a második adó is rendszeresen működne, mindenesetre változatosabbá válna a műsor. Ebben az eset-

ben bizonyára kevesebbszer fordulna elő az a különös dolog, hogy vannak napok, amikor az egész zenei program könnyű zenéből áll, vannak más napok, amikor csupa nehéz, fárasztó muzsikát hallunk, ismét máskor négyszer egy napon van cigányzene. Kérjük sürgősen, hívtsék ki Budapest II műsorát. Ne higgye a Stúdió, hogy az embereket kényszeríteni lehet egy unalmas földrajzi előadás végighallgatására, ezt mi elolvashatjuk gimnazista fiunk földrajzkönyvében is. Budapest II egyáltalában nem csinálna konkurenciát Budapest I-nek. Aki gramofont akar hallgatni, az úgyis elcsukja rádióját, amikor a budapesti Stúdió földrajzi előadása akarja nekünk felfedezni Amerika természeti szépségeit.

Teljes tisztelettel
Fenyő József, Budapest.

*

Tisztelt Szerkesztő Úr!

A Közönség levelesládájába én is bedobom a magam panaszát, bár ez a panasz csak összel lesz tulajdonképpen aktuális. Mi szükség van arra, hogy a Stúdió a jövőben is heti két előadással lámogassa az Operaházat. Az anyagi támogatás ellen semmi kifogásom nincs, adjon a Stúdió az Operának a jövőben olyan összeget, amilyent akar, de miért kell az esténket operaházi közvetítéssel tölkretenni! Ne legyen félreértés, Szerkesztő úr, a komoly zenének lelkes híve vagyok magam is, de ha operát akarok hallgatni, ezt nem a rádióban hallgatom. Hiszen az operaházi közvetítés szükségszerűen tökéletlen! Visszhangos, érthetetlen, elnyeli a hangok egy részét, a mesét nem is értheti az ember. A rádió külön műfaj, külön törvénytel vannak! Rádióban is lehet tökéletes operát adni, csak gramofónlemezen. Ha a Stúdió mindenáron jólétkonykodni akar, tegye ezt a saját pénzével és — idejével! Igen élesen a különben igen tiszteletreméltó Hadastyán Egylet énekkara is szerepelhet a mikrofon előtt. Bizonyára azok is megérdemlik annyira a támogatást, mint egy deficitellen küzdő állami üzem. A kultúrának pedig akkor tesznek szolgálatot, ha jó előadásokat hoznak.

Hívük
Fábián Elemér, Ujpest.

na elő
napok,
könnyű
amikor
hallunk,
on van
tsék ki
Stúdió,
et egy
atására,
funk
egy-
át Bu-
ilgatni,
buda-
rja ne-
i szép-

tel
udapest.

pedobom
sz csak
ti szük-
is heli
zal. Az
fogásom
nak a
kar, de
telítéssel
reértés,
es híve
ok hall-
Híszem
n töké-
nyeli a
lheti az
örvényei
operál
Stúdió
gye ezt
cimen
dastyán
mikrofon
annyira
állami
tesznek
k.

Ujpest.

PEREG A FILM

ROVATVEZETŐ. PÁNIMRE

LILIAN HARVEY HOLLYWOODBA SZERZŐDÖTT
Az első amerikai lényképén már mint igazi amerikai nőt látjuk viszont

AMATŐR FILM

Óriási érdeklődés fogadta a »Déliabáb« új filmakcióját – Ki a legjobb amatőrpergető? Értékes díjak a filmrovat új versenyében

Multheti számunkban bejelentettük a „Déliabáb” amatőr-filmakciójának megindítását. Azóta ez az akció már mindenkinek szívügyévé vált. Az első napokban beérkezett levelek lelkesen válaszolnak bejelentésünkre és örömmel látjuk, hogy akciónk nemcsak az amatőrfilmek jelentékeny táborát mozgatta meg, hanem azokat is, akiknek még sohasem volt felvevőgép a kezükben.

Eppen ezért rögtön előrebocsátjuk, hogy az érdekes és művészi verseny díjai közé főbítettünk egy felvevőgépet is.

Különös érdeklődés fogadta *Bingerth János dr.*, a Hunnia-filmgyár igazgatójának bejelentését, aki a „Déliabáb” számára adott nyilatkozatában elmondotta, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel támogatni fogja amatőr-filmakciónkat. Mingyárt fel is ajánlott három díjat, amelyre egészen bizonyosan nagyon sokan fognak pályázni: néhányheti operatőrködést a Hunniában, *Murley* és *Court Courant*, a világ legjobb operatőrjei és *Eiben István*, a legjobb magyar operatőr mellett.

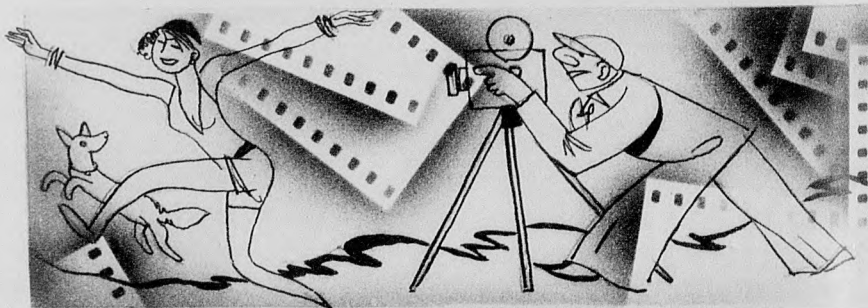
Ezenfelül természetesen számos értékes díjat adunk ki: filmfelvevőgépet, sok-száz méter filmszalagot, ingyen laboratóriumi kidolgozást a legelőkelőbb szaküzletekben, fontos alkatrészeket, szakkönyveket és még számos olyan díjat, amelyek között nem lesznek érdektelenek például a

budapesti premiérmozikba szóló teljesen ingyenes bérletek.

A díjakat előkelő zsűri ítéli oda, amelyben *Gimesi Nándor dr.* egyetemi magántanár, az Amatőr Mozgófényképezők Egyesületének elnöke, *Bingerth János dr.*, a Hunnia-filmgyár igazgatója, *Fejős Pál*, *Székely István* és a magyar amatőr és hivatalos filmvilág legkiválóbb képviselői foglalnak helyet.

Az amatőrakció első ciklusát 1932 október 15-én zárjuk le. Felkérünk tehát mindenkit, aki amatőrfilmet perget:

küldjön be néhány filmkoekát filmrovatunkhoz, mert ezeket a „Déliabáb”-ban hétről-hétre közölni fogjuk.

Az eredet
másolat
helyeseb
érdekes
már a
is meg
magyar
Az er
ját közl

Fel
figyelm
nak, tá

Az au
házja
rika:
amatő
tője v
világn
számu
nak
tesen
filmsz
A ké
Hersh
zi Ma
lert. A
Mon
lítja

Az eredeti filmkockák helyett természetesen másolatokat is felhasználhatunk. A leg-helyesebb, ha a filmkockákat a film leg-érdekesebb felvételeiből vágják ki: így már a „Délibáb”-ban megjelenő képekből is meg lehet majd állapítani, mit tudnak a magyar amatőr operatőrök.

Az eredeti filmkockákat vagy azok kópiá-ját közlés után hibátlanul visszaküldjük.

Fel kell hívnunk még az érdeklődők figyelmét néhány fontos dologra. Klubok-nak, társaságoknak, egyesületeknek és bizo-

nyos esetekben magánosoknak, akik meg-felelő biztosítékkal szolgálnak: szívesen köleszünk filmfelvételgépeket, hogy az érdekes versenyben résztvehessenek. Fel-világosítással, útbaigazítással a „Délibáb” filmrovata szolgál (Dohány uca 12, Tolnai-palota) minden kedden délelőtt 11-től 1/2-ig (telefonon is).

Munkára fel! Az érdekes amatőrfilm-verseny nemcsak művész szórakozást és értékes díjakat jelent: azt is eldönti majd, hogy ki a legjobb magyar amatőrpergető!

Az amatőrfilm hazája Amerika: 30.000 amatőr pergetője van az Újvilágnak. Szép számmal vannak természetesen közöttük filmsztárok is. A képen Jean Hersholt filmezi Marie Drexler-t. A jelenetet Mona Maris állítja be.

Virginia Bruce a filmváros egyik legkülönösebb asszonya. Arekifejezése titokzatos és kiismerhetetlen

A szépség és a bűn találkozása

Van egy különös, csodálatosan szép, fiatal színésznője a hollywoodi filmkolóniának, aki mögött titokzatos regény húzódik meg.

A neve: *Virginia Bruce*. Tizenkilenc éves és olyan izgalmas mult sodorta a filmre, mint senki mást.

Két évvel ezelőtt Dél-Amerika egyik kis szigetéről bűnügyi történet hírért vittek szét a drótnélküli hullámok. A sziget legszebb asszonyának kertjében vérral borított férjiholttestet találtak. Ez a férfi a sziget háromnegyedrészenek tulajdonosa volt, dúsgazdag spanyol-amerikai, akit gyakran láttak a házban megfordulni. A nő: *Virginia*

Bruce még nem szállt ki fürdőjéből, amikor a néger inas felfedezte a holttestet a ház előtt. Értesítette a rendőrséget és a kiszállt bizottság már a gyilkosság gyanújával lépett be a házba. A férfit szívenlőtték. A kis gyöngyházrevolver ott feküdt mellette a földön.

Alighanem azok közé a szenvedélyes, trópusi gyilkosságok közé tartozott ez az eset, amelyeknek igazi körülményeit sohasem lehet tisztázni. *Virginia Bruce* gyilkossággal vádolták, mert felismerte a férfit, aki este vendége volt és felismerte az értékes revolvert, amely mindig megtöltve, egyik fiókjában feküdt.

Az első képeket, amelyek *Virginiáról* megjelentek az amerikai lapokban, rádión közvetítették. Így aztán nem kellett különös feltűnést szepsége, mert a tökéletlen közvetítés elesűftötte vonásait. Az amerikai lapok azonban úgy vetik magukat a bűn után, mint a kincs keresők az arany után és így történt, hogy a kiküldött riporterek oldalakat írtak az eseményről. Amikor aztán az első jó fényképeket is leközölték az érdekes asszonyról, *Virginia Bruce* esete a legérdekesebb amerikai szenzációvá dagadt. Olyan szép volt, hogy mindenkit érdekelt. Hatalmas összegű fogadásokat kötöttek bűnösségére és ártatlanságára.

Ekkor érdekes körülmény derült ki. A néger inas vallomása megfordította a pert. Előadta ez a sötét tanu, amit úrnője elhallgatott:

A repülő filmszínész

Americában aligha lehet elképzelni olyan filmszínészt, aki valamilyen érdekes, dícsőséges szenvedélyt űz — anélkül, hogy a közönség tudna róla.

Heinz Rühmannal így történt a dolog. Kitűnő repülő, de gépét elrejtve tartotta évek óta egy kültekki hangárban és szinte csak titokban repült. Most azután nyilvánosságra került a dolog véletlenül.

Nem volt ideje átöltözni és pilótaruhában érkezett be a műterembe. Az egyik udvaron ment át és belesodródott a statiszták tömegébe, akiket éppen Eric Charelle állított be egyik nagy jelenete részére.

— Kedves kocsivezető úr — szólította meg Charell a pilótaruhás statisztát, — gyere csak egy kicsit idebb! Nagyon furcsán nézel ki a táncoló társaság közepette borkabátodban.

A kocsivezető megszólítást megjegyezte magának Rühmann. Pár héttel később Neubabelsberg környékén forgatta Charell egyik

nagy filmjének hatalmas külső felvételeit, amikor a legszebb jelenetbe belerepült egy kis kétüléses sportgép. Egészen alacsonyan szállt, annyira, hogy a pilóta ledobhatott egy óriás cédulát a következő szöveggel: *Kedves Charell Uram! Csak be akartam mutatni az én kis kocsimat. Ma olyan gyönyörű idő van, süt a nap és kellemes a nyár, a legszebb idő az ismerkedésre. Szívélyesen üdvözlözi az Ön kocsivezetője: Rühmann.*

Legújabb filmjének németországi bemutatóira személyesen repült el. Az egyik rajnamenti városban nagy reklámot csináltak egyik premiérjének és mikor megtudták, hogy eljön, a filmdirektor ünnepélyes fogadtatást rendezett a pályaudvaron. Több százan várták a vonatnál és ő — repülőgépen érkezett meg. Kiszállt a gépből és bement a városba. A pályaudvar előtt látja a csoportosulást, kíváncsian érdeklődött egy fiatalemberrel:

— Mondja, kérem, kit várnak?

— Heinz Rühmannnak kellett volna megérkeznie a berlini vonattal, de úgy látszik jól felültezt.

— Ja, bizony, ilyenek a berliniek — feleli Rühmann. — pláne, ha még színész is hozzá. Nem csoda.

Azóta nincs nyugta a repülés miatt. Mindenütt szárnyakkal ábrázolják. Fényképeire, karikatúráira szárnyakat rajzolnak. Egyik filmjében egy autó majdnem elgázolja. Be kell esnie az orvos szobájába. Sehogyan sem sikerült a jelenet. A

rendező, Kurt Gerron végre így szól hozzá:

— Neked aztán tudnod kéne, hogyan kell odavágódni, hiszen te gyakran repülsz!

Szemrehányóan néz rá Rühmann és egy anekdotával felel:

— Eszembe jut — mondja — egy történet két úrról. Az egyiknek tele van az arca forradásokkal és éppen ezért azzal dicsekszik, hogy ő milyen remek vívó.

— Na, ez ugyan nem látszik meg rajtad — feleli a másik. Hát valahogy így van a dolog: nem az a jó repülő, aki gyakran pottyán le, hanem az, aki még sohasem zuhant. Itt vagyok én, élő példa! — fejezi be Rühmann a vitát és felszáll gépére. Száz méter után felborult. Szerencsére csak tíz méter magasról esett. Dühében rosszul vette a startot, túlhirtelen akart emelkedni a nézők szemében.

Gerron húzta ki a gép alól. — Szerencsére még mindig élő példa vagy — mondta neki.

Heinz Rühmann, a repülő filmszínész és repülőgépe (Fotó Ufa)

Mindenkit meg lehet szépíteni

A Délibáb számára írta: Marian Marsh

Egyszerűen el fogom mondani, hogyan ápolom szépségemet. Ha úgy találják fényképeimről, hogy valóban szép vagyok, fogadják meg és használják fel módszeremet. Kevesen tagadhatják, hogy a szép, tiszta bőr első kelléke a szépségnek. A legtökéletesebb vonások mellett sem lehet a nő szép, még csak vonzó sem, ha a bőre nem olyan, amilyennek

lennie kell. Sőt vonásai is kevésbé tökéleteseknek látszanak, ha a bőr nem kifogástalan.

Ahhoz, hogy a bőrünk szép legyen, elsősorban tisztának kell lennie. A jó tisztító krém ott legyen minden toilette-asztalon. Ha nem volna módomban egyéb kozmetikai cikkeket vásárolni, könnyebben tudnék a púderrel lemondani, mint erről. Miután gondosan letisztítottam az arcomat, egy másik krémmel kenem be vékonyan. Ezt egész éjjel rajta hagyom és reggel alaposan letörölöm. Megpuhítja a bőrt, megvédi az éjszakai levegőtől és frissíti. Néha-néha megfürösztöm az arcomat meleg vízben és lágy kendővel szárazra törölöm, de soha szappan nem éri arcbőrömet.

Magam készítem a púderemet. Két árnyalatot keverek, hogy azt a halvány Rachel-tónust megkapjam, ami legjobban megfelel a színemhez. De ez természetesen izlés dolga. Miután a szempillám és a szemöldököm szokatlanul sötét, egy kevés világos árnyalatú rúzs és az ajakstiftem teljesen kielégítik kozmetikai szükségletemet. Az ajakstiftem puha, világos és fényes. Este sötétebbet használok.

Amint valószínűleg észrevehették, nem vagyok nagy barátja a mesterséges szépfűszereknek. Nem szeretem a krémeket, álarcoakat és egyéb a kozmetikai intézetek plakátjairól oly jól ismert gépezeteket. Ha a bőr egészséges és fiatal, nincs is ilyesmire szüksége. Ha a bőr nem egészséges, egyéb módokat ajánlhatok a rendbehozására. A masz-

Marian Marsh

Maria
azt állítja
denkit me
píteni az
rével.
esetre me

Marian Marsh
 azt állítja, hogy min-
 denkit meg lehet szé-
 píteni az ő módsze-
 rével. Ő minden-
 esetre megszépült...

százszok hatásáról nem sokat tudok. Sohasem éltem még velük. Ehelyett nagy híve vagyok a célszerű táplálkozásnak és a tornának, talán azért, mert nekem ilyen módon sikerült eredményt elérnem. Táplálkozásomat nem korlátozom bizonyos ételekre, sem nem eszem keveset. Az én diétám, ha ugyan annak lehet nevezni, abból áll, hogy sok friss gyümölcsöt és zöldséget eszem. Kedvencem a paradicsom; azonkívül, hogy salátának használok: sokat iszom a levét. A narancslé szintén fontos tényezője az étrendemnek. De amihez legjobban ragaszkodom, az a tej. Sok tejet iszom, minden étkezéshez, ebéd közben is és mielőtt lefekszem. Nem

vették még észre, hogy azoknak az embereknek, akik sok tejet isznak, különösen finom bőrük van?

Végül is ügyelek arra, hogy eleget aludjam, sokat legyek friss levegőn és elegendő testgyakorlatot végezzek. Kedvenc sportom a tenisz, mert ez egyszerűen jelenti a testmozgást és friss levegőt. Napsütés ellen szemellenzőt használok.

Most már ismerik szépségem minden titkát. Egyszerű, ugy-e? De az egyszerű szabályok a rendesen a leghatásosabbak.

— Kedvenc sportom a tenisz...

STAG

GRETA GARBO ÉVEK ÓTA
SZINPADRA KÉSZÜL. KÖZBEN
A SZINHÁZAK ELKÉSZÜLTEK

NAPI HATVAN DOLLÁRT
KAP STATISZTÁLÁSÉRT

BUSTER KEATON, A HOLLY-
WOODI STUDIÓK BASE-BALL
COMPATÁINAK KAPITÁNYA

Az amerikai stúdiók újabban képtáviratozással küldik szét híreiket. A Délibáb is közölni fog ezen a helyen belőlük minden héten egy-egy sorozatot. A képek angol szövegét természetesen magyarul helyettesítjük

MONA LISA ELRABLÁSÁT

újra filmre vitték. Az európai eredetiből sokat felhasználtak, többek közt Robert Stolz zenéjét teljes egészében. A nagy slágerrel együtt: „Miért mosolyogsz Mona Lisa”.

BRIGITTE HELM

játssza a legközelebbi Fritz Lang-film női főszerepét.

FILMUJSÁG

HARRY LIEDTKE MAGYAR SZÍNÉSZNŐVEL TURNÉZIK

Liedtke még ma is népszerű Németországban. Ezt bizonyítja új színházi turnéjának sikere. Partnere német-magyar színésznő: dr. Christa Tordy. A dolog magyarázata igen egyszerű: Christa Tordy Harry Liedtke felesége.

BÁRSONY RÓZSI

fényképe egyszerre három nagy német filmlap címlapján jelent meg. Ugy ünneplik, mint az új szezon sztárját.

Marion Davies új arca

Székely Is
és

Elár néh

Marlene
két évvel
amennyin
Heidete
kislánya n
sokkal kés
mint társ

William
bálványok

Ramon
spanyol ar
doan inge

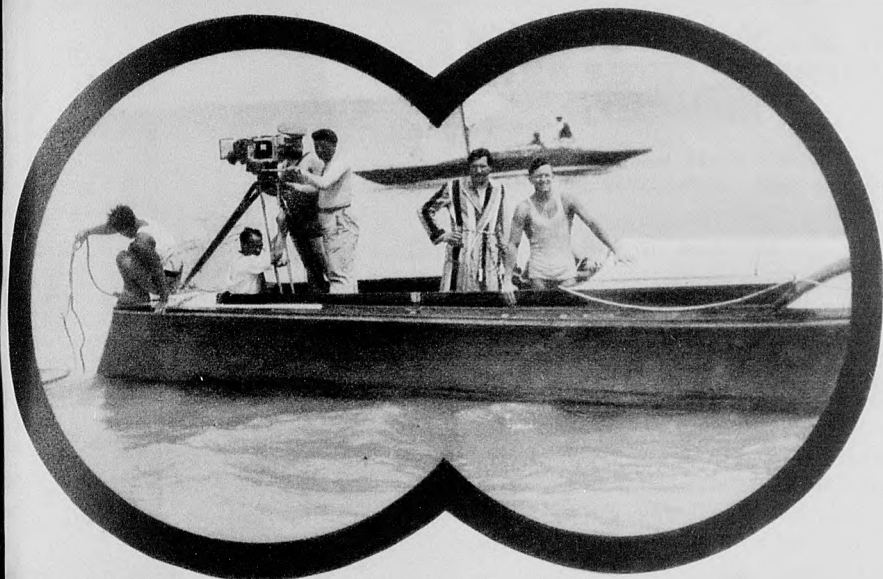
Jimmy
legnagyobb

FILM

ÁG

GYAR
NÉZIK
s nép-
n. Ezt
turné-
nője
észno:
dolog
yszerű:
Liedtke

három
o cím-
gy ün-
szezón

Székely István e héten a Balatonon pergette filmjét. A felvételgépet motoresónakra szerelték és úgy szárguldottak a népes strandok között. Egész vitorlás-gárda kísérte őket.
(Bródy András felv.)

Elárulunk Önn néhány érdeke

Marlene Dietrich kislánya két évvel idősebb, mint amennyinek anyja nevezi. *Heidete Dietrich* — ez a kislány neve — ilyen módon sokkal később lesz nagy lány, mint társnói.

*

William Warren hindu kishalványokat gyűjt.

*

Ramon Novarro egy régi spanyol amulettet hord állandóan inge alatt.

*

Jimmy Durantnak van a legnagyobb orra a holly-

woodi fil
Európába
vezet egy

Marior
tizedszer
Hearst-tel.
A jövő hét
fognak kib

Lewis Sto
lében min
kagyló van
rús gránátról
egyik oldal

Clara Bow,
primadonna eg
világosabbra fe
Nemsokára szők

FILMUJSÁG

53

A „DÉLIBÁB” 28. SZÁMÁBAN KÜZÖLT FILMREJTÉLY HELYES MEGFEJTÉSE:

a kislány, akinek kétéves és tizenégy éves korabeli képét közöltük: *Dorothy Jordan.*

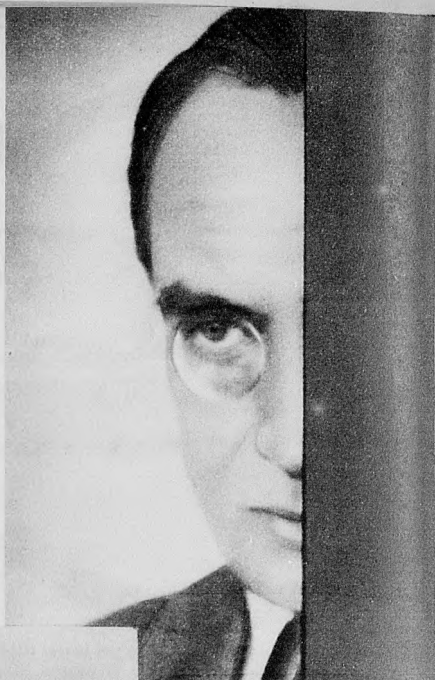
A jutalmak nyertesei:

A RÁDIUS FILMSZÍNHÁZBA SZÓLÓ KÉT JEGYET: *Faragó Józsefné, V, Ügynök ucca 10, földszint.*

AZ URÁNIA MÁRVÁNYPALOTÁBA SZÓLÓ KÉT JEGYET: *Reich Elza, VII, Damjanich ucca 18, I. 1.*

LILIAN HARVEY FÉNYKÉPÉT: *Pfannenstiel Gréle, VII, Szövetség ucca 3, I. 18*

WILLY FRITSCH FÉNYKÉPÉT: *Grohmann Katalin, X, Pongrác telep G5 ép. 20.*

Ismerik ezt a furesa filmszínészt? A helyes megfejtések jutalma tíz értékes díj

AZ ÁLDOR-ATELIERBE SZÓLÓFÉNYKÉPUTALVÁNYT
Sámuel Zsuzsa, V, Visegrádi ucca 53.

LAKATOS LÁSZLÓ „EGY ÉJSZAKA TÖRTÉNETE” CIMŰ REGÉNYÉNEK EGY-EGY DISZES, FÉLBÖRKÖTÉSŰ PÉLDÁNYÁT: *Pomayer Gyula, VII, István út 19, I. Liska Gizella, Zugligeti út 27. Prókai Valéria, VIII, Romanelli ucca 23.*

LIGETI ERNŐ „KÉK BARLANG” CIMŰ REGÉNYÉNEK EGY-EGY DISZES FÉLBÖRKÖTÉSŰ PÉLDÁNYÁT: *Elisabeta Ferlan, Fiume, Via G. Marlin 6, III. 5. Singer Mártonné, Magdolna ucca 43, 11.*

Egy kép, amit még sohasem láttunk... Greta meztelen háttal

A film
színházi
zón, azo
ország t
fix köl
kikölcsö
tendő ve
lom volt
A film
lizált á
nyugate
a Balkó
ban, sz
siberekr
rezték
kül köl
vagy h
is megf
egyik e
egy „vil
rens sz
kópiájá
kodó f
az időb
állapít
az is, h
meg a
Azót
a film
szeriöz
nagy a
A r
fimekn
számol
Filmis
Kél kó
Vám, s
Labora
Drama
Filmce
Filmip
Kontin
Utazás
Általán

És
film m

Amíg a celluloidból sex anneal lesz

IRTAK:
FODOR SÁNDOR
és PAP SÁNDOR

Filmkölesönzés

A film útja, amíg a filmgyárból a filmszínházig eljut, keresztül megy a filmkölesönzön, azon a szerven, amely a filmet az illető ország területére megvásárolta és a mozisnak fix kölesöndíjért vagy részesedési arányban kikölesönzi. Valamikor, húsz-harminc esztendővel ezelőtt majdnem ismeretlen fogalom volt a film eladási jogának megszerzése. A film különösen azokban a kevésbé civilizált államokban, amelyek kívül estek a nyugateurópai forgalomból, tehát különösen a Balkánon, Törökországban, Görögországban, szabad prédája volt a szemfüles filmsibereknek, akik csak a film kópiáját szerették meg és a filmliszenc megvétele nélkül kölesönözték ki a képeket. Egy ízben vagy huszonöt évvel ezelőtt Magyarországon is megtörtént az a humoros eset, hogy az egyik elsőhetes mozi nagy garral behírdetett egy „világattrakciót” s ugyanakkor a konkurrens színház is játszotta a filmet, amelynek kópiáját egy másik ilyen szabadon garázdálkodó filmkölesönzőtől vette meg. Abban az időben a filmek kölesöndíját méterenként állapították meg, de gyakran fordult elő az is, hogy a filmszínház örök áron szerezte meg a filmet.

Azóta a helyzet konszolidálódott. Ma már a filmkölesönzés egyik legkomolyabb, legseriózebb ága a filmkereskedelemnek és nagy apparátust igényel.

A filmüzletben a külföldről behozott filmeknél a következő költségekkel kell számolni egy átlagfilmnél:

	Pengő
Filmliszencdíj	15.000
Két kópia	2.000
Vám, szállítás	300
Laboratórium	1.200
Dramaturg	160
Filmcenzura	250
Filmipari alap	400
Kontingensjegy	1.000
Utazási költség	1.000
Általános rezszi, a liszenc 20%-a...	3.000
Összesen	24.310

És ha véletlenül ez az átlagkvalitású film megbukik, a legnagyobb erőfeszítéssel

sem lehet többet kihozni, mint a fenti összeg felét.

Egyhavi bevétel egy közepmozinál 12—15.000 pengő. Egy ilyen üzem befogadóképessége körülbelül négyszáz-négyszázötvenöt száz személyre rüg, s a helyárak 40 fillértől P 1.20-ig terjednek, vagyis 80 filléres átlaghelyár mellett egy-egy telt ház 320—360—400 pengőt tesz ki. Ha megállapítjuk azt, hogy egy mozi hétköznaponként összes előadásaiban egy telt háznál, vasárnaponként pedig két-két és fél telt háznál magasabb bevételt elérni nem tud, úgy megértjük, hogy az átlagos havi bevétel miként adódik.

Nézzük most már a bevételekkel szemben álló kiadásokat:

A mozi legnagyobb és legfontosabb rezsztétele elsősorban is a műsor. A műsört képező filmeket a mozgósínházak a filmkölesönző vállalatoktól szerzik be. A filmkölesönző vállalatok a kölesönző vállalatok az illető mozgósínházak teljesítőképessége szerint szabják meg, vagy a bevételek után számított százalékos alapon, vagy pedig fix összegek ellenében. Mi jelen számításunknál a könnyebb áttekinthetés érdekében a százalékos számításat vesszük alapul. Így tehát, ha a már említett havi bevételt 15.000 pengőre becsüljük s egy átlagos 35%-os filmkölesöndíjat számítunk, úgy egyhavi műsor-kölesöndíj

Pengő
5250

összegre rüg.
A második igen fontos és terhes rezsztétele a mozgósínházaknak még a békebeli viszonyokhoz méretezett házbére. Egy közepmozi házbére évi 18.000 pengőre rüg. Egyhónapi bért nem ezen összeg 12-ed része, hanem 9-ed része szerint kell számítani s így egy óra

2000

bér esik. (Ugyanis a moziszezón csak 9 hónapig tart.)
A mozi üzeméhez szükséges személyzet képezi a következő költségtételt:

1 igazgató havi fizetése ...	400
1 gépész havi fizetése	280
1 segédgépész havi fizetése	120

1 portás havi fizetése	100	Pengő
1 pénztárosnő havi fizetése	120	
2 takarítónő havi fizetése, á P 50.—	100	
6 jegyszédőnő havi fizetése á 40.—	240	
1 hangszabályozó havi fizetése	100	1460
A vigalmi adó a bruttó bevétel 6%-a, tehát P 15.000 után 6%		
A forgalmi adó 3%, vagyis kb.	450	
Az áram a gépekhez és a külső-belső világításhoz	800	
Rendőrségi engedélydíjak	300	
Fűtés	300	
Reklámköltségek, színlapok, plakátok, újsághirdetések stb.	1200	
A „mutatványi engedély” tulajdonosának	1200	
Apró költségek, mint pl. telefon, betegségélyző járulékok, biztosítás, alkalmazotti kereseti adó, izzólámpák, vetítőszenek, belépőjegyek, tűzrendészeti, bejárasi költségek, a kötelező jótékony célú előadás megváltása stb.	1000	
Igy tehát a mozi rendkívül drága hangleadó-, vetítő- és egyéb berendezésének amortizációjára csupán	140	
jut, mivel a fennebb említett kiadások összege ezzel együtt	15.000	
összesen	15.000	

A film története dióhéjban

Ha a film történetét kutatjuk, úgy azt látjuk, hogy a filmszerűség első gondolata már Ptolomaeusnál — az ókori görög tudósnál — fellelhető. Ptolomaeus már rájött arra, hogy amennyiben egy alak mozgásának különböző fázisairól rajzokat készítünk s azokat bizonyos gyorsasággal szemünk előtt egymásután elvonultatjuk, úgy szemünk a mozgás látszatát fogja érzékelni.

A múlt század folyamán több olyan játékszer volt divatban, amelyek mind még ezen elv alapján készültek.

Eleinte rajzok, később azonban már fényképekből állottak az ilyen játékszer. Ezek a fényképek igen nagy türelmet és óriási munkát igénylő fáradozással készültek. A múlt század 70-es éveiben több mechanikus már olyan készüléket szerkeszt, amelyekkel könnyűszerrel lehet a mozgás egymásutáni fázisairól fényképeket készíteni.

Ezután feltalálják az átlátszó, vékony celluloidlemezekre való fotografálás lehetőségét, majd a francia Lumière-testvérek megkonstruálják az első filmfelvevőgépet. Ez a konstrukció Edison azon találmánya alapján jött létre, hogy a filmszalag mindkét szélén való perforálás (szabályos lyuk-sorozat) útján továbbítható a legegyszerűbben.

A mai filmfelvevő- és leadógépek is még ezen az elgondoláson nyugszanak.

A filmszalag

A film anyaga celluloid. A celluloidot nitrocellulose és kámfor keverékéből állítják elő.

A filmszalagot az egyik oldalán vékony réteggel, az úgynevezett emulsióval vonják be s azután mindkét oldalán perforálják.

Azt a filmszalagot, amelyet a filmfelvételeknél használnak fel, negatív filmnek, míg azt, amelyet a negatívról készülő fényképsorozatok előállítására használnak, pozitív filmnek nevezik.

Egy bizonyos filmtémára vonatkozó teljes filmszalagot — amely 5—15 felvonásból s ennek megfelelő számú tekeresből állhat — azutáni kópianak (filmpéldánynak) hívják.

Az egész világon egyöntetűen alkalmazott normálfilm szélessége 35 mm.

Úgy a negatív, mint a pozitív filmszalag filmkockákból áll. Egy-egy filmkocka magassága 19 mm., úgyhogy egy méter hosszú filmszalagban 52 filmkocka van.

A negatív filmszalagok többnyire 120 m. hosszúságban jönnek forgalomba s körülbelül ilyen hosszúsága van a pozitív nyersanyagnak is, míg a filmszínházakban levetítésre kerülő tekercesek (pozitív kész kópia 1—2 felvonása együtt) hossza kb. 600 m.

Filmfelvevőgépek

A filmfelvevőgép nem más, mint egy fényképezőkészülék, amely egy olyan filmtovábbító szerkezettel bír, amely képes a filmszalagot a gép lencséje mögött úgy elvonultatni, hogy másodpercenként mintegy 24 filmkocka kerülhet külön-külön a fényképezőlencse elé.

A negatív filmszalagot vörös lámpa fénye mellett (éppúgy, mint a rendes fényképezésnél a lemezt vagy a filmet) egy zárt dobozba helyezik, amelyből egy keskeny nyíláson át szorítóörgők között — de a fényről elzárva — húzza a további szerkezet a filmet a lencse mögött lévő kockanagyságú nyílás (kapu) elé s azután tovább egy alsó zárt dobozba. Ezeket a dobozokat filmdoboknak hívják.

A felvevőgépek továbbítószervezete többnyire úgynevezett villás rendszer alapján történik.

A villás rendszernél a továbbító villája időnként belekap a perforációba, úgyhogy a filmszalagot egy-egy rántással egy-egy képkockánnyival továbbítja. Így tehát a negatív filmszalag hol áll, hol pedig mozgásban van.

Mialatt a filmszalag áll, történik a tulajdonképpeni fényképezés, míg mialatt a villa húz, illetve míg a filmszalag mozgásban van, a fényképezőlencse — egy erre a célra szolgáló szerkezet által — el van zárva.

(Vége)

Char
megism
norral.
szere
szép as
pósta.
esik és
előkelő
király
ságot
áldozat
ujságin
kisjü
esendes
Eleano
hog m
meri t
Gus, a
hog a
érdeké
közül
van, r
gjanús
Eddie
gjanús
felkuto
bara t
lálja,
aki ké
vele. A
pézt
hoz, a
kásba,
akorn
közbel
amely
maggja
— Ez
sokat t
nyelmű
ismerke
gyárakb
A színé
leány a
használt

Charlie Hudnut milliommósjiú az uccán megismerkedik egy vöröshajú leánnyal, Eleanorral. Hevesen ostromolja a leányt, de egyszerre titokzatos üzenet kap egy ismeretlen szép asszonytól. Az üzenet két szó: Fekete pósta. A figyelmeztetés ellenére is csapdába esik és a titokzatos banda végez vele. Egy előkelő kaliforniai furdóhelyen Miller filmkirály felesége, Barbara elképeszti a lárságát annal a kijelentéssel, hogy tudja az áldozat nevét. Barbara egy Eddie Cupid nevű újságírórt nyomozással bíz meg. Cupid egy kisjiú segítségével nyomra is bukkan egy esendes villanegyedben. Meglátja a vöröshajú Eleanorrt és már az első pillanatban úgy érzi, hogy megszerette a leányt. Ezt azonban nem meri bevallani megbízójának, Barbarának. Gus, a kis uccagyerek elmondja Cupidnak, hogy a vöröshajú leánnyal már beszélt az érdekében. Az újságíró különös körülmények között megismerkedik Eleanorral, de résen van, meri megérzi, hogy a leány valamű gyanús cél érdekében ismerkedett meg vele. Eddie Cupid elhatározza, hogy utánanéző a gyanús momentumoknak és Donaldó Perez felkutatására indul. A híres színészt Barbara társaságában találja és megdöbbenéssel látja, hogy Perez megcsókolja az asszonyt, aki később egy vendégloben újra találkozik vele. A színész bizalmas vallomást tesz neki: pénzt akar tőle. Az újságíró elmegy Eleanorhoz, aki ügyes trüffel felesalja a lakásba. Itt azután rálőr a két zsaroló és pénzt akornak tőle kapni. Az utolsó pillanatban kőzbelép a rendőrség és leleplezi a bandát, amelynek feje Donaldó Perez. Barbara magyarázza:

— Ez engem is meglepett, de aztán nem sokat törődtem vele. A leány hiú és könnyelmű teremtés volt. Valószínű, hogy úgy ismerkedett meg a színésszel, hogy a filmgyárakban kőszált, vagy statisztáskodott. A színész meglátta és beleszeretett... A leány azonban nem volt naív liba, sőt, kihasználta a helyzetet és megszarolta

őt... Donaldó Perez azonban ebben az időben a főnk szélén volt és nem tudott fizetni; ellenben elhatározta, hogy szövetkezik a leánnyal és fekete póstával fognak pénzt szerezni... Így fogták meg Charlie Hudnutot. Ez a dolog azonban rosszul végződött. Charlie Hudnutot megölték, hogy miért, nem tudom, pénzhez azonban nem jutottak. A leány közben unatkozott és egy kicsit mulatni akart... Arra kényszerítette a színészt, hogy vigye el őt ideoda...

— Hogyan került Tom Tobin a leányhoz?

— Valami régi szerelmese lehet. Amíg Donaldó Perezzel meg nem ismerkedett, ez a fiú volt a segítőtársa a zsarolási ügyekben... A szép kettesből aztán szép hármas lett... Különben néhány kérdést még tisztázni kell... Ezt most már elvégzi a rendőrség és sok fog kiderülni a vallomásokból is...

— Igen, de nekünk már nagyon könnyű munkánk lesz — szólt közbe Sparks és felállt. — A rendőrség nagyon hálás önnek, asszonyom...

Barbara hátradől székén és komolyan, sőt keményen mondta:

— Nagyon kérem, most már hagyjanak ki engem a játékból. Sehöl se említsenek meg... A lapok csak úgy tudják meg, mintha a rendőrség csinált volna mindent...

Elhallgatott, de aztán bizonytalan hangon hozzátette:

— Magam sem tudom, hogy miért avatkoztam ebbe az ügybe... Nincs bennem sem temperamentum, sem kalandvágy és mégis... Sokat gondolkozom azon, hogy miért érdekelnek a bűnügyek, de nem jövök reá... De menjen felügyelő úr, tudom, hogy dolga van... Engem majd hazakísér ez a két úr...

Gus büszkén kiegyenesedett és csillogó szemekkel nézett Barbara Millerre.

Eddie Cupid is felállt, de egyetlen szót sem szólt. Látszott rajta, hogy valami bántja. A felügyelő melegen megrázta az újságíró kezét és tiszteletteljesen elköszönt Barbarától, Gusnak meghúzta a fülét.

— Néhány év múlva jelentkezhetsz nálam, azt hiszem, jó detektív leszel — mondotta a fiúnak.

— Ó majd nálam jelentkezik előbb, mert még jobb riportert leszel — szólt közbe Cupid.

Sparks eltávozott és a kis társaság is indulni készült a kis, esendes házból. Cupid most hirtelen elhatározta magát valamire. Gust előre küldte, majd komoly hangon Barbara Millerhez fordult.

— Kérem, ne haragudjék meg azért, amit most mondani fogok...

Az asszony nyugtalanul tekintett a fiatalemberre.

— Miért haragudnék?...

— Talán azért, mert olyan dologba avatkozom, amihez semmi közöm sincs... Hígyje el, csak bámulni és csodálni tudom azért, amit ebben az ügyben tett, de egy lépést mégis elvéstett...

— Mikor?

— Akkor, amikor ezzel a Perezzel... hm... játszott...

Barbara elsápadt és idegesen kapott szemüvege után.

— Miért gondolja? — kérdezte fátyolos hangon.

— Bevallom, hogy akkor este láttam a lugasban...

Halk sikoly röppent el a nő ajkáról.

— Láttam?... Láttam azt is, hogy megcsókolt?... Remélem, nem gondolja, hogy számítottam erre... Hígyje el, hogyha sejtettem volna, inkább sohasem tettem volna ebben az ügyben egyetlen lépést...

— Láttam — szólt csendesen az újságíró és nem mert az asszony szemébe nézni. — Láttam, de ez nem lenne baj... Úgy gondolom, nagyobb baj, hogy más is látta...

— Más?... Más?... Kicsoda?...

Az asszony ajkai elfehéredtek.

— A férje is látta...

Ha Eddie Cupid Barbara Miller felé nem kap, talán összeesik az asszony.

— Örültség, amit tettem... Szegény, szegény Hobart!... Mit tegyek!...

— Menjen hozzá és magyarázza meg... Mondja el neki, hogy ki volt Donald Perez...

— Így fogok tenni... Istenem, de nehez a szívem...

Eddie Cupid, aki látta az asszonyt képményen, okosan látta őt ebben a küzdelemben, most nagyon sajnálta. Arra gondolt, hogy egy asszony, még ha olyan erősnek látszik is, végeredményben mégis csak gyenge nő... Megérezte, hogy Barbara Miller most nehezebb feladat előtt áll, mint akkor állott, amikor elhatározta, hogy megkeresi és leleplezi Charlie Hudson gyilkosait.

20.

A kris visszakerül a vitrinbe

A gong megszólalt. Hangja végigszállt a hatalmas hallon, bebúgott a termekbe és szobákba. A diner ideje elkövetkezett.

Hobart Millert megállította útjában. Állt és hallgatózott. Percek múlva, amikor már régen újra csend volt a nagy házban, a filmgyáros még mindig hallani vélte a gong hangját. A bronz hangja még mindig fülében zúgott, pedig jól tudta, hogy a mindig merev udvarmester már régen letette a gong ütőjét. Évek óta ennek a gongnak a hangja mindig örömet keltett benne. Azt jelentette, hogy az ebédlőben találkozik a feleségével, akit néha heteken keresztül csak az estebédnél látott. Napközben úgy dolgozott, mint a legtöbb amerikai férfi. Minden idegszála a munkáé volt, de este, amikor hazaért és átöltözködött, elfelejtette a munkát. Az asztalnál nem is esett szó a filmről, a rohanásról, a pénzről és a küzdelemlről...

A gong!...

Három évvel ezelőtt, amikor nászúton voltak, Japánban vette, sok más haszontalansággal együtt... És azóta felzúgó hangja jelentette neki a teljes felszabadulást a munka alól... Minden este elindult az ebédlő felé, ahol felesége várta és szemüvege mögül rámosolygott. Kevés szó esett közöttük a szerelemlről, hiszen már nem voltak húszévesek, mert amikor először találkoztak, Hobart Miller mögött egy sok munkával és csalódással teli élet volt, Barbara pedig tanulmányaitól és könyveitől több mint három évtizeden keresztül nem igen gondolhatott a szerelemlre... Találkoztak és egy napon úgy érezték, hogy nem tudnak egymás nélkül élni...

Az asszony rámosolygott, ő pedig litokban mindig elnézegette komoly arcát és okos szemét.

A gong!...

Pihenést jelentett; hangja sorompót állt.

tolt közé-
vele a t
hadát, a
a celluló
életét, a
lékezetéb

A gong
Mintha
mindig é
hogy tal
ez az
várja őt

Napok
Nem aki
csak reá
elefántes
hullott a
szemét c
ordítani

— Bar
Nem t
legelni,
esalódás
sabb, K
fájdalmá
esalódik

Mély
sem az
gyógyita

Újra
szobájal
és szoba
rok rag
mert vág
már ser

75%

tartalomjeg
mozi. Tá
és napp
Egyen-
Fűtő- és
tartása.
hírbakeze
vészéle

Megren

tolt közéje és a munka közé. Elfeledtette vele a telefónt, a diktafónt, a titkárok hadát, a Wallstreetet, a tizenkétezer mozit, a celluloid jellegzetes szagát, a gyár rohanó életét, a festett emberek hadseregét és emlékezetébe idézte feleségét: Barbarát!...

A gong!...
Mintha az asszony hangja lett volna mindig és most soha többé nem indul el, hogy találkozzék vele. mert tudja, érzí: ez az első este, hogy Barbara nem várja őt az ebédlőben...

Napok és éjszakák multak el azóta. Nem akart gondolkodni és mégis mindig csak reá gondolt. Mindig maga előtt látta elefántesontszíni arcát, amelyre ezüstösen hullott a hold fénye, látta tágramerredt szemét és szerette volna fájdmát beleordítani a világba...

— Barbarát!...

Nem tudott hidegen gondolkodni és mérlegelni, mert fájdmája mérhetetlen volt. A csalódás ebben a korban a legfájdmajásabb. Kij érte, ki érzi az ötvenéves férfi fájdmát, ha abban az egyetlen nőben csalódik, akü egyedül szeretett?

Mély seb keletkezett a szíven, amit már sem az idő, sem a felejtés nem tud meggyógyítani.

Újra megindult a szobájában. Dolgozószobájából messze ellátott a többi termekbe és szobákba. Mindenütt lámpák és csillárok ragyogtak. Világosság kellett neki, mert vágott a fény után... Ment és most már semmire sem várt. Amikor délután

hazajött és Barbarát nem találta odahaza, tudta, hogy bekövetkezett az, amittől azóta rettegett... Hogy elment...

Első nap még felébredt benne valami férfias erő, lebirhatatlan düh, de órák múlva összeroppant. Belátta, hogy ő már nem harcba való, nem az a férfi, aki ököllal szerzi vissza egy másik férfitől az asszonyt.

Ment a szobákban. Mindenütt megállt és mindent megnézett, anélkül, hogy valamit látott volna.

Talán századszor állt meg a nagy szalónban, az egyik vitrin előtt és nézte az üveg mögött csillogó tárgyakat, csecsebecsüket, porcellánokat és ékszereket. Nézte, de nem látta őket.

Szeme végigfutott a fényes polcokon és aztán mégis meggihent valahol. Hátul a fénylő mahagónilapon egy *kris* feküdt. Faragott elefántesont markolata kiállt az aranyhüvelyből. Ki tudja, mikor került át Jávából Amerikába...

Robert Miller, anélkül, hogy tudta volna, mit tesz, kinyitotta a vitrin ajtaját és ujjaival megmarkolta a jávai tört. Felvette, a krist kihúzta hüveléből és a fényes pengét a csillár felé tartotta. Elnézte, hogyan török meg az acélon a lámpa fénye...

Úgy nézte, mint egy gyermek és közben semmire sem gondolt...

Aztán néhány lépést tett a szobájában és amikor újra megállt, keze még erősebb markolással fogta az elefántesont. És amikor most tekintete újra az acélra esett.

75% engedmény e két Rádió szakmunkából

1929. 5. — P bolti ár helyett
1. — pengő

a
Magyar Rádió
Évkönyv 232 oldal,
93 ábrával

Tartalomjegyzék: Képtáviró. Távolbalítás. Rádió-mozsi. Távolbalító amatorkészülék építése. Színes és nappali távolbalítás. Éjjeli és közbeltetés. Egyen- és váltóáramú anódpótlók házi építése. Fűtő- és anódkumulátorok kezelése és karbantartása. Rövidhullámú amatőrízms. Gyakorlati hibakezelés. Étherzene-készülék. A stúdió művészi élete és sok más érdekes cikk teszük érdekessé e könyvet. Portó 20 fillér.

Krétapapíron

1.60 P helyett 40 fillér

Kartonon

3. — P helyett 75 fillér

a SZEPESSY-féle

Rádió hibakereső kulcs,

mellyel 1 perc alatt a gyermek is megtalálja készülékén a hibát.

Eddig 5 kiadás 50.000 példányban fogyott el, Európa hullámhossz Kw távolság térképével és állomásbeíró táblázattal együtt.

Minden rádiósnaK nélkülözhetetlen!

Portó 20 fillér.

Megrendelhetők a Déliláb kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány ucca 12

eszébe jutott egy újsághír, amit talán öt évvel ezelőtt olvasott. Akkor csak átfutott rajta és most mégis emlékezetébe tudta idézni minden sorát. Valami angol egész vagyonát elvesztette a klubban. Felállt a kártyaasztal mellől, mindenkitől elkészönt és hazament. Otthon fegyvergyűjteményét nézegette. Leemelte a falról régi vadász-kését. Megnézte közelebről az acélon a vércsatornát, aztán reggel holtan találták a szőnyegen. A család véleménye szerint véletlenül megbotlott a szőnyegben, elesett és olyan szerencsétlenül zuhant a földre, hogy a kés a szívébe szaladt...

— Miért jut ez most az eszembe? — kérdezte önmagától Hobart Miller és tekintete a jávai tőrre esett. — Egy angol évvel ezelőtt meghalt, véletlenül vagy talán nem is véletlenül... Mi közöm van nekem ehhez az esethez?...

Aztán hirtelen az is eszébe jutott, mit gondolt annak idején annak az újsághírnek az olvasása után.

— A halálban is nemes ember volt! — ezt gondolta akkor és most újra és újra elismételte ezt a rövid mondatot.

Tekintete megint a krisre tévedt, ahonnan aztán önkénytelenül a szőnyegre siklott.

A gong!...

Mit jelent már neki az exotikus hangszernek a hangja? Mit fog neki jelenteni ezentúl?

Kris!... Milyen furcsa szó... Miért nem mondják így: halál?

Felemelte a tőrt és újra a világosság felé tartotta. Aztán lassan megfordult és tekintete újra a szőnyegre tévedett. Két lépést tett hátra, aztán összerendezte...

Valami furcsa idegesség futott végig a hátán. Úgy érezte, mintha háta mögött, nesztelenül kinyitották volna az ajtót és most valaki nézné. Nem mert visszafordulni és még akkor sem mozdult, amikor könnyű lépteket és halk lihegést hallott.

Egy száj meleg lehellete és könnyű parfüm illata érte.

Már tudta, hogy ki áll mögötte.

— Hobart!

Csendesen megfordult és az asszony szemébe nézett. Barbara sápadtan állt előtte. Látszott rajta, hogy nagyon sietett és Millernek ez nagyon fájt.

— Hazajöttél? — kérdezte közömbösen.

— Igen, hazajöttem — felelte nagyon halkan az asszony. — Nagyon fáradt vagyok...

Rövid csend következett, majd a férfi — maga sem tudta, miért — azt kérdezte.

amit minden reggel a gyárban, a titkártól szokott kérdezni:

— Mi újság van?

Barbara sóhajtott és küzdött a válaszal. Végre aztán mégis felelt.

— Semmi különös, de mégis... elvesztetted egyik színészedet!...

Miller most először nézett a tőrre, amióta felesége a szobába lépett. Az asszony meglátta a fegyvert és mindent megértett.

— Egyik színészem elvesztettem? — kérdezte szintelen hangon, érdeklődés nélkül Barbarától. — Ugyan melyiket?

— Donaldo Perez!

Hobart Miller összerázkódott és tágra meredt szemmel nézett feleségére.

— Elvesztettem? ... Miért?

— A rendőrség letartóztatta a Hudnut-ügyben.

— Ó a gyilkos? — hangjában fojtott kíváncsiság égett.

— Lehetséges, hogy nem, de semmi, senki sem mentheti meg őt a fegyháztól.

És Hobart Miller most mindent megértett. Eszébe jutott az az eset, amikor Barbara egy hatalmas bűnügy központjába került és a csendes, szürke nő néhány hét alatt a rendőrség kezére juttatott egy veszedelmes bandát. Aztán azt a jelenetet látta maga előtt, amikor a Beach klubban az asszony kimondta Charlie Hudnut nevét. Már akkor tudnia kellett volna, hogy Barbarában felébredt a régi detektívösztön és hogy beleavatkozott a bűnügybe.

— Ezt te tetted? — kérdezte aztán.

— Igen, én, úgyge megbocsátod?...

— Meg, pedig nagy kár ért... Donaldo Perez filmjeit nagyon szerette a publikum.

Tekintete újra a krisre esett. Halvány mosoly csillogott a szemében, aztán lassú léptekkel megindult a vitrin felé. A tőrt visszatolta az arany hüvelybe és a kris visszakerült a polcra.

Megfordult és feleségére tekintett.

Barbara a szőnyeget nézte, aztán halkán megszólalt.

— Intézkedtem, hogy újra tálaljanak!...

Most ismét megszólalt a gong, hangja belehasított Hobart Miller szívébe és az őszhajú férfi egyetlen ugrással asszonya mellett termett. Átkarolta és magához szorította.

Barbara védekezni próbált az ölelés ellen, de nem tudott megszabadulni a karoktól. Szavai is hatástalanok maradtak. Nem is tudott mást mondani, csak ennyit:

— Most... most megint ki fog hűlni a vacsora!...

(Vége)

Péter, a mennybéli Angyalképző Intézet öreg prefektusa szigorúan megiltotta a növendékeknek, hogy a hatalmas iskola tágas parkját övező kerítés közelébe menjenek. Az ódon kerítésen az utóbbi időben néhány rés támadt, amelyen át kíváncsi szemek a földre tekinthettek és Péter nem tartotta kívánatosnak, hogy a még szárnyukra sem bocsátott angyalkák oly dolgokat lássanak, amelyeket nem érthetnek meg s amelyek megzavarhatják zsenge gyermeklelkük égi nyugalma. A prefektus úr sürgős felterjesztésben kérelmezte felettes hatóságától, hogy a zafirpárakból épített kerítést megjavíttathassa, de addig is, amíg az akta a legfelsőbb szférákban elintézésre várt, személyesen felügyelt arra, hogy különösen a repülési órák alatt, amikor a végláthatatlan park egészen benépesedik, nehogy valamelyik csintalan növendéke a kerítés közelébe kerüljön. Minden áldott reggelen ismételtlen emlékeztetükbe idézte, hogy aki tilalmát megszegi, azt nagyon szigorúan meg fogja büntetni...

Hogy Péter milyen kiváló pedagógus volt, azt földi halandó el sem tudja képzelni, mégis beleesett a legtöbb pedagógus nagy hibájába, mert a tilalom sűrű emlegetésével, szokatlanul nagy buzgalommal erősen felkorbácsolta a szelid angyalkecskék fantáziáját.

Három legkiválóbb növendéke, akikben természetesen a leginkább volt meg a tudás vágya — Stella, Veronika és Angéla, — furesdültek leginkább a szigorú tilalom, hiszen ők úgy tudták, hogy a föld olyan száztizenhetedrangú bolygó, amelynek ismerete egyáltalán nem tartozik az általános műveltség körébe, annál is inkább nem, mert — mint azt Gábor arkangyaltanár úr a földrajzórán megemlítette

— a sátánhoz hasonlatos, de sokkal primitívebb lények lakják... Már csak ez az egy tény is elegendő lett volna arra, hogy az Angyalképző Intézet tündöklően tiszta lelkecskéi megvetéssel forduljanak el a réseken át láthatóvá lett földtől, hogyha az öreg prefektus szokatlanul ideges viselkedése, nagy nyugtalansága fel nem ébreszti szívükben a gyanút, hogy hátha valami egészen különös titkot takargat a tilalom s a föld nem is olyan megvetendő terület a tudás szempontjából, mint amilyennek a földrajzi ismeretek professzora feltüntette előttük...

A három kitűnő preparandista — akiknek a hálócsarnokban egymás mellett volt felhőpelyhekből vetett fehér ágyaeskája — minden este lefekvés után arról suttogott, hogy vajjon miért nem szabad nekik látniok azt, amiről amúgyis tanultak, amikor már a mennyben is rég alkalmazták a szemléltető oktatást és a legjelentékenyebb csillagzatokra a felsőbb osztályok tanítványait el szokták vinni, tanulmányútra...

A három szép angyal valósággal eltévedt a találgatások labirintusában s a legokosabb közülök, a szelid és engedelmes Angéla elhatározta, hogy a legelső alkalommal, amikor este az öreg prefektus, szokása szerint, bejárja a parkot, egész egyszerűen engedelmet fog kérni tőle, hogy a földre lenézhesse, hogy Gábor arkangyaltanár tanításaival szemben támadt kétségeit, amelyek nyugalma megzavarták, eloszlassa tudásra szomjas lelkében.

Egy este, amikor lefekvésére esengettek s a parkban játszadozó angyalok a hálócsarnokok felé tódultak, Angéla elmaradt a nyugovóra térő csapatától, mert messze, a park végén megpillantotta Pétert, aki hatalmas botjára támaszkodva, görnyed-

ten sétált a kerítés fövében, éppen azon a részen, ahol a rések voltak.

Angéla nekiindult, hogy beszéljen az öreg prefektussal s mivel a repülési óra után még nem csatolta le szárnyait, hát szárnyaira emelkedve suhant át a nagy park holdsugaras pázsitja felett.

De minél inkább közeledett a zafirpárkákból épült falhoz, annál inkább elhagyta bátorsága, mert egyre jobban kivehette Péter alakját és világosan láthatta, hogy a prefektus a kerítés réseinél áll és aggodalmaskodva csóválja fejét — aztán pásztorbotjával nagyokat üt a lába alatt csillogó harmatesepputra, mert bizonyára a felsőbb szférák bürokratizmusára gondol, amely az Angyalképző Intézet legsürgősebb ügyeinek az elintézését is hátráltatja.

Angéla riadtan húzódott meg egy rózsaszínű felhőlugas lombjaj között és sokáig tépelődött. Végül, hosszas tépelődés után eldöntötte magában, hogy mégis csak akkor esdelszük a leghelyesebben, ha kétségei felől nyíltan, őszintén beszél a prefektussal, aki mindig nagyon kedvelte őt...

Elindult újra a kerítés felé. De Péter már nem volt ott... Angéla habozva állott néhány pillanatig a fal közelében... Most arra gondolt, hogy mégis le fog pillantani az egyik résen a földre és aztán utólag vallja majd be Péternek, hogy vétkezett... Mert jól tudta, hogy Péter, a kitünő pedagógus minden önként bevallott hibát megbocsát növendékeinek...

Angéla a falhoz repült és lenézett a földre. Egyre figyelmesebben nézett a nagy messzeségbe; szeme egyre tágabbra nyílt és rózsás arca olyan fehér lett, mint azok az árva felhők, amelyek elszakadtan, egyedül bolyonganak az ég kéklő tengerén, forró nyári napokon. Néhány percig mozdulatlanul meredt tekintete a földre. Aztán hirtelen, mintha esztét veszítette volna, egyetlen szökelléssel a falon termett, átvetette magát és kitérult szárnyaival alámerült az ezüstös éj végtelenségébe...

Veronika és Stella egész éjszaka nem aludtak és reggel könnyes szemmel jelentették a haragos prefektusnak, hogy Angéla eltűnt. Bizonyára a kíváncsiság vitte el a mennybéli intézetből...

Péter nagyon haragudott, Angélát szidta, de a lelke mélyén a felső szférák hivatalnokaira gondolt s őket okolta a nagy szégyenért, hogy intézetének egyik legkitünőbb növendéke megszökött.

Hantay Antal gróf nem hiába volt az ország legtekélyesebb vívőrije, aki sokáig bámulatba ejtette a világot azzal a határ-

talán leleményességgel, amellyel nagy vagyonokat szerzett. Amikor a még mindig daliás és fiatalos arcú gróf a nagybátyjától örökölt tizenkétezer holdat ötesztendei párizsi követsége alatt az utolsó fűszálig elverte és a kormány visszahívta őt, miután nem nyújthatott segítőkezet hozzá, hogy a kitünő diplomata a megkezdett tempóban reprezentáljon tovább — hitelbe; akkor mindenki azt hitte, hogy soha többé nem fog talpraállani. A kárörvendő arisztokraták, akik irigyelték az özvegy diplomata fejedelmi életét és kiváló politikai képességét, csak annyit tudtak róla, hogy Hantay kifogyott az örökségeinek még a reménységéből is és túlságosan fáradt már a merész, titkolt börzei spekulációkra. Azonban meglepedeztek róla, hogy van még a kezében ütőkártya... Az özvegy grófnak volt egy tündöklően szép, nagyon művelt és okos leánya, Béby, aki a párizsi felső tízezernek kényeztetett kedvence volt.

Hantay gróf ezzel az ütőkártyával nyert újra csatát. Amire igazán senki sem gondolt, az következett be. A gögös arisztokrata a leányát egy parvenü fiával jegyeztette el; Hantay Béby a kezét nyújtotta Kartner Eggonnak, Kartner Mór nagyvállalkozó fiának.

Mindenki tudta, hogy itt olyan házasságról van szó, amelyben Hantay Béby szívének semmi szerep nem jutott. Az öreg Kartner hatalmas összegű évjáradékot biztosított Hantay grófnak, ha leányát reáveszi, hogy fiának nyújtsa a kezét. A kormány pedig, amikor visszahívta Párizsból Hantayt, tudtára adta, hogy szívesen ki-nevezi őt valamelyik kevésbé költséges fővárosba követségnek, ha anyagi ügyeit rendezni és biztosítékot tud nyújtani arra nézve, hogy nem kényszerül reá újabb adósságok eszmálására...

Hantay grófnak sikerült a fiatal leányt reávennie, hogy mentse apja karrierjét. Béby — sok könnyes éjszaka tépelődései után — igent mondott. Nem felejtette el

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud

Tolnai francia nyelvtana

abszolút modern, fonetikus alapokon épült és ezzel a módszerrel alkalmat ad azoknak a francia nyelv tudásának a megszerzésére, akik nincsenek megálva a különleges nyelvtanuló tehetséggel. Ára az összeg előzetes be-küldése ellenében bérmentes küldéssel 70 fillér. — Utánvételt nem szállítjuk. Megrendel-hető: a Délibab kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

apjának j
szerint n
vágyaival
ugyan, de
mozta el
faragott l

Béby é
ságát nem
tagadhatja
förtén tár
legfájdalm
diplomáci

Az Aris
ment, hog
gazdagabl
eltették a
átállja va
meke sz
eröltette
rodva m
öngyilkos
báró meg
alá is tár
amelyet f
ban volt
estélyeken

hallgatták
Hantay É
Uzoni Im
akivel Pa
Hantay g
Béby a
Uzoni ma
keres, ige
séges pas

Hantay
gasztalta,
bizonyára
parvenü
kell maj
palotájáb
lemi aris
sága ka
Tibor, a
baráti ké

Parádi
dotta:

— Na
télyre, a
város tis
az öreg
mítolgy
mint egy
Rádásul
a legyek
karrierjé

apjának jóságát... A gróf a maga módja szerint nagyon szerette Bébyt; a lelkével, vágyaival, reményeivel nem sokat törődött ugyan, de kényeztettes, ajándékokkal halmozta el s tüköletes társaságbeli hölgyet faragott belőle...

Béby éjszakákon át sírt, de apja kívánságát nem tagadta meg. Érezte, hogy nem tagadhatja meg, kivált amikor a gróf megfürten tárta fel anyagi helyzetét s annak legférdalmasabb következményét, fényes diplomáciai karrierjének végét.

*

Az Arisztokraták Klubjában, amikor híre ment, hogy Hantay leányát az ország leggazdagabb emberének a fia veszi el, nagyon ellélték az önző apa cselekedetét, aki nem állja valósággal áruba bocsátani a gyermeke szívét. Balajthy gróf, aki hozzáértelte a leányát egy herceghez, felháborodva mesélte, hogy Hantay valósággal öngyilkosságba taszítja a leányát. Parádi báró megerősítette Balajthy véleményét és alá is támasztotta egy érdekes pletykával, amelyet fiatal mágnások, akiknek módjukban volt a menyasszony szépségét intím estélyeken megcsodálni. Lélekzetszakadtan hallgatták végig. Parádi elmondta, hogy Hantay Béby már két esztendeje szerelmes Uzoni Imrébe, a világhírű hegedűművészbe, akivel Párizsban ismerkedett meg... Persze Hantay gróf hallani sem akart róla, hogy Béby a művész felesége legyen... Pedig Uzoni ma már világnagyság és rengeteget keres, igaz, nem annyit, hogy a gróf költséges passzióit is fedezni tudja.

Hantay irigyeit csak az a gondolat vigasztalta, hogy a gögös arisztokratának bizonyára sok keserűséget fog okozni az a parvenü társaság, amelyet most már be kell majd bocsátania exkluzív svábhgyi palotájába, ahová eddig legföljebb a szellemi arisztokrácia egy-egy kivételes nagysága kapott meghívást, például Battlay Tibor, az öreg szobrász, akit Hantayhoz baráti kötelekek fűztek...

Parádi báró szinte kéjes mosollyal mindotta:

— Nagyon kíváncsi vagyok az első estélyre, amelyet Hantay fog adni a Lipótváros tiszteletere. Kénytelen lesz meghívni az öreg Kartner sógorát, Grünbaum Adolf műtollgyáros is, akin úgy áll a frakk, mint egy harmadrangú kávéház főpincérén. Ráadásul olyan tolakodó és szemtelen, mint a legyek azon a Garay téri piacon, ahol a karrierjét kezdte libatollárúsítással...

Hantay gróf leányának eljegyzése után, május hó végén, valóban nagy estélyt adott svábhgyi palotájában, amelyre nemcsak a saját társaságát, hanem Kartnerék rokonságát és baráti körét is meghívta s amelyen tényleg megjelent a Lipótváros „színe-java“, ami alatt az értendő, hogy mindenki meghívót kapott, akinek évi jövedelme az egymillió pengőn felül volt, mert kizárólag ezekből a kiváltságos lényekből állott Kartner intím köre...

Hantay gróf a nehéz kémiai műveletet, hogy minél észrevétlenebbül olvassa össze az estély nagyon is különböző elemeit, rendkívül ötletesen oldotta meg, mert álarcos és kosztümös, karnevált rendezett — amivel aztán elérte azt a pompás eredményt, hogy kárörvendezésre hajlamos kaszinói tagtársai megfélekedtek legfőbb mulatságukról, amire nagyon készültek, hogy a lipótvárosi szeladonok és pénznagyságok frakkjára és modorára kegyetlen megjegyzéseket tegyenek.

A nagyszabású, ragyogó álarcos estélyen rendkívül jó, fesztelen hangulat volt és a vendégek káprázatosan szép, vagy pedig szívderítően mulatságos kosztümökben jelentek meg, kivéve a mindig különködő öreg szobrászt, Battlayt, aki gipszporos kék munkászubonyban állított be, úgy ahogy munkáját abbahagyta műtermében. Az öregür ezzel az újabb különködésével, amely túlságosan merész volt, megerősítette a közvéleményben lábrakapott hírt, hogy az utóbbi időben csendes örületbe esett. Azt mesélték róla, hogy évek óta az „örök szerelem“ dolgán dolgozik, de valahányszor befejezte a fehér márványszobrot, amely egyetlen ég felé repülő angyal alakjával akarta kifejezni a tiszta szerelem örökkévalóságát, mindig összezúzta, mert szerinte az angyal arcára nem sikerült reávézni az égi tisztaság vonásait... És mindenkinek keservesen panasolta, hogy képtelen szobrához megfelelő modellt találni. Újra és újra kezdte alkotását és eszelős makacssággal kutatott a modell után. Most is remegő izgalommal várta a pillanatot, amikor a hölgyek arcáról az éjfélj gongyűtésre az álarc lekerül. A Don Juannak öltözött Hantay gróf aggódva kísérte figyelemmel a mániákus művészt, aki minden magas és karcsú termetű hölgyet megállított és kérlelni kezdett, hogy álarcát vegye le...

*

(Folytatjuk)

Színházi Kaviár

Ünnepi játékok konjunkturája — A világmegváltó Chaplin — Házasságkötés a vulkán felett — A két nap alatt felépült opera — A szerződésben kikötött házasságtörés — Az emberölő Csajkovszkij-szimfónia — Filozófus, mint akrobata — Richard Tauber operettje

Nuoki kisasszony furesa házasságkötése tartja izgalomban a japán színházi világot

Soha ilyen konjunkturája a szabadtéri ünnepi játékoknak nem volt még, mint ezen a nyáron. Bayreuth csak nemrégiben beszéltetett magáról annak az afférnek kapcsán, mely Furtwängler és Wagner özvegye között támadt. Bayreuth azóta teljes üzemben van, de a konkurencia sem hagyja magát, a salzburgi Festspielék propagandája is működik és az osztrák idegenforgalmi szervek valósággal hálóval fogják a vendégeket. Jellemző például, hogy a bécsi opera szeptemberben kezdődő Nibelung-ciklusára már most lehet Salzburgban jegyet vásárolni. A bécsi opera külön elővételi pénztárt állított fel Salzburgban az idegenek részére.

Olaszország sem hagyja magát. Az ezévi veronai játékok különösen tömegméreteikkel tűnnek ki. 140 „orkeszterprofesszor” és 2000 színész és énekes vesz részt ezeken az előadásokon, melyet a milánói Scala híres rendezője, Gioacchino Forzano rendez.

Chaplin szanálási tervet dolgozott ki a világ számára

Itt va
passiójáté
reklámozá
aktív. A
tettlenné t

A gazd
feje is. A
ugyan biz
még Cha
Elsősorb
kizárólag
sodsorban
prófétána
ság szan
szanálási
vetség 35
pénzt bo
szétosztá
megindul
Egy am
szanálási
mint egy

A toki
nője, Nu
japán sz
Nuoki ki
bérelt e
tanut vi
méter m
vulkán b
a pillana
a pap ve
ezek utá
vulkán f
szerint a
ben lévő

Itt vannak aztán az oberammergau passiójátékok is. A mérleg azonban minden reklámozás és propaganda ellenére sem lehet aktív. A gazdasági válság már eleve lehetetlenné teszi az ünnepi játékok sikerét.

A gazdasági válság. Emiatt fáj Chaplin feje is. Az ő sokmillió dollárnyi vagyona ugyan biztos helyen van, azonban úgy látszik, még Charliet is elsavanyítják ezek az idők. Elsősorban kijelentette, hogy a jövőben kizárólag komoly filmekben fog fellépni, másodsorban pedig felcsapott népszövetségi profétának, tervet dolgozott ki a világgazdaság szanálására. Hogyan akarja Chaplin szanálni a világot? Tervei szerint a Népszövetség 35 milliárd dollár értékű nemzetközi pénzt bocsátana ki és ezt a pénzt egyszerűen szétosztaná az országok között. Egyszerre megindulna a gazdasági élet vérkeringése. Egy amerikai szakértő szerint Chaplin szanálási terve majdnem olyan mulatságos, mint egy valódi Chaplin-burleszk.

A tokiói állami színház egyik drámai hősnője, Nuoki kisasszony házasságkötése a japán színházi körök kedvenc témája most. Nuoki kisasszony ugyanis vőlegényével kibérelt egy repülőgépet, papot és három tanut vittek magukkal és a géppel 4000 méter magasságba repültek a Fudzsjama vulkán békésen füstölő krátere fölé. Abban a pillanatban, mikor a kráter felett repültek, a pap végrehajtotta a szertartást és a gép ezek után lassan leereszkedett. A kialudt vulkán fölött kötött házasságot beavatottak szerint az Ifjú férj valószínűleg egy működésben lévő vulkán mellett fogja folytatni, mert

Nuoki kisasszony kirobbanó és szeszélyes temperamentumáról híres Tokió színházi köreiből.

Mark Twain egy híres anekdotáját idézik most Bécsben abból az alkalomból, hogy a Hoche Warte pályán a Pillangókisasszony előadására két nap alatt felépítettek egy teljes operaszínpadot. Az anekdota szerint egy newyorki lapban olcsó hotelszobákat hirdettek. Egy érdeklődő elment a megadott címre és ott egy üres telket talált. Az őt a felvilágosítást adta, hogy a hirdetés tévedésből egy nappal korábban jelent meg, mert a szobák csak másnapra kaphatók. Az érdeklődő másnap elment és íme, egy csodálatos felhőkarcolót látott, melynek 15-ik

Richard Tauber operettet írt

Biscot, a híres komikus

emeletén kivett egy pompás szobát. Az első éjszaka után lement a szálló éttermébe, hogy reggelizzen és az ajtó előtt egy tábla lógott: „Renoválás miatt zárva”. A Hoche Warte pálya operaszínpada ilyen amerikai gyorsasággal készült el és a Pillangókisasszony előadásán, melyen Anna Roselle énekelt, még az állóhelyek is megteltek.

Furesa házasságtörési perben hozott ítéletet a bécsi törvényszék. N. bárót és egy Elza keresztnevű ismert színésznőt állított a törvény elé a báró felesége házasságtörésért. A tárgyaláson a báró formális szerződést hozott ki zsebéből, melyben ő és a báróné a házasságkötéskor kölcsönösen jogot adnak egymásnak a tetszésszerinti házasságtörésre. A furesa szerződést a bíróság azonban nem vette figyelembe, a bárót és Elza művésznőt egyenkint 5 napi áristomra ítélte.

Bournemouth angol városka szimfónikus zenekara fogvacogva készül Csajkovszkij V. szimfóniájának bemutatására, melyhez a véletlenek különös sorozata következtében a „Halál-szimfónia” név fűződik. 20 évvel ezelőtt a szimfónia első előadásán egy muzsikus halt meg a zenekarban. Következő előadáson Bournemouth polgármestere halt meg a közönség sorában. A harmadik előadáson a színház tulajdonosa halt meg. Egy másik előadáson egy klarinéjátékos. A mostani előadás előtt az első hegedűst érte súlyos autókatasztrófa. Véletlen ez vagy misztikus törvényszerűség?

Maxim Gorkij és harka keveredett Saljapinnal

Egy Sanden nevű párizsi impresszárió különös cirkuszelőadásokat tervez a Cirque d'Hiver-ben szeptember első felében. A cirkuszelőadás, melyet jótékony célra tartanak, egyetlen artista sem venne részt, egy ismert énekesnő kötéltáncban produkálná magát, Biscot, a híres komikus, mint műlovar lépne fel, Bakert műugróőnek akarja Sanden megnyerni és a Sorbonne egyik komoly és európai hírű professzora állítólag már be is tanulta a zuhanó ember nehéz és veszélyes mutatványát.

Richard Tauber operettje, melyet Keanról, a világhírű és tragikus sorsú angol színésről írt, a jövő színi év egyik újdonsága lesz valószínűleg Berlinben. A címszerepet természetesen Tauber játssza majd; zeneszerző kerestetik egyelőre.

Saljapin perének, melyet a szovjet ellen-életrajza joggal indított, most volt a tárgyalása Párizsban. Saljapin ügyvédje a világhírű Movo Gjaferi volt és a tárgyalás során igen érdekes részletek derültek ki. Saljapin jóbarátjának, Maxim Gorkijnak adta át megőrzés végett a kéziratcsomagot és Gorkij Saljapin megkérdezése nélkül a kéziratot a szovjetnek adta. És most Saljapin mégsem Gorkijt perli, hanem Oroszországot, kezen 2 millió frankra, mert állítólag Gorkijt kényszerítették volna, hogy ezeket az emlékiratokat a szovjetnek adja át. A per valószínűleg igen sokáig fog húzódni és egyáltalán kétséges, hogy a párizsi bíróság kimondja-e saját illetékességét.

EGY
Ezen darab
pest, IV. P.

(Litvánia)
jén. Pál
ezt a tör
lejártszó
gal (tkon
jedi. Ez
állomáso
pásztazik
mint a s
sektől go
pedig a t
a piszko
vezni. D
círületűs
mindenho
Hatalmas
Sztepan
egy mási
irodabeli
gélnek a
kis szem

Rubakoff
Alexe
nekec
Pjotr (H
kus):
akkor
ranny
Rubakoff
hög.)
Pjotr: H
Rubakoff
A fa
már
Pjotr: E
testp
Rubakoff
van
Pjotr: G
Rubakoff
Pjotr: G
nős
fal s

EGY LÉPÉSRE A SZÜRKE FALTÓL...

Történet egy felvonásban. Irta: Innocent Ernő

Ezen darab előadási joga bármely nyelveen kizárólag dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV. Bécsi uca 1, szerezhető meg. Copyright 1930. by dr. Alexander Marton, Budapest

Szereplők:

Anna Suroeska Jablonovszka
Sztepan Alexeijcs Pjotr
Iván Maximoff
Surgovievs Casimir
Ljubomirszkij Pavel
Hajnán Rubakoff
és még néhány orosz tiszt

(Litvániaiban történt a nagy háború idején. Pálinkás katonamulatság teremtette ezt a történetet. A piszkos kis falu, ahol lejátszódott, hiányzik a térképről. Valóság-gal itthon van a föld színén és esős kőd jédei. Ez a kőd ráfekszik a tüdőre és az állomásozó tartalékezed udvarán is oégig-pásztázik. Nem is látszik más az udvarból, mint a szürke kökörítés, a sűrű kioégzé-sektől golyóverte lyukakkal, szembe vele pedig a tisztalak ajtaja, ha ugyan lehet azt a piszkos épületronsot tisztálaknak nevezni. De a bejáró felett ott díszleg a círbetűs felírás, hirdetve, hogy a cár mindenhatósága ide is katonákat rendelt. Hatalmas kozáktiszteket, akik közül kellett Stepan Alexeijcs Pjotr, a parancsnok és egy másik szemüveges, aktaláskás katonairodabéli náció, Hajnán Rubakoff üldögélnék az épület fala melletti kőpadon. A kis szemüveges odavágja aktatáskáját a pad előtt álló kőasztalra.)

Rubakoff: Állattá lesz itt az ember. Stepan Alexeijcs Pjotr. Állatté. Én mondom neked.

Pjotr (hatalmas, háboríthatatlan, letargikus): Nem baj, galamboeskám. Te akkor is csak szelíd állattá lehetsz. Báránnya.

Rubakoff: Én igen. De a többiek? (Köhög.)

Pjotr: Hm. A többiek.

Rubakoff: Igen, a többiek, Alexeijcs Pjotr. A falu minden háza megszenvedte már a garázdálkodásokat.

Pjotr: De most megjött az ukáz a hadtestparancsnokságtól.

Rubakoff: Meg. Mindnyájan tudjuk, mi van benne.

Pjotr: Golyó.

Rubakoff: Golyó.

Pjotr: Golyó mindenkinek, aki vét. A hü-nös a szürke fal elé áll. Ez a szürke fal szerepe.

Rubakoff: Úgy látszik...

Pjotr: Rubakoff, ha tudnád, hogy én milyen békességes ember vagyok. És mégis folyton az én kezemből hord halál a golyó. Pedig oly sok mindenem átvergődtem békességgel. Mazuri moscsár... (Összeretlen.) Csak egyszer már túlmehtének ezen is, ezen a szürke falon. De az ember mindig odakerül, ahová a legkevésbé vágyik: szürke falak, szürke golyók közé. Hol a békesség? Itt nincs. Itt csak ez van: fal, meg golyó... fal, meg golyó...

Rubakoff: Bármelyikünk megkaphatja. Egyik este nekikeseredik, kotyog a vutki a torkán, rúg egy keserveset a világ oldalába, másnap itélet: golyó...

Pjotr: Mit tegyek? A muzsik is ember, minnek bántjátok?

Rubakoff: Nem érted ezt te, Alexeijcs Pjotr. Élünk itt egy lépésnyire ettől a szürke faltól. És a fejünkben nincs gondolat, nincs érzés, semmi, semmi; csak ez a szürke kőd kívül, belül meg a csatak a csizmatalp alatt. A Mazuri után ez a sár. De ez az igazí. Én mondom! Állattá lesz itt az ember. Dühös, aztán bántani csak kell valakit. Kít bántson, ha dühös? Itt csak muzsik van. Hát bántja a muzsikot. Meg a leányát. Hát csoda? Mióta nem láttál már asszonyt, Stepan Alexeijcs?

Pjotr (a torkát köszörüli és lenéz a csizmájára).

Rubakoff: A csizmádat nézed?

Pjotr: ...Szentpétervárott tükrös padlón táncoltam.

Rubakoff: Szentpétervár...

(Kívülről trombitajel)

Pjotr: Hallod? Szentpétervárott is ugyanezt fújták.

Rubakoff: Legalább ez — ugyanaz maradt.

Pjotr: Ugyanaz. Látod, Hajnán Rubakoff!

azért néha-néha rájöhetsz, hogy mégse gazdátlan állat az ember. Akárhová kerül, nyakán a póráz: az emlékei...

Rubakoff: Összeköti a tegnapot a mával. De nagyon szoros ez a póráz, Alexejics Pjotr. Nagyon szoros. Én amikor érzem, mindig nehezet lélekzek tőle. (Nagy lélekzetet vesz és a mellét ütögeti, mint-ha úgy akarná kiverni belőle.)

Pjotr: Az igaz. Fojtogat. De legvégül, így is, úgy is csak meghal az ember. Vagy ettől, vagy mástól. Olyan mindegy.

Rubakoff: Mégis idehallod a trombitát Szentpétervárról. Neked se volt mindig mindegy, Sztepan Alexejics. (A szem-üvegét törli.)

Pjotr: Nem. De én mindig úgy rontottam el az életemet, ahogy más ember a gyomrát. Hosszúkat koplaltam utána. Megedződtem belé. Ma már alig érzem, ha koplalok. Nem fáj...

Rubakoff: Nem fáj...

Pjotr: Nem.

Rubakoff: Nekem még igen.

Pjotr: Legvégül ugyanis csak meghal az ember. Olyan mindegy. (A térdére üt, fölkel.) Gyerünk.

Rubakoff (kínéz): Megint tele van panaszossal a hátsó udvar. Pizkosok, sárosak, bűzösek...

Pjotr: Ejnye, lelkeeském...

Rubakoff: Csodállak nagyon, Alexejics

Pjotr: Te csak ülsz, állsz és nyugodtan tűröd az időt, bármilyen csigásan vándorog. Mire gondolsz egész nap?

Pjotr: Ezt meg te nem érted, Rubakoff. (A csizmáját ütögeti.) Szentpétervárott... tükrös padlón táncoltam.

Rubakoff (kimegy).

Pjotr: Jöhetnek a muzsikok.

Rubakoff (izgatottan vissza): Hallod-e, Sztepan Alexejics? Egy leány az első. Furesza szerzet. A tanítónő.

Pjotr: Engedd be.

Rubakoff (kifelé): Anna Jablonovszka.

(A leány bejön. Rubaska, energikus arc. Kicsit keserű, anarchista természet, már nem egészen fiatal.)

Pjotr (jól megnézi): Üljön le, Anna Jablonovszka. (Feláll.)

Anna: Hajnal óta itt állok már a kapu előtt. Alexejics Pjotr. De még bírom.

Pjotr: No, no, galambocskám, hát mi a baj?

Anna (mereven ránéz Rubakoffra, aki erre tiszteleg és kimegy): Parancsnok úr, hallgasson meg engem.

Pjotr (nyugodtan jegyzi a noteszába): Neve: Anna Jablonovszka. Foglalkozása tanítónő.

Anna: Tanítónő.

Pjotr: Mióta?

Anna: Hat éve.

Pjotr: Hat éve... Itt? Hm, hm. Szegénykém... (Nem kérdés): Családi állapota leány.

Anna (felzokog): Leány?...

Pjotr: No, no, hát ez a baj? Hm, hm. Ejnye...

Anna: Igazságot követelek, Alexejics Pjotr.

Pjotr: Igazság... (Fejét csóválja.) Tiszta dolog annak, aki kéri, de nem annak, aki adja. Furesza kérés ez itt, Anna Jablonovszka. A kazánj Szűzre!... Jön az ember messziről. Födellen fölvel, napos jószívvel. Idekerül. Él. Aztán egyszer csak... köd a fejben, köd a szívben. Hát hol az igazság? A ködben?

Anna: Én is máshonnan jöttem. A Volga mentéről. Hát éve élek itt. Egyedül.

Vanyieska házában. Hat év csupa nyomorúság. Gyermeknevelés. Betegápolás. Vanyieska nagyon beteg szegény. Az éjjel rosszul lett. Didergett és hideg volt a kályha. Errefelé nincs más orvosság, csak a vutki. Azt kért. Egy korty vutki, és ma is élne még. De Vanyieska meghalt az éjszaka. Pedig mentem én rögtön, futottam. A bodega nyitva volt, de üres. A vutkis nagyüveg bent volt a tiszta uraknál. A tiszta urak a másik szobában mulattak. Hogy menjek be vutkiért? Csak egy leány, éjszaka? De Vanyieska meghalt vutki nélkül.

Pjotr: És bement, Anna Jablonovszka?

Anna: Be. (Lehorgaszta a fejét, szünet.)

Pjotr: És Vanyieska mégis meghalt reggelre...

Anna: Meghalt. De meghal még valaki. Ott a fal mellett, ahol a golyók nyoma látszik. Valaki meghal... Ó, vagy...

Pjotr: Vagy?

Anna: Vagy én! Alexejics Pjotr.

Pjotr: Hm. És ki legyen az a valaki?

Anna: Hiszen, ha azt tudnám?...

Legyőzte a dr. Morisson

az összes szőrtelenítőkét, mert új kreációja, a MORISSON TEJ egy perc alatt eltávolítja a felesleges szőrszálakat. Igen nagy előnye, hogy

nem irritál, nem piszkít, kítűnő az illata, teljesen ártalmatlan, s megbízható a Morisson tej, s így természetes, hogy egy-kettőre divatos lett.

Pjotr: Nem tudja? Hát hogy is esett csak? Hányan voltak?

Anna: Hárman.

Pjotr: És?

Anna: Részegek voltak, állatok! Jött felém az egyik, dőlt belőle a szesz. Röhögött. Nekem esett, Nekem estek.

Pjotr: Mind a hárman?

Anna: Csak kettő. A harmadik ült és maga elé bámult, De felrázták.

Pjotr: Aztán?

Anna: Összeverekedtek. Bezárták az ajtót, leütötték a lámpát.

Pjotr: És a sötétben?

Anna: Az egyik győzött. Legázolta a többi.

Pjotr: De melyik?

Anna: Honnan tudjam? Sötét volt!

Pjotr: Sötét.

Anna: De most világosságot akarok, Világos igazságot!

Pjotr: Hm.

Anna: Annak a szemére meg örök sötétséget.

Pjotr: No, no, Anna Jablonovszka, ne olyan hírtelen. A golyó könnyen szalad, de többé nem jön vissza. Talán beszélnek a fiúval. Juttatna magának valamit.

Anna: Hát mi vagyok én, Alexejics Pjotr?

Pjotr: Majd megváltja valahogy a fiú. Mondjuk hozományra valóval.

Anna: Hát mi vagyok én, Alexejics Pjotr?

Pjotr: Sárbaragadt bogarak vagyunk mindnyájan, És nem tudunk átjutni a falon. Ez a világos igazság. Szegény fiú. Megismerne, Anna Surocska?

Anna: Meg... meg, ha a szemébe nézhetnék. Megismerem, Sztepan Alexejics. Meglátom a szemében. Ahogy reám néz, Meglátom én!

Pjotr: De hiszen sötét volt. És mégis?

Anna: Az ő lelkében is sötét van, de én belenézek.

Pjotr: Jó. Rubakoff! (Rubakoff megjelénik.) A tiszteket!

(Rubakoff kiszalad. Egy halk, hosszú széljívás. Pjotr hosszan nézi a leányt, azután a csizmáját.)

Pjotr: Tud táncolni, Anna Surocska? Nézze a csizmámat. Szentpétervárott tükrös padlón táncoltam.

(Trombitaszó)

Pjotr: Ugyanaz a trombitaszó... Ugyanaz... (Csóválja a fejét.)

(Rubakoff bevonul a tiszték élén. Néhány vezényszóval sorbaállítja őket az egész udvar hosszában, egy sor egyenruhát, me-

rev vigyázállásban. A tiszték között, de nem egymás mellett ott áll a három éjszakai hős is.)

Pjotr: Az éjszaka hárman közületek megint kihágtak a regulából. Én nem kérдем ki volt az, de kérde más, Anna Surocska Jablonovszkát, úgy látom, senki nem akarja fölismerni, de majd talán ő fölismeri a három éjszakai hőst. A három közül az egyik vadállat módjára viselkedett. Ki volt az? (Csend.) Ki volt az? Anna Surocska, mondja meg, ki volt az?

Anna (kínálódva néz végig a soron és szinte magában): Itt van. Hát most itt van. De melyik? Nem tudom, De meg kell... meg kell... (Odamegy az elsőhöz és mélyen a szemébe néz, Aztán a másodikhoz és így végig az egész soron. Mikor az utolsóhoz ér, Pánelhez, már emelné a kezét, hogy rámutasson, mikor Pjotr még egyszer felmordul.)

Pjotr: Ki volt az?

Casimir (kiugrik a sorból): Én!

Iván (azonnal utána): Én!

Pável (ugyanúgy): Én!

Pjotr: Úgy? Surgovics Casimir, Iván Maximoff és Ljubomirszkij Pável. (A három külön sorakozik elől.) Ti hárman vagytok olyan mulatók legények? Szép, szép, lelkecskéim, de én az előbb mást kérdeztem. Persze, annak a szónak nem akad gazdája. Hm. Jó. A többiek mehetnek.

Rubakoff (érthetetlen ropogós orosz vezényszót mond és a többi tiszttel kivonul).

Pjotr (rájuk akar förmedni, de nem találja a szavakat. A katonáknak háttal, fel-alá jár a fal előtt, magában füstölög): Én, én, én! Te, te, te! Kiállni azt tudtok, Egymásért, Feszesen, Persze. A bajtárs urak, De mire kellett a baj? Mi? Hogy végül én szégyeljem magam egy gonosz lelküért. Mi? Kazáni szűz Mária! Hát mi vagyok én, hogy tudjam, hol az igazság? Lelkemre! Inkább hőhér lennék. Gazembereket akasztani százszor jobban esne, mint ez. Mert azok legalább gazemberek. (Rájuk ordít.) De ti? Hát a utki parancsol, vagy én? Az, persze, az viszi a fejeteket minden gazságra! Kétféle nép van a világon? Hát aztán? Egyik ember, másik asszony, Kazáni szűz Mária! Ki tehet róla? Ha egyszer találkoztok... jó, jó, hisz én is tudom, mit jelent az asszony, ha átgázolt az ember a mazuri mocsáron... (Mind a négy katona

önkéntelenül összerázkódik.) Véres sárban gunnyasztott éccaka, meg a hideg puskát ölelte félholtan magához... de mégis itt vagyunk!... Ez a sár se sokkal jobb, de hát szabad ezt, lelkecském? Úgy-e, hogy nem szabad? Csak annyit mondok, fiam... (Közelebb hozzájuk.) Fiaim... (Egy hosszú pillantás és megfedkeznek magáról. Összerázkódik, még egyszer rájuk néz, aztán Anna felé fordul, haptákba vágja magát.) Anna Jablonovszka, én öreg katonamember vagyok, de nem szégyenlem bevallani, hogy itt a zubbonyon belül szív dobog. Bárhonnan jött, állat lesz itt az ember. Én se vagyok kivétel. És egyik állat ne ítélkezzen a másik fölött. Magának három garázda férfi csak, de én, az én öreg szemcimmel három katonát látok, akikkel együtt jártam tűzön, vizen, véren át. Értsen meg engem! A bűnöst majd megtagadom, eltitkolom a bocsánatomat, de hogy ki volt, azt magára bízom... mert én gyöngye vagyok... én nem tudok mást látni a fiúkban... az én fiamban, mint három katonát... Három katonát! (Keményen tisztelig és kimegy.)

Anna (egy kis riadt csend után megáll a három eggyenruhással szemközt. A tisztek merev vigyázzállásban a levegőbe néznek): Három katoná. (Más hangszállal.) Három katoná! Én vagyok a hibás úgy-e? Mert mi vagyok én? Csak egy Jablonovszka Anna, szemben három katonával... szegény Jablonovszka Anna! Hát mi vagyok én most? Nem felelek. Persze. Szavuk sincs. Vagy nem is lehet. Nincs becsület. Nincs válasz. (Egy fejrándulás a katonáknál.) Azaz, hogyne volna becsület, hiszen vállalják mind a hárman. Becsület van, de más sincs. Mert a szív hiányzik a három katonából. Érzés nincs, fikarcnyi egyikükben sem. Dehát nem rettenetes ez? Itt állok tehetetlenül, kétségbeesve és nincs irántam szánalom. Igaz, büntetni jövök, de gyenge vagyok hozzá. Az erősek, a nagyok, a haptákosok átgázolnak rajtam. Hát ez csak így megy? Én nem számítok? Semmit? Oh, mint a szobrok! Én is élek, hé, én is élek! (És menne nekik.) Én is élek! És éltem... Oh mennyit éltem már... Gyerekszobában neveltek engem. Könnyeken nőttek fel! És itten hat év óta piszkos kölykök, muzsikok között, menyinyi kfnlódás, Uramisten, menyinyi szenny, sár, piszok, rettenetes! De még-

is éltem! Kibírtam! És vártam! Oh, hogy vártam! Valakit! Aki jön és más lesz, mint akik mindennap körülöttem voltak. Hiszen én is nő vagyok — fér-fira vártam. Akinek azt mondhatom majd: szerelmem... Eljöttél, szerelmem? Itt vagyok, szerelmem. Szeress, szerelmem! (Felocsudik.) Hát most eljött... Szeretted. (Nevet.) Szeretted... Valaki... három férfi közül... Katona, ahogy elképzeltem, hatalmas, szép ember. És nem tudom — melyik? Éjszakai bűzös csapszékben, részegen... ez az én szerelmem?... (Keresve, hogy melyiknek mondja.) Szerelmem... szerelmem... Hát olyan nehéz megérteni, hogy miért kerlek... (Innen kezdve a szeme összekapcsolódik a középső tiszttel, Ivánéval.) Nem büntetni jöttem én... Halál, főbelövés... de messze van tőlem! Elveszteni? Nem! Meg akarok lenni! Csak egyetlen percre! Átölelni, csak egyszer a nyakadat, elfeledni mindent, megbocsátani mindent, átélni, hogyan lett volna a legszebb, megcsókolni hosszan a szád és füledbe sügni... szerelmem... aztán menni, csöndesen, szomorúan, örökké ég emlékekkel a testemben... lelkemben... Nézzetek rám... Nézzetek szemembe... Aki nem azt látja benne, aki nem érzi ezt ki belőle, az menjen... menjen... nem az igaz! Az én szerelmem... megérzi ezt... Az... én... szerelmem... (Casimír és Pável tétován elhúzódnak, mert Iván és Anna szorosán összeforrvan állanak. A két tiszt kisompolyog és az ottmaradt pár összeborul féktelen és végtelen csókban. A csók után megjelenik Sztepan Pjotr, Anna, amint meglátja, hátralép és rámutat Ivánra.)

DR. GUTHI SOMÁNÉ

a

kitünő énektanárnő

énekkiskolájában (Teréz körút 2) a nyári hónapok alatt is folyik az énektanítás, megfelelő tandíjmérsékléssel.

Anna: Parancsnok úr! Ez volt az!

Pjotr: Iván!

Iván: Sztepan Alexejics.

Pjotr: De Anna Jablonovszka... a legjobb katonám. Ez... nem... nem lehet...

Anna: A parancs parancs!

Pjotr: A parancs! *(Kiházza magát és ki- kelve magából ordít.)* Rubakoff!

Rubakoff *(az ajtóban)*: Jelen.

Pjotr: Iván Maximoffot őrizetbe venni, tisztbírótságot összehívni, osztag kozák készen álljon. *(És döngő léptekkel ki- megy.)*

Iván: Anna Jablonovszka!

Anna: Maximoff? *(Megretten, fordulna feléje.)*

Rubakoff *(Ivánhoz lép, rekedten)*: A pa- rancs! *(Hapták.)*

Iván: Késő. Késő már... Anna Jablo- novszka... *(Tiszteleg és elmegy Ruba- koffal.)*

Anna *(egyedül marad és ökölbesorított kézzel nézi a golyóverte falat)*: Iván Maximoff! *(Szélfuvás.)*

Casimir és Pável *(nevelve mennek át a színen).*

Pável: Nézd csak, Casimir, a kis madár egyedül Gyere!

Casimir: Ugyan hagyj!

Pável: Van eszemben. Sokkal többet ér. Erről már meggyőződtem. Nem jössz? Annál jobb!

Casimir: Én... szégyenlem magamat. Meg- gyek Alexejics Sztepanhoz... Bocsá- natot kérek... *(És kimegy.)*

Pável *(mosolyogva közeledik Annához, aki karba font kezekkel fogadja és me- repen nézi a falat)*: Anna Surocska... Ilyen hamar elváltak? Ördögös fiú ez az Iván Maximoff, Micsoda szerencséje van, ilyen csinos lány! De Surocska, nem gondolja, ha hamarabb mondja meg, hogy békés szándékai vannak, talán más is szívesen akadt volna, aki vállalja azt a szívből fakadó csókot. Például én, Hiába! Nincs szerencsém. Ilyesmí pusztán szerenese dolga. Nem gondolja, Anjusa?

Anna: Nem gondolom szerencsének, Lju- bomirszkij Pável. *(Faggos.)*

Pável: Milyen felindult, Anna Surocska! Szinte kedvem lenne Iván helyén lenni.

De hová is tűnt a fiú? Én nem hagy- tam volna ilyen hamar egyedül magát egy olyan csók után. Megbocsát úgye, ha mint bajtárs érdeklődöm, mi lesz kettejükkel?... volna egy kis titkom a maga számára...

Anna: Beszéljen, Pável Ljubomirszkij!

Pável: Nem, nem annál sokkal jobb fiú vagyok... Pedig érdekes titkocska lenne. *(Nevet.)*

Anna: Mi?

Pável: Nehéz lenne megmondani, hogy mi... Különösen úgy, hogy Maximoff ne tudja... Pedig hát most már alkal- masint nincs és nem is lesz akadály maguk között.

Anna: De lesz!

Pável: Lesz? Milyen?

Anna: A legnagyobb.

Pável *(sejti)*: Nem... értem...

Anna: Egy óra mulva főbelövik Iván Ma- ximoffot.

Pável *(rémülten)*: Anna... Jablonovszka... ez nem lehet!

Anna: Mért?

Pável: Iván Maximoff... a jó fiú. A leg- jobb fiú... Derék katona és még olyan fiatal!

Anna: Én még fiatalabb vagyok. Mégis kivégeztek!

Pável: De gondolja meg, Anna Jablonov- szka!

Anna: Meggondoltam. Azóta állok itt és nézem ezt a falat!

Pável: Gondoljon arra, hogy leány, csak megbánja!

Anna: Az én leányságom már semmit sem bán meg!

Pável: Ha én ezt tudtam volna!... Su- rocska, gondoljon Istenre!

Anna: Én már megbűnhődtem ezért — előre!

Pável: Iván! Hogy szerette mindenki!

Anna: Akarja hallani, Ljubomirszkij Pável: én is szeretem!

Pável: Hiszen ha szereti, Anjusa, ez a leányok sorsa... Gondoljon rá...

Anna: Gondolok a leányok sorsára. Annak a pár leánynak a sorsára, akik még élnek itt a faluban és akikre előbb- utóbb mind ugyanez vár!

Pável: Surocska... Surocska... él az

A BUDAPESTI HIRLAP
vasárnapi képes melléklete
a magyar újságírás szenzációja

édesanyja? Iván Maximoffot várja odahaza! Ivánka... a gyerek!

Anna: És az én gyerekem? Ha tán megél, ezt akarom tanítani neki: apád becsületes ember volt, Meghalt értünk, kisfiam...

Pável: És... és... bizonyos benne, hogy helyesen ítélkezik, hogy...

Casimir (kitámolyog az épületből): Pável...
Pável: Casimir!

Casimir: Iván Maximoffot...
Pável: Tudom...
Casimir: És te... meg én...
Pável: Mi... mit beszélsz?
Casimir: Arra ítéltek, hogy végignézzem...
Én végignézzem. És te... vezényelj!
Pável: Én?
Casimir: Te... vezényeld: Tűz! És én néztem... néztem...
Anna: Van igazság!
Pjotr (az ajtóban): Van, Anna Jablonovszka, Van igazság, De hol? Ki tudja? (Trombitaszó.)
Casimir: Hallod? Ez nekünk szól!
Pável (némán int a fejével és kimennek mind a ketten).
Pjotr: Megmondtam. A bűnöst megtagadom, De nem tagadhatom meg utolsó kérését.
Anna: Utolsó kérését?
Pjotr: Magával akar beszélni.
Anna: Velem?
Pjotr: Magával, Anna. Még van idejük. Beszéljenek.
Anna: Nem, Nem akarom.
Pjotr: Mit mond?
Anna: Nem akarok beszélni vele. Nincs semmi mondanivalóm. Most már menni akarok. Hallgatni és menni. Egy szavam sincs többé.
Pjotr: De neki van.
Anna: Nem bánom. Nem bánom. Nem akarom látni, nem akarom hallani. Az emlékével is leszámolok ma és vége. Mindennek mindörökre vége.
Pjotr: De kell vele beszélnie!
Anna: Tudom, könyörögni akar, mint a többi. A barátja. Hiába! Én is hiába

könyörögtem az éjjel: irgalom! Hol volt? Sehhol sem volt. Bennem sínes. Hagyjanak engem.
Pjotr: Anna Jablonovszka, csak két szót.
Anna: Csak két szót nem akarok hallani többé: Iván Maximoff. Ezt a két szót.
Pjotr: A halálra ítéltek utolsó kívánságát teljesíteni kell!
Anna: De nem az áldozatnak!
Pjotr: ...Úgy lesz, ahogy akarja, Anna Jablonovszka. (Indul.)
Anna (hirtelen utána szól mélyről fakadó jelesukló hangon): Sztepan Alexejics... (Pjotr visszafordul.) Beszélni akarok Iván Maximoffal...
Pjotr: Köszönöm. (És kimegy.)
Iván (bélép).
Anna: Maximoff...
Iván: Anna Jablonovszka...
Anna (elhárítja): Késő. Mindarra késő már, amit el akar mondani, Iván.
Iván: Tudom. De mégis el akarom mondani, Anna.
Anna (lecsukló fejjel): Jó!
Iván: Ne gondolja, hogy félek a haláltól. Katona vagyok. Megszoktam, hogy a szemébe néztek. Vígán akarok vele találkozni most is. Szépen. Egész életemet feláldoztam egyetlen szép percért és nem bánom meg, tudom.
Anna (nehezet sóhajt és mereven nézi a falat).
Iván: Üljön le, Surocska. Hová néz olyan mereven? Arra a falra? Hígyje el szívesebben állok oda háttal, mint ide szemközt, fegyverrel a kezemben... (Ránéz.) Mért nem hallok a hangját?
Anna (ránéz).
Iván: Engem is elnémit... (Csönd. Halk szélfújás, Iván lassan belülről.) Anna, én szeretem magát...
Anna (felugrik): Hazudik! Gyáva! Hazudik most is! Hohó! Így nem menekülünk. Iván Maximoff... Talán nőül is venne, aztán egy-két hét és áthelyezik más-hová... Oleszó hazugság ez, Iván Maximoff...
Iván: Anna!

Az Ön levele egyéniségének fényképe! Büszkén küldheti el leveleit, ha valódi

Egyedárusító:

Goldberger Géza

írógépvállalata VI, Jókai u. 11. Tel.: Aut. 281-68
írógépe mindig tökéletes lesz, ha legmodernebbül felszerelt műhelyem tartja jókarban, vagy garanciával javítja * Használt és új írógépekben nagy raktár

Gill Brand gyöngyírási
írógépszalagot és
Majestic pókhálóvékony
Carbonpapírt használ.

MAJESTIC kézírású indigó nem piszkít!

Anna: Hát mit akarsz még tőlem a hazugságaiddal? Mit akarsz hallani? Hogy szeretlek? Hogy szeretlek azért is, mégis, halálosan és meghalnék százszor helyetted, hogy temető lesz az életem, sírni fogok éltlen-szomjan... Hát nem igaz! Érted? Nem igaz!

Iván: Anna, te szeretsz!

Anna: Gyűlöllek, gyűlöllek, mint az egyetlen bűnömöt, ami volt.

Iván: Szeretsz! Surocska!

Anna: Gyűlöllek és utállok, mert elraboltad, amj szép volt a reményeimben. Durván, irgalmatlanul legázoltál, a fulladásig! S ez még mind nem elég. Gyáva voltál!

Iván: Annal!

Anna: Gyáva voltál! ügye hogy fáj ez a szó? Csak fájjon! Gyáva! Igenis az voltál, piszkosan, utolsó módon gyáva! Nem merted bevallani! Féltél, féltél, hogy mi lesz? Megbüntetnek érte!

Iván: Hallgass, hallgass, nem tudod mit beszélsz!

Anna: Csak akkor mertél őszinte lenni, amikor azt mondtam, hogy szárazon menekülsz! Viheted az irhád! Sírnom kellett, könyörögnöm: dehogyan is bántalak, csak egyszer szállj le hozzám!

Iván: Így gondoltad! Te így gondoltad!

Anna: Ezért kell meghalnod! Nemcsak azért, mert aljas voltál az éjjel, de mert nappal gyáva voltál!

Iván: Anna!

Anna: Erre néss mit felelned! És ha akartod tudni, hát: szeretlek! Igenis szeretlek! Bűnösen, halálosan, gyötrődve és meg fogok halni utánad, de utállok, mert nem mertél vállalni és gyűlöllek, mert gyöngye voltál! Gyáva! Píuj!
(Halálos, hosszú csend.)

Iván (szédülve néhány tétova lépés, oda-jut a szürke falhoz, megáll előtte és Anna felé fordul): Anna... én nem vagyok az, akít te meg akarsz ölni.

Anna: ...Mit beszélsz?

Iván: Nem én voltam. Nem én vagyok az. Én egyetlen ujjal sem nyúltam hozzád az éjszaka...

Anna: Ha ez igaz lenne! De hazudsz most is!

Iván: Most? Ez előtt a fal előtt? (Mosolyog.)

Anna: Mosolyogsz?

Iván: Most már igen. Mosolygok, mert ami ezután jön, az már szép... Tudom, hogy fölelem... és túljutok a falon...

Anna: Hogy beszélsz? Oh ha tudnám, hogy hihetek neked! Ha tudnék még hinni!

Iván: Én már tudok! Hiszek abban, ami odaát van!

Anna (riadtan): Hol?

Iván: A szürke falon túl...

Anna: Iván! Ha... nem te voltál...

Iván: Nem én voltam!

Anna: Iván!

Iván: Nem mondtam volna meg soha, mert akkor mást kergetsz ide a fal elé, de szemembe vágta ezt a szót: gyáva!

Anna: Uristen!

Iván: Én nem vagyok gyáva. Anna Jablonovszka!

Anna (szédülten): Nem... nem te voltál?

Iván: Én reggel a másik szobában ébredtem fel!

Anna: Nem te? Hát akkor ki?

Iván: Nem tudom. Sötét volt, iltasak voltunk. Ill mindenki csak magáról tudhatja az igazságot.

Anna: És mégis te maradtál szemközt velem... Miért? Hát miért vállaltad magadra?

Iván: Akkor én már nem gondoltam arra, mit beszélsz... Csak néztelek... Mint ahogy néztelek az első perctől kezdve, amikor a sorakozót vezényelték. Ott tudtam meg mindent. És azután áll-

A legszenzációsabb riportsorozat:

Mexico véres trónja:

Habsburgi Maxmilián császár
és Sarolta császárné tragédiája

a bécsi császári levéltár anyagából és egyéb dokumentumokból a kitűnően szerkesztett

ÓRAIÚJSÁG

minden számában.

Eredeti képekkel és rajzokkal

tunk katonák hárman egymás mellett és velünk szemben te... Anna.

Anna: És beszéltem... és játszottam...

Iván: Beszélteél és szavadból egy régi dal cseengett. Anyám dala. Aki ugyanúgy várt valaha, mint te, mint a lányok mind a volgamenti falukban. Forró csökök szálltak a szavadból, a szél fújta benne. Volgapartj szél... zúgott és sírt.

Anna: Ha tudnád! Őszintén sírtam, őszintén beszéltem... Kiltört belőlem...

Iván: Oh, tudtam és éreztem, hogy őszintén sírsz... mert szerelem szállt a szavadból... Őszi esték, hosszú várások az esős ablaküveg mögött. Végtelen hímzések, behímzett végtelen vágyakkal... Fájni kezdett bennem valami... Az anyám dala... S megláttam az arcomat a szemed feketéjében... Erzed-e már, mi történt?

Anna (felzokog): Iván...

Iván: Még zúgott a szesz a fejemben, mert állat lesz itt mindenki, én is. De ha egyszer az állatban felébredt az ember... Felébred minden fájó vágó... és szeretni kezd...

Anna: Szeretni...

Iván: Akkor mondtad: csak egyszer csókolni meg hosszan a szád, aztán menni, esőndesen, szomorúan...

Anna: Szerelmem! (Összeborulnak.)

Iván: Ezért! Hát ezért a csókért minden megbocsátás, minden áldozat, minden! (Csók.) Nem halál ez, de feltámadás! (És csókolják egymást úgy, ahogyan két ember csókolhat ilyen pillanatban, úgy ahogyan nem lehet leírni. Szél. Trombitaszó.)

Anna: Most engedj!

Iván: Mit akarsz?

Anna: Megyek!

Iván: Várj!

Anna: Rohanok a parancsnokhoz!

Iván: Nem szabad!

Anna: Megmentelek!

Iván: Más kerül helyembe!

Anna: Mit bánom!

Iván: Ez nem mentség!

Anna: Bíz rád!

Iván: Anna!

Anna: Bíz bennem! (Elfut.)

Iván: Késő már... Anna... (Odamegy a falhoz, felnéz a tetejére, sóhajt.)

Casimír (lélekszakadva jön): Iván, itt vagy?

Iván: Casimír!

Casimír: Iván. (Megragadja a kezét.) Még van néhány perced, Szökni már késő volna, de van egy mentség! Ezért rohantam hozzád!

Iván: Nem értelek!

Casimír (megragadja a kezét): Iván, mindig jó barátom voltál... Ha kötyagos fejjel meg is tévedtél egyszer, vállald a következményeket katonamódról! Ne állj oda a falhoz! Iván, gondoldj arra, aki vagy, azaz akik voltunk... Fogadd el tőlem: itt egy revolver!

Iván: Revolver?

Casimír: Én kimegyek és visszatartom a vezénylő Pávelt, amíg tel... de hiszen érted!

Iván: Értem!

Casimír: Siess! Az Ūristen legyen veled. Iván! (Kij akar sietni.)

Iván (utánaszól): Casimír!

Casimír (visszafordul).

Iván: Nagyon köszönöm... de nem leszem...

Casimír: Miért?

Iván: Mert tévedsz, Casimír... Nincs rá okom, hogy magammal számoljak. S mert nem akarom, hogy gazembernek

Akinek egy betű 40.000 pengőjébe került

Hugh Marsden, londoni kiskereskedőt tréfálta meg ilyen különösen a sors. Marsden résztvevett az egyik legnagyobb londoni napilap keresztrejtversenyén, melynek első díja 2000 font, azaz több mint 40.000 pengő, az Albert Hallban, óriási közönség előtt került nyilvános kisorsolásra. Az árvalány a kerékből Marsden nevét húzta ki s a kereskedő a szerencsétől szinte félájtultan ment a pódiumra a pénzt átvenni. Ekkor különös dolog történt, a sorsolást vezető közjegyző ellenőrzésképpen átnézte a nyertesek által beküldött megfejtéseket és izgatottan felkiáltott: stop! Kiderült, hogy Marsden a rejtvény egyik szavát: a kolostoráról híres „Athos”-t „Attos”-nak

írta. A sorsolást megsemmisítették, Marsden pedig az izgalmak következtében súlyos ideglázt kapott. Mint később kiderült, a szenvedélyes keresztrejtvényfejtő Marsden mindig lexikkal a kezében dolgozott és pont ebben az egyetlen esetben mulasztotta el lexikkal ellenőrizni a beírt szavak helyességét. Ez a mulasztása 40.000 pengőjébe került. Érdekes, hogy az újból hallatlan erővel fellépő keresztrejtvénylázal kapcsolatban valóságos lexikonláz is felütötte fejét, aminek bizonyítéka, hogy Tolnai Világlexikonát naponta a keresztrejtvényfejtők tucatjai rendelik meg. Tolnai Világlexikona részletfizetésre is kapható.

Érts, meg is mondom miért: Én nem vagyok bűnös!

Casimír: Te nem...

Iván (bele): Esküszöm, hogy nem! És ezért állok itt nyugodt lélekkel rajtam, de önmagammal semmi elszámolni valóm nincs. A bűnös nem én voltam.

Casimír: De hiszen én sem! Én sem!

Iván: Te!

Casimír (átöleli): Barátom!

Iván: Hármunk közül...

Casimír: Csak egy lehetett... a harmadik...

Iván: Pável!

Casimír: A gyáva gazember... Nem szólt...

Iván: Pável...

(Pável ebben a pillanatban megjelenik az az ajtóban. Besiet, meglátja a két tisztet és megérti a helyzetet. Casimír egy indulatos mozdulattal Pávelre akar rohanni, de Iván erőszakkal visszatartja. Mind a ketten mereven néznek Pávelre, aki a pillantás súlya alatt lehorgasztja a fejét. Odamegy az asztalhoz és felveszi a revolvert. Ekkor a másik két tiszt egymásra néz, aztán Pávelre és megértően tisztelegnek. Pável kiegyenesedik, keményen tiszteleg és kimegy. Csönd.)

Casimír: Mégis van benne — katonabeszűlet.

(Anna és Pjotr Alexejevics jönnek.)

Casimír (amikor meglátja Alexejevicsét, hirtelen elébe siet, magával vonja és megáll vele az ajtón kívül, de úgy, hogy mind a ketten látszanak).

Anna: Iván! (Kézenfogja.)

Iván: Várj! (Csönd. Feszült figyelem.)

Anna: Várok.

(Nyomasztó csend, mind a ketten mozdulatlanul nézik a köfalat. Hirtelen lövés hallatszik, mire Casimír, aki eddig Pjotr mellett állt, hirtelen elszalad. Iván és Anna átölelik egymást. Ezalatt Rubakoff megjelenik Pjotr mellett, jelentést tesz. Azután Anna és Iván lassan kimennek. Pjotr és Rubakoff pedig hosszasan néznek utánuk).

Pjotr: Tudod, mi jutott eszembe, Hajnán Rubakoff? (Leül.)

Rubakoff: Micsoda, Alexejevics Pjotr? (Ő is leül. A kép most ugyanaz, mint az első jelenetben.)

Pjotr: Hogy azért mégis csak furesa dolog az élet. A másik odakünn... Pável... meghalt?

Rubakoff: Igen!

MADEIRA ÉS RICHELIEUX

Kézimunkakönyv

Ez a kézimunkakönyv Madeira- és Richelieux mintákat tartalmaz, még pedig hét százas szebbnél szebb rajzban. Ára bermentve 2 pengő 20 fillér. Megrendelhető: a „Delibáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

Pjotr: Ezek ketten pedig nemsokára többen lesznek eggyel.

Rubakoff: Ez már így van. Egyik megy, másik jön.

Pjotr: Honnan jön, hová megy?

Rubakoff: Ki tudja? Ködből... ködbe...

Pjotr: Onnan jövünk, oda megyünk. És közben élünk. Ez az, ami most van.

Rubakoff: Ez. Itt. Egy lépésre a szürke fallól.

Pjotr: És senki sem tudja, mi van a falon túl.

Rubakoff: Hát azt tudjuk, mi van a falon innen? Azt se tudjuk.

Pjotr: Igazad van. A ködben néha felviláglik valami furesa... hogyhívják... becsület, szerelem... valami nagy... ismeretlen... fényesség... aztán... ellobban... és megint nincs más... csak köd... meg köd... mindenütt...

Rubakoff: Köd...

Pjotr: Meg a szürke fal...

(Nagy csönd. A köd beborít mindent és lassan leereszkedik a)

Függöny.

29. számú keresztjelvényünk megfejtése. Vízszintes sorok: 1. Paneurópa. 9. Napa. 10. Konce. 12. Simi. 14. Délivásút. 18. Ultimatum. 23. Abukir. 24. Rabbí. 25. Maláta. 26. Irma tér. 28. Budavár. 29. Lei. 30. Utód. 31. No ná. 32. Ila. 33. Hall. 36. Rabok. 37. Nő ad. 38. Él. 39. Ár. 40. Batu. 43. Kut. 44. Löwe. 45. Lob. 46. Et. 47. P. H. 48. Lék. 49. Lána. 50. Fapadló. 51. Habarni. 58. Siessetek. 59. Fiam. 60. Stor. 61. Szentszűz. 63. Tudor. 64. Rég. Függőleges sorok: 1. Pasarét. 2. Apis. 3. Namur. 4. Ital. 5. Kuba. 6. I. O. II. Kuli. 7. Port. 8. Antimon. 11. Bika. 13. Zala. 14. Daily News. 15. Ébredő. 16. Luminál. 17. Ritus. 19. Madár. 20. Távirat. 21. Utálat. 22. Marabuláb. 27. Ródlí. 28. Bojár. 33. Haydn. 34. Tartós. 35. Nymphé. 40. Bukni. 41. Kina. 43. Kér. 46. Elemen. 48. Lakoz. 52. Top. 53. Dalai. 54. Basis. 55. Diaz. 56. Hatszor. 57. Betű. 62. Tádé.

MEGFEJTŐK NÉVSORA :

A megfejtők közül Szabadi Rózsika, Bp., ötvösművészeti brost kapott, az alábbiak pedig könyvjutalomban részesültek: Pahola István, Gy., Görög Sándor, P., Bauer Imre, Bp., Erdős Rózi, Bp., Révész Józsefné, Bp., Bloch Ilona, K., Béres Antal, Bp., Juhász Géza, Bp., Kiss Ancei, Bp., Müller Kálmán, Z. Weiss Béla, V.

Előfizetőinknek és olvasóinknak megküldjük részfizetésre az III. felsorolt művek bármelyikét

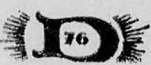
Tolnai Világlektronát 18 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapesten 40, vidéken pedig 42 pengőért, bérn. Tolnai Világtörténelmet 20 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapesten és vidéken 36 pengőért, bérmentve Tolnai : A világháború története 10 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapesten és vidéken 30 pengőért, bérmentve A Műveltség Útját 14 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapesten és vidéken 42 pengőért, bérmentve

Azok, akiknek a fent felsorolt művekből már birtokukban van néhány kötet, a hiányzó köteteket megrendelhetik, még pedig kötetenként, bérmentve szállítással, a következő áron: Tolnai Világlektroná 2 pengő 40 fill., Tolnai Világtörténelme 1 pengő 80 fill., Tolnai : A világháború története 3 pengő. A Műveltség Útja 3 pengő. Törődök kötetek megrendelésénél 5 kötetig csak az összeg előzetes beklüldése mellett szállíthatjuk a szóbanforgó műveket. Ha öt kötetnél többet rendel, részletre is megküldjük egyszerre a köteteket, ha kiadóhivatalkunktól ilyen célra szolgáló megrendelőlapot kér.

Azok, akik a fenti pártatlan alkalmat igénybe akarják venni, töltsék ki olvasható írással az alább közölt megrendelőlapot és küldjék be a Délbáb kiadóhivatalkunak (Budapest, VII. Dohány uca 12). Akik a megrendelőlap kivágásával nem akarják megszokottani a lapot, másolják le szószerint az itt következő szöveget, vagy ha levelezőlapot írnak kiadóhivatalkunak, külön nyomatokot megrendelőlapot is kaphatnak. Akiknek már van részlet-folyószámlájuk, ezt a rendelőlapon külön jelezzék. A könyvek leszállítása előtt mindennemű pénzküldemény mellőzendő. Egyszerre csak egy sorozatot szállíthatunk, csak önálló keresettel bíró, Magyarország területén lakó rendelőknek.

Itt tessék levágni és a kiadóhivatalkunak beklüdeni!

Megrendelőlap

Megrendelem:

(Azok számára, akik valamelyik műből a teljes sorozatot kívánják.)

- *Tolnai Világlektroná 18 kötetét vidéken 42 arany P árban
 - *Tolnai Világtörténelme 20 kötetét 36 arany P árban
 - *Tolnai : A világháború története 10 kötetét 30 arany P árban
 - *A Műveltség Útja 14 kötetét 42 arany P árban
- együttesen: egyenlő havi kétö pengős részletfizetésre. Az első részletet a kötetek átvetéle után történőleg, azután pedig minden hó 1-én a vállalat pénztárával levonás nélkül fizetnem. A teljes lefolytatásig a sorozat tulajdonjogát a vállalat fenntartja. Már egy részlet be nem tartása esetén a határidők teljes összegében esedékessé válik. Az esedékesség és lejárt részletet a cégnek jogában áll költségmente postai megbízással bevenni. Per esetén átvetem magam a budapesti közp. bír. járnásbroszág hatáskörének és bizonyítási illetékességének. Ezen

* A nem kívánt sorsok és rovatok törlendőek!

megrendelés vissza nem vonható, de ennek elfogadását Önök fenntartják maguknak. Szóbeli, illetve a rendelőlapon kívüli felt. írásbeli megállapodások érvénytelenek. Címváltozást kötelező vagyok bejelenteni.

Kelt.....193.....hó nap,
 aláírás
 foglalkozás
 pontos cím

SZÉPSÉG LEXIKON

IRJA DR. HEKS IMRE ORVOSKOZMETIKUS

XXXIII.

Kopaszodás. A megváltozott világrenddel és divattal szükségszerűen bekövetkezett a rövid haj reneszánsza is, melyet annak idején a régi rómaiak asszonyai kultiváltak előszeretettel. Tévedés azonban azt hinni, hogy a rövid haj kevesebb ápolást és gondozást igényel, mint a hosszú és dús hajkorona, mert az elhanyagolt, gondozatlan rövid haj annyira unesztétikus látvány, hogy lerontja viselőjének egész külsejét, megjelenésének varázsát.

Az egészséges, ápolott haj kellemes tapintatú, tompa fényű, puhán omló, tapintata függ az egyes szálak vastagságától, ami a haj színe szerint, sőt egycénként változó. A *hajsztalák* átlagtartama 3-4 év. Ezen idő eltelével a haj kihull és helyébe új nő. A hajhullás tehát csak akkor nevezhető kórosnak, ha az túlhaladja az élettanilag meghatározott mennyiséget, ami általában 50-60 szálnak felel meg naponta.

A haj ápolását eddig a férfiak hanyagolták

el leginkább, néhány év óta azonban — mióta a rövid haj a divatos viselet — a nők sem fektetnek elég súlyt fejbőrük gondozására és azt hiszik, hogy rendszeres ondolással, dauerhullással vagy hajfestéssel elegend tettek a hajápolás összes követelményeinek.

Ez a felfogás éppen olyan téves, mint a férfiaknak az a meggyőződése, hogy hajnövesztőszerek használatával vagy a haj levágásával sikerül megakadályozni a hajhullást. Ilyen módszerrel éppen az ellenkező-célt érik el, mert a megbetegedett hajhagymák a rájuk ható állandó külső inger következtében mindig gyöngébb, esokevényesebb hajszálat tudnak csak produkálni s így a túlságos igénybevétel következtében lassanként elpusztulnak. Az ilyen módon beálló sorvadásos hajhullást többé semmi módon megakadályozni nem lehet.

A korai hajhullást a veleszületett hajamon, ideges és baktériumos eredeten kívül leginkább a fejbőr „seborrhoeás” elváltozása okozza. A fejbőr faggyúmirigyei megbetegednek és a bomlásban lévő zsíradékban a baktériumok felszaporodva megtámadják a hajhagymát. Ehhez társul a fejbőrnek az az állapota, melyet korpásodásnak nevezünk. A leváló korpázó pikkelyekben a környezetből különböző tisztatlanságok, por, piszok, baktériumok rakódnak le, melyeknek irritáló hatása folytán a faggyú kiválasztás még inkább fokozódik és így a hajhullás is kifejezettebbé válik. A mindjobban szaporodó fejkorpátömegével összehajló a hajszálatokat, a hajhagymára nyomást gyakorol s így a szálak táplálkozása zavart szenved, megbetegszik, elvekonyul és végül kihull. Önként következik, hogy a hajhagyma fokozatos sorvadása folytán az után-növésben is zavarok állnak elő, egyre kevesebb a pótlás, míg végül aránylag rövid idő alatt beáll a kopaszodás.

Ezen ártalmak legfontosabb gyógyítmánya a fokozott tisztaság, víz és szappan rendszeres használata. A fokozott faggyúképződést különböző alkoholos, szappan-spirituszos bedörzsölésekkel befolyásolhatjuk. Száraz jellegű korpásodásnál kátrányszappanok és megfelelő olajos bedörzsölések alkalmazhatók. *Koarszappanok és villamos fejbőrmasszázs is sikerrel használható a hajhullás megakadályozására.* Ezeknek hatása kátránnyal megerősítik a hajszálat növekedését.

Erős korpaképződésnél és fokozott hajhullásnál aknettenül orposhoz kell fordulnunk, mert sohasem szabad szem elől téveszteni, hogy a kopaszodás gyógyítása csak abban az esetben lehetséges, ha a hajhagymák sorvadása még nem állott be.

A LEGJOBB SZÉPSÉGÁPOLÓSZER
A FÖLDES FÉLE

Margit

SZAPPAN
CRÉME
PUDER.

KAPHATÓ
MINDENÜT

MAGYARORSZÁGI
FŐRÁKTÁR
BUDAPEST

TÖRÖK PATIKA KIRÁLY U. 12.

Szörtelenítő

a legtekintetesebb fraucela készítmény.

Minden drogériában és illatszertárban kapható.

Ára P 1.50

KOMOL vezérképvisel:

Török körút 40-42 ILLATSZERTÁR

Előfizetőinknek és olvasóinknak megkínáljuk részleltetésre az itt felsorolt művek bármelyikét

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtők között minden héten tíz könyv- és egy ötvösművészeti ékszerajándékot osztunk ki. Megfejtési határidő július 30. Minden borítékra ráírandó: Rejtvénymegfejtés

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17			18					19					20		
21			22				23	24				25			
26			27			28	29	30		31		32			
33			34			35		36		37		38		39	
	40				41					42		43		44	
45			46							47		48		49	
50			51					52				53			
54			55					56				57			
58			59					60				61			
62			63					64				65			
66			67					68				69			
70			71					72				73			
74			75					76				77			
78			79					80				81			
82			83					84				85			
86			87					88				89			

MEGFEJTÉSÜL ELEGENDŐ BEKÜLDENI A VIZSZINTES 1, 41, 58, 88. ÉS A FÜGGŐLEGES 1, 16, 34 ÉS 38. SOROKAT

Vizszintes sorok: 1. Manapság aktuális közmondás. 17. Ósanyánk. 18. Szappan, franciául. 19. Allam Hátsóindióban. 20. Bevezett női név. 21. Amerikai szórakozó park. 22. Idegen pénz-nem (fon.). 24. Nem kevés. 25. Shakespeare király. 26. U. a. mint 20. vizsz. 27. Hónap rövidítve. 28. Magyarul; egy. 30. Vizi növény. 32. Z. P. V. 33. Vezet valahová. 34. Menyasszony. 35. A Vígsház művésznőjének keresztnéve. 37. Házi szárnyas. 39. Szamárhag. 40. Magyar Távirati Iroda. 41. Kedvence filmbonvivő. 42. Napszak. 44. Filmszínész keresztnéve. 46. Hajtja a szél, gőz, víz... 48. Ilyen asszony van. 49. Női név. 50. Amerikában játszó német filmszínész keresztnéve. 51. Ez cyben. 52. Színész régijs neve. 54a. Község Szentendre mellett. 57. Öreg, a második betű hiányzik. 58. Egyenletlenség. 61. ...dor, férfinev. 63. Fém. 65. 3. 1. 2. Művészet latinul. 67. Fordítva az olasz királyné. 68. Végtag. 69. Szóvegnélküli ének. 70. Csillagkép. 72. Időmérő. 74. 101 római számmal. 75. Hallajtja. 76. Fájdalom. 77. 16. függ. massalhangzói elsőnek az utolsó. 78. Túzóltó foglalkozása. 80. Gyermek... szer. 81. Fordítva. 82. Egyforma magánhangzók. 83. Betű... német filmszínész. 85. Kerekszám. 87. Zenei hang. 88. Rousseau híres mondása.

Függőleges sorok: 1. Elem. 2. Dívatjamult. 3. Két n-el mennyei eledel. 4. 59. függ. 2. és 1. betűje. 5. Magyar színpadi és filmszínész.

6. Rágésáló. 7. Idegen tagadószo. 8. K. N. 9. Fordítva rövidítés. 10. És, vazsmegyeyiesen. 11. Francia város, selyemgyártásáról híres (fon.). 12. Ragadozó. 13. Méh hangjának más-salhangzói. 14. Ha nem tudom kicsoda, meg-kérdem (két szó). 15. A legújabb pesti színi-direktor. 16. Magyar színész volt, most Reinhardt sztárja. 23. Szókék előnyben szer-zőjének keresztnéve. 27. Fordítva szellemi mű-kás. 28. Nem paraszti. 29. Lőversenykife-jezés. 31. Népies hangszer. 34. Molnár egy híres színdarabja. 35. Hatalmas európai nemzet. 36. Görög férfinev. 38. Kedvence héli-lapunk. 40. Bródy Lili regényének hősnője. 43. Vastag szövet. 44. ... culpa. 45. A kéz foly-tatása. 46. Sem tegnapi, sem holnap. 47. Nem elég! 53. Francia filmproducer. 54. Opera-énekes, a felesége operettprimadonna. 55. Mind-egyik megtalálja a maga foltját. 56. Sav. 59. Nemzeti Sport Club betűi 2. 1. 3. 60. Török név felesleges ékezzettel. 62. Disznópásztor. 64. Nem-zeti Színház művésze. 66. Zamat. 68. Spanyol név. 69. Liliom németül. 71. Fordítva van északi és déli. 73. Gyümölcs. 75. Partner. 76. A tüdővész-bacillus felfedezője. 79. Hajó része. 80. T. Zé. 83. Nevelő. 84. Tagadószo. 85. Massalhangzó (fon.). 86. Tagadószo.

A 29-es számú keresztrejtvény megfejtését és a megfejtők névsorát a 75. oldalon közöljük.

Szer
Nietelen lev
csak abban
levélre egy
borítékot ki
tessek meg
nek, Budap

Kéz
Érdeklődő
címleplát,
Dezső fény
asszony. E
jelen szám
közünk ré
velet ír és
címetett bo
lárunk mi
Ugyancsak
mítesszeres
is. A lev
címezni. —
munka, de
a témát m
Mi sem tu
akkor köze
Hatvány L
ucca 7. M
József, M
tudunk ró
róla? — S
rozsdaltáv
cukorsavat
rész vízbe
egy-két es
és aztlan f
juk. A fe
vizzel lem
Nem elég,
közlése sz
palota. Jö
pénteken c
K. Sándor
kapott lev
— Fekete
de azért e
ves, de
megbírláju
előfzető.
receptjét:
öt deka
rünk és á
és egy d
Az anyag
megszerez
szer recep
egy mege
laszborítel

Szerkesztői üzenetek

Nietlen levelekre nem válaszolunk. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélről egy megcímezett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szülő levelet így tessék megcímezni: „Délbáb” szerkesztőségének, Budapest, VII. Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek.

Kéziratokat nem őrizünk meg.

Érdeklődő. Ertalálta: lapunk multheti cslapját, Lábass Juci fényképét Áldor Dezső fényképész készítette. — **Méltóságos asszony.** Erről a kérdésről éppen lapunk jelen számában, a kozmetikai rovatban közlünk részletes leírást. Amennyiben levelet ír és válaszbélyeggel ellátott és megcímezett borítékot küld, úgy orvosmunkatársunk minden kozmetikai kérdésre felel. Ugyancsak tanácsal szolgál a pórusos és mitesszeres arcboríték kezelésére vonatkozóan is. A levelet tessék szerkesztőségünkbe címezni. — **Fiatalkorú újságíró.** Elég ügyes munka, de itt-ott egy kicsit sántít, emellett a témát már sokan feldolgozták. — **Görl.** Mi sem tudjuk, de ha címét ő beküldi, akkor közölni fogjuk. — **Egy hű olvasó.** Hatvány Lili címe: Budapest, I. Werbőczy uca 7. Méltóságos asszony. Igen. — **V. József, Miskolc.** Semmi közelebbit nem tudunk róla. Hol látta, vagy hol hallott róla? — **Szegedi asszony.** Itt közöljük egy rozsdaltávolító-szer receptjét: egy rész cikorsavat és egy rész citromsavat nyolc rész vízben feloldunk. Ebből az anyagból egy-két cseppet rákenünk a rozsdafolttra és aztán forró vízzel telt edény fölé tartjuk. A folt azonnal eltűnik. Szappanos vízzel lemosunk. — **Példányvásárló, Szi.** Nem elég, mert egyelőre a teljes megfejtés közlése szükséges. — **T. Terike, Rákospalota.** Jöjjen személyesen kedden vagy pénteken délben és keresse ki a képet. — **K. Sándorné, Budapest.** Amennyiben nem kapott levélbeli értesítést, úgy nem nyert. — **Fekete kislány.** Stílusgyakorlatnak jó, de azért elég hiba van benne. A vers kedves, de csiszolatlan. Időnként szívesen megbíráljuk további munkáit. — **Pécsi előfizető.** Itt adjuk az izzadási elleni szer receptjét: 30 deka agyagföldszulfátot és öt deka magnéziumkarbonátot összekeverünk és átszítalunk, utána 5 deka sáport és egy deka szalicilsavat keverünk bele. Az anyagokat a legközelebbi drogériában megszerezheti. — **Kispesti Lili.** A bőrpolírozó szer receptjét levélben elküldjük. Kérünk egy megcímezett és bélyeggel ellátott válaszborítékot. — **O. Rózsi, Várkonyi Mihály**

41 éves. — **I. Károly, Budapest.** Olvassa el lapunk rádiórovatát, ahol erről a kérdésről bővebben írunk. Azt hisszük, hogy ez teljesen ki fogja elégíteni. — **R. P., Belváros.** Ennek a bajnak a megszüntetése elsősorban a színház érdeke, ezért azt tanácsoljuk, forduljon közvetlenül az igazgatóság-hoz. Azt hisszük, hogy ki fogják vizsgálni és megszüntetik. — **Kanadai olvasó.** Sajnos, hiába ajánlanánk megfelelő szakembert, mert úgysem jöhetne haza. A legjobb lenne, ha ott helyben érdeklődne. A többi pedig a helyi viszonyoktól függ, de ebben a kérdésben mindaddig nem lehet dönteni, amíg szakvéleményt nem kap. — **Kató.** Ne haragudjék kedvenc színészére, az autogramot azért nem küldhette el, mert jelenleg nem tartózkodik Budapesten és előreláthatóan csak augusztus végén jön vissza. Addig türelemmel kell várnia. — **Józsi.** Eredetileg rajzolónó volt és csak később lett filmszínész. Amerikában született, de német. — **P. Kálmán, Győr.** Ne valósítsák meg ezt a fantasztikus tervet, mert csak egy csomó bajt zúdítanak a fejükre. — **Dr. Sz. Z. Gretl Theimer** eredetileg operettszínész volt. Kisebbségi szerepek eljátszása után Bolváry Géza magyar rendező fedezte fel. Az ő filmjében, a „Szívek szimfóniája”-ban aratta első nagy sikerét. — **P. Zsigmond, Győr.** Erről bővebben írunk lapunk rádiórovatában, éppen arról, hogy a jövő héten fog szerepelni. — **G. Lajos, Pesterzsébet.** Ilyen kérdésekre nem szoktunk választ adni, mert nem avatkozhatunk a színészek magánéletébe. — **S. Ary, Győr.** Köszönjük, de nem használhatjuk. — **Autogramkérés.** Lázár Mária, II. Lánchíd u. 7. Gaál Franciska, II. Batthyány u. 4. Fejes Teri, VIII. József u. 31. Berkó Lili, VIII. Üllői út 40. — **Gréte kisasszony.** A felesleges szószálakat házilag kiirtani nem lehet, csak kozmetikus orvos végezheti. Az eljárás végleges eredményű és nyomtalan. — **R. B., Berettyóújfalú.** Kozmetikai készítményeket csak levélben ajánlhatunk. Szíveskedjék egy címmel és bélyeggel ellátott válaszborítékot beküldeni, hogy a szükséges felvilágosításokat megadhatjuk. — **Júci 22.** Olvassa el R. B. Berettyóújfalú címre üzent válaszunkat, ez Önnek is szól.

Előfizetési ár:
¼ évre 2 pengő 50 fillér, ½ évre 5 pengő.
Ausztriában példányonként 40 Groschen.

Szerkesztő: TOLNAI SÁNDOR

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
MŰINTÉZÉTI ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.
Kiadásért és szerkesztésért felel: PAJZS GÉZA
Budapest, VII. Dohány uca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomda Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgópején,
Budapest, VII. Dohány uca 12 szám
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
József 423-39 és József 423-50

Délihátk

TÓTH MARGIT
FELV.

Befőzés
(MÁRKUS MARGIT)

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat R.-T. nyomása, Budapest.

VI. ÉV
BUDA
HEGZE
Gulliv
weeke
Kun